

ΚΟΝΙΤΣΑ

84. Γενάρης - Φλεβάρης 1999

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΟΡΓΑΝΟ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΚΑΙ ΠΡΟΒΟΛΗΣ ΤΗΣ ΕΠΑΡΧΙΑΣ ΚΟΝΙΤΣΑΣ

ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΤΡΙΤΗ, ΤΕΥΧΟΣ 84 ΔΡΧ. 300
ΚΟΝΙΤΣΑ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

	Σελ.
Σκέψεις και προτάσεις Σ.Ε.	1
Ετήσιος χορός Εν. Κονιτσιωτών Ι.Τ.	2
Οδοιπορικό στην Καππαδοκία Α. Χατζνεφραιμίδη	3
Ο Τούρκος ποιητής Ν. Κεμάλ Ι. Λυμπερόπουλου	9
Αι μεταβολαί λυπηρόν Αγγ. Πολίτη	13
Διάφορα ανέκδοτα Αναστ. Ευθυμίου	16
Εκδομή στην Καστανέα Ουρ. Στεφάνου ...	18
Οι γαμπροί του Καραθάνου Σ.Τ.	21
Πώς παντρεύτηκε ο Μιχάλης Θ. Πορφύρη ..	22
Εκδήλωση Αδ/τας Λυκόρραχης Δ. Σδούκου .	23
Τσουμπούσι στο Τσιπουράδικο Θ. Πορφύρη .	24
Ορειβ. Σύλλογος Κόνιτσας Σ.Τ.	25
Εντυπώσεις από τη συνέλευση Θ.Π.	28
Ιστορίες από τη ζωή μου Γ. Ζήμουρα	30
Οι Παδιώτες έκοψαν την πίτα Κ.Μ.	31
Αποκριάτικο Γ. Λυμπερόπουλου	34
Βιβλιοπαρουσίαση Ι.Τ.	36
Το Μπιζάνι (ποίημα)	39
Εξήντα χρόνια πριν... Α. Μακαρίου	40
Ο αιώνας φεύγει Π. Νάτση	41
Ας κάνουμε τις ευχές πράξη Α. Εζνεπίδη ...	43
Ειδήσεις - Κοινωνικά	45
Αυτοί που φεύγουν Κ. Παγανιά	48

Φωτ. εξωφ. Γ.Τ (Καρναβάλι στο Πεκλά)

Εκδίδεται από ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ
Επιτροπή

Ανδρέου Ηλίας
Ζώτος Θεόφιλος
Τουφίδης Σωτήρης
Τσιάγκης Ικαρος

Υπεύθυνος σύμφωνα
με το νόμο:

Σωτ. Τουφίδης
Κόνιτσα 44.100
Τηλ. (0655) 22.464, 22.212
Fax: (0655) 22.464

Γραφικές Τέχνες
ΘΕΟΔΩΡΙΔΗ

Τηλ.-Fax: (0651) 77358

Ετήσια συνδρομή: Εσωτερικού Δρχ. 2.000
Εξωτερικού, Δολ. USA 20 Αυστραλ. 30
Αλληλογραφία - Συνδρομές - Εμβάσματα
στον υπεύθυνο του περιοδικού Σ. Τουφίδη
ή στο Βιβλιοπωλείο «ΕΛΕΓΕΙΟ» Θ. Ζώτου, Κόνιτσα

Σκέψεις και πράξεις

Με το παρόν τεύχος το περιοδικό μας βαδίζει στον 15ο χρόνο από την έκδοσή του στην Κόνιτσα.

Τηρώντας τη γραμμή που χάραξε με το ξεκίνημα, συνεχίζει την πορεία του με δύναμη η οποία προέρχεται από την αγάπη των συμπατριωτών, των φίλων και συνδρομητών.

Όπως το 'χουμε ξαναπεί, είναι δύσκολες οι συνθήκες για ένα επαρχιακό περιοδικό σαν το δικό μας, αλλά η θέληση και το μεράκι είναι πάνω από αντιξοότητες και εμπόδια...

Τα μηνύματα που φτάνουν στη Σύntαξη του περιοδικού είναι ενθαρρυντικά και μας κάνουν να αισιοδοξούμε και να παίρνουμε δύναμη για τη συνέχεια και τη βελτίωσή του.

Στους σημερινούς καιρούς με τους γρήγορους ρυθμούς αλλαγής των πάντων, πρέπει ν' αντισταθούμε στην αλλοτρίωση μ' όλες μας τις δυνάμεις. Να κρατήσουμε την ταυτότητα μας, αντιστεκόμενοι πεισματικά στο Μινώταυρο της "εξέλιξης" που 'ρχεται να καταβροχθίσει ήθη, έθιμα, παράδοση, ιστοπεδώνοντας τα πάντα.

Σ' αυτή την κατάσταση, το περιοδικό μαζί μ' όλες τις ζωντανές δυνάμεις του τόπου μας πρέπει να δώσει τη μάχη του.

Αλλά και με τους νέους θεσμούς της Αυτοδιοίκησης το περιοδικό έχει υποχρέωση να βοηθήσει, όσο γίνεται την προσπάθεια για μια αναβάθμιση της περιοχής.

Καλούμε τους νεοσύστατους Δήμους να αγκαλιάσουν το περιοδικό μας προβάλλοντας το έργο τους μέσω του περιοδικού και ενημερώνοντας τους δημότες για τα τεκταινόμενα στο χώρο τους.

Εμείς είμαστε στη διάθεσή τους.

Σ.Ε.

ΕΤΗΣΙΟΣ ΧΟΡΟΣ ΚΑΙ ΚΟΨΙΜΟ ΒΑΣΙΛΟΠΙΤΑΣ ΕΝΩΣΗΣ ΚΟΝΙΤΣΙΩΤΩΝ

Η ΕΝΩΣΗ ΚΟΝΙΤΣΙΩΤΩΝ πραγματοποίησε το Σάββατο, 13-02-1999 τον ετήσιο χορό της και το κόψιμο της βασιλόπιτας.

Στην εκδήλωση, που τίμησαν με την παρουσία τους οι: Βασίλης Ηλιάδης, Αναπληρωτής Νομάρχης, ως εκπρόσωπος και του κ. Νομάρχη Ιωαννίνων και Γιάννης Σταυρίδης, Δημοτικός Σύμβουλος Κόνιτσας, εκπροσωπώντας και το Δήμαρχό της, παρευρέθηκαν περισσότεροι από 300 Κονιτσιώτες και φίλοι τους και το γλέντι, χάρις και στις εξαιρετικές επιδόσεις της ορχήστρας του κέντρου, της οποίας πρωταγωνιστικό ρόλο είχε ο συμπατριώτης Παναγιώτης Τασούλας και της δημοτικής κομπανίας του επίσης συμπατριώτη Χρήστου Οικονόμου (βιολί: Χρ. Οικονόμου, κλαρίνο; Βαγ. Καραγιάννης, τραγούδι: Μιχάλης Πάνος και Χρ. Οικονόμου), κράτησε σχεδόν μέχρι τα ξημερώματα.

Όλοι χάρηκαν τη συντροφιά φίλων και γνωστών, πολλοί αρκέστηκαν να βλέπουν τους χορευτές από τη θέση τους και πιο πολλοί έδωσαν στο χορό να καταλάβει, όπως λέει ο λαός.

Το ρεπερτόριο ήταν πλούσιο και κάλυπε όλα τα γούστα: ελαφρά μουσική σαν εισαγωγή, σύγχρονα λαϊκά τραγούδια, παλιά χορευτικά (βάλς, ταγκό...), όπου μεσήλικες χορευτές μας θύμισαν την εποχή της νεότητάς τους με θαυμάσιες χορευτικές φιγούρες, που δεν έχασαν την πλαστικότητά τους στο πέρασμα του χρόνου, ζείμπέκικα και σαν επιστέγασμα δημοτικό τραγούδι.

Το Πωγωνίσιο κυριάρχησε, αλλά ενδιάμεσα και κυρίως στο τέλος ο Χρήστος Οικονόμου, ανταποκρινόμενος στην επιθυμία, εκδηλωθείσα και μη, πολλών συνδαιτημένων, πλούτισε το πρόγραμμα με παραδοσιακά Κονιτσιώτικα.

Οι δεσμοί των συμπατριωτών μας με τους χορούς και τα τραγούδια της ιδιαίτερης πατρίδας τους παραμένουν ισχυροί, όσο κι αν στην εποχή μας οι πολιτιστικές ιδιαιτερότητες αμβλύνονται και οι σχέσεις με το γεινότερο πολιτιστικό παρελθόν χαλαρώνουν.

Για τόσα άτομα και τόσο κέφι, ίσως ο χώρος ήταν λίγο μικρός, αλλά τέτοια ώρα τέτοια λόγια, αφού οι περισσότεροι, αν όχι όλοι, αποφασίζουμε τη συμμετοχή μας στο και πέντε.

Το Δ/κό Συμβούλιο της Ένωσης και ο Πρόεδρος της κ. Χρήστος Ζακόπουλος, για μια ακόμη φορά, έδωσαν δείγματα γραφής της πολύτιμης προσφοράς τους. Τους αξίζουν θερμά συγχαρητήρια, πλην όμως, για να μην εξαντληθούν και απογοητευτούν, χρειάζεται και άλλοι ν' αποφασίσουν ενεργή συμμετοχή.

Η ευκαιρία πρόσκληση-πρόκληση παρουσιάζεται τον ερχόμενο μήνα, όπου θα γίνουν αρχαιρεσίες.

Λίγο μετά τα μεσάνυχτα, ο κ. Ζακόπουλος έκοψε τη βασιλόπιτα κι ευχήθηκε σ' όλους κάθε καλό. Η βασιλόπιτα ήταν προσφορά του Πυρσογιαννίτη Μιχάλη Κιόχου, ιδιοκτήτη του ζαχαροπλαστείου "ΓΑΡΔΕΝΙΑ" στους Αμπελόκηπους και της κόρης του Ερμιόνης Κιόχου, ιδιοκτήτριας του ζαχαροπλαστείου "ΠΑΠΑΓΑΛΙΝΟ".

Ακολούθησε λαχειοφόρος αγορά. Μοιράστηκαν εξήντα μικρά και μεγάλα δώρα, κατά κύριο λόγο προσφορές φίλων και συμπατριωτών. Μετά την κλήρωση, τυχεροί και άτυχοι, οι πρώτοι από χαρά περίσσεια και οι δεύτεροι επιζητώντας αναπλήρωση, το έριξαν στο χορό με μεγαλύτερο "φανατισμό".

"Καλή χρονιά" σ' όλους και του χρόνου πάλι μαζί.

I.T.

ΟΔΟΙΠΟΡΙΚΟ ΚΑΙ ΙΕΡΟ ΠΡΟΣΚΥΝΗΜΑ ΣΤΑ ΧΩΜΑΤΑ ΤΗΣ ΑΛΗΣΜΟΝΗΤΗΣ ΠΑΤΡΙΔΑΣ ΜΑΣ ΣΤΗΝ ΜΑΚΡΥΝΗ ΚΑΠΠΑΔΟΚΙΑ

Του ΑΝΔΡΕΑ ΧΑΤΖΗΦΡΑΙΜΙΔΗ

Εβδομήντα πέντε χρόνια έκλεισαν πέρσι από την Μικρασιατική καταστροφή, που αποτέλεσε ο πιο σημαντικό, μετά το 1821, ορόσημο στην ιστορική εξέλιξη του Ελληνικού Έθνους και του Ελληνικού Κράτους. Το 1922 σήμανε το τέλος μιας εποχής κατά την οποία, σειρά από γενεές οραματίστηκαν την Μεγάλη Ιδέα, με την ανασύσταση της Ελληνικής Αυτοκρατορίας με πρωτεύουσα την Πόλη του Κωνσταντινούπολου.

Τα μεγάλα γεγονότα, η προσάρτηση της Θράκης η προσάρτηση της περιοχής της Σμύρνης, η διασυμμαχική κατοχή της Πόλης, μαζί με τους άλλους συμμάχους έμοιαζε σαν να ήρθε το πλήρωμα του χρόνου που το Μεγάλο Όραμα θα γινόταν πραγματικότητα. Όμως η εξέλιξη απέδειξε πως η Μεγάλη Ιδέα ήταν μια Μεγάλη Ουτοπία...

Η κατάρρευση του μικρασιατικού μετώπου, η υποχώρηση του ελληνικού στρατού, το ξερίζωμα του ελληνικού πληθυσμού της Μικρασίας, του Πόντου μέσα από συνθήκες αφάνταστης τραγικότητας, η Συνθήκη της Λωζάνης που νομιμοποίησε τον διωγμό με την ανταλλαγή των πληθυσμών, όλα αυτά άλλαξαν ριζικά την τύχη του ελληνισμού δίνοντας νέα ροή, νέους προσανατολισμούς στα δεινικά του.

Το 1922 η χρονιά του μεγάλου ξεριζωμού.

Ξεριζωμός από τα πατριά τους εδάφη, ταλαιπωρίες κακουχίες, πείνα, θάνατος μέχρι να φθάσουν στο λιμάνι της Μικράς Ασίας, την Μερσίνα, για να βρεθούν μετά από εξωθενωτικό ταξίδι στον Πειραιά. Ήταν το σημείο που αρχίζει ο καταμερισμός των προσφύγων στον Ελλαδικό πλέον χώρο.

Αδέρφια, πρώτα-δεύτερα ξαδέρφια, σόγια ολόκληρα χωρίστηκαν και κατανεμήθηκαν στον Ελλαδικό χώρο. Άλλους έστειλαν στην Ήπειρο (Ιωάννινα-Ανατολή-Μπάφρα-Κόνιτσα κ.τ.) στην Θεσσαλία (Μάνδρα-Άγιο Χαράλαμπο-Μαυρόλοφο-Αλμυρό-Βόλο) στην Μακεδονία (Κοκκινόχωμα Καβάλας - Καβάλα- Αλεξανδρούπολη, στην Ξάνθη, στο Πλατύ Ημαθίας, στο Νέο Αγιονέρι Κιλκίς, στο Κιλκίς κ.τ.λ).

Οι περισσότεροι δεν ξανανταμώθηκαν μεταξύ τους λόγω των μεγάλων αποστάσεων και των δυσκολιών της εποχής εκείνης. Μόνο τα γράμματα και η τηλεφωνική επικοινωνία ήταν τα μέσα που μάθαιναν νέα μεταξύ τους.

Έτσι ήρθε το πλήρωμα του χρόνου, η ανάγκη αυτών των ανθρώπων (των παιδιών τους και των εγγονιών τους) να ανταμωθούν, να συναντηθούν, να ιδωθούν πρόσωπο με πρόσωπο, να διηγη-

θούν τις μικρές ιστορίες που έζησαν στις πατρίδες της Μικράς Ασίας να μάθουν νέα από το "σόϊ" τους. Η πρώτη ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΗ ΣΥΝΑΝΤΗΣΗ ΜΙΣΤΙΩΤΩΝ - ΚΑΠΠΑΔΟΚΩΝ γίνεται στις 19 και 20 Ιουλίου 1997 στη Μάνδρα Λάρισας που την διοργανώνει ο ΕΚΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΜΙΣΤΙΩΤΩΝ "Ο ΑΓΙΟΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ".

Συναντήθηκαν οι Σύλλογοι Καππαδοκών από την Μάνδρα Λάρισας, από το Μαυρόλοφο Αλμυρού, τη Θεσσαλονίκη, την Ξάνθη, την Αλεξανδρούπολη, το Κοκινόχωμα Καβάλας, την Κόνιτσα Ιωαννίνων.

Παρευρισκόταν επίσης εκπρόσωπος του Κέντρου Λαογραφικών Ερευνών Λάρισας. Ηλικιωμένοι Καππαδόκες, που έζησαν τον ξεριζωμό, αγκαλιάζονταν μεταξύ τους με βουρκωμένα μάτια. Προσπαθούσαν να μάθουν νέα και διηγούνταν ιστορίες από τις αλησμόνητες πατρίδες τους.

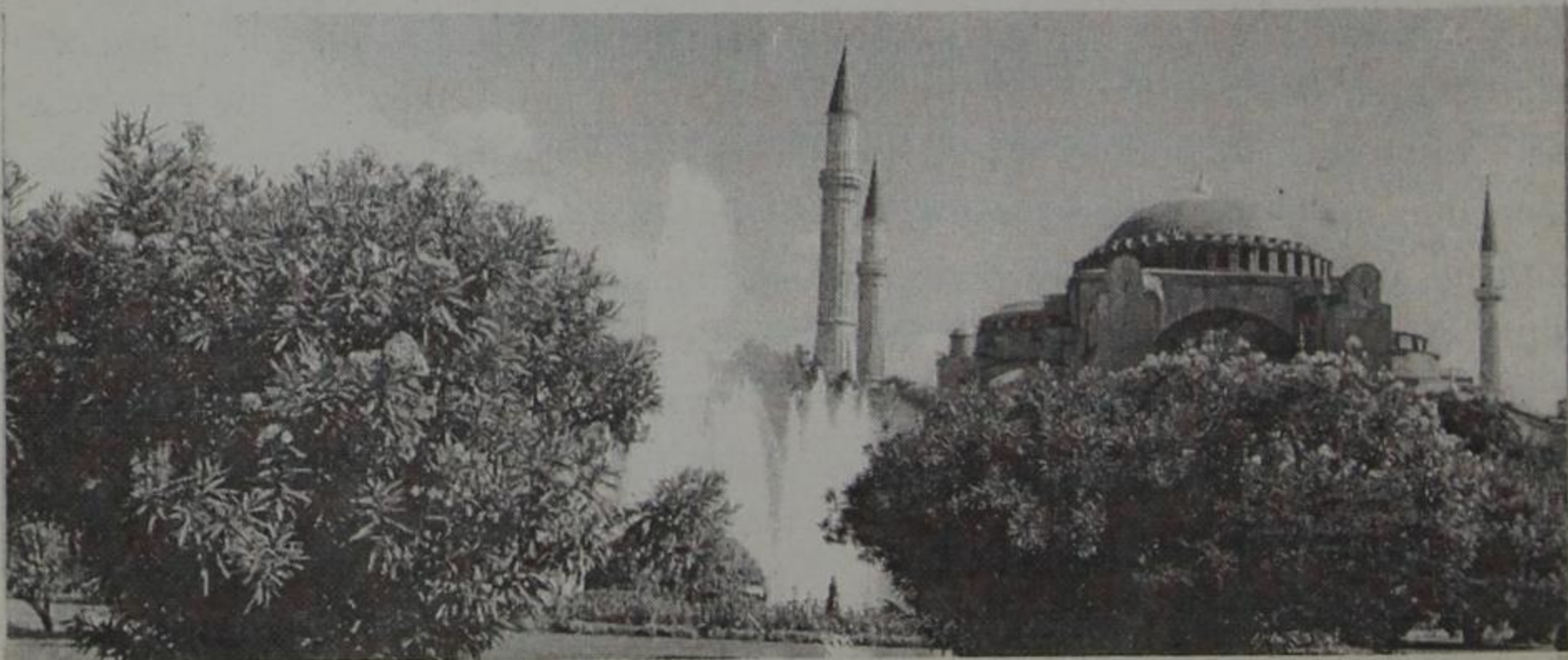
Ένας από τους στόχους που θέσαμε στη συνάντηση αυτή ήταν να γίνει το Οδοιπορικό και ιερό προσκύνημα ΣΤΑ ΧΩΜΑΤΑ ΤΗΣ ΑΛΗΣΜΟΝΗΤΗΣ ΠΑ-

ΤΡΙΔΑΣ ΜΑΣ ΣΤΗ ΜΑΚΡΥΝΗ ΚΑΠΠΑΔΟΚΙΑ. Ο στόχος μας εκπληρώνεται με το ξεκίνημα του ταξιδιού Σάββατο, 30 Αυγούστου 1997. Έτσι λοιπόν η μικρή μας ομάδα από την Κόνιτσα ξεκινάει το απόγευμα στις 30 Αυγούστου 1997.

Δεν καταλάβαμε πότε φτάσαμε στη Θεσσαλονίκη γύρω στις 12:30 το βράδυ. Η αγωνία ήταν έκδηλη στα πρόσωπά μας. Πολλά ήταν τα πειράγματα του οδηγού που μας συνόδεψε μόνο ως Θεσσαλονίκη, λέγοντάς μας "που θα πάτε, στην Τουρκία;" Υπήρχε αγωνία πήραμε μαζί μας φωτογραφική μηχανή, φιλμ, βιντεοκάμερα για να αποθανατίσουμε αυτά που θα βλέπαμε, τα χωριά των παππούδων μας. Αγωνία για την εξαργύρωση συναλλάγματος, αγωνία για το τι θα συναντήσουμε στο οδοιπορικό μας, σε μια ξένη και με ανθελληνικό χαρακτήρα Τουρκία. Αυθόρμητα πίναμε αρκετούς καφέδες για να τονωθούμε και να φύγει η αγωνία.

Γύρω στις 2.30 ήρθε το πούλμαν από τη Λάρισα για να φτάσουμε προς το χάραμα στο κοκκινόχωμα Καβάλας απ' όπου θα παίρναμε κι άλλα άτομα.

Το γλυκοχάραμα μας βρήκε στην Ξάν-

Αγία Σοφία στην Κωνσταντινούπολη

θη παίρνοντας πρωινές ώρες, τότε που όλου ζητούσαν ένα τονωτικό καφέ, φτάσαμε στην Αλεξανδρούπολη και από εκεί επιβιβάστηκε και η τελευταία ομάδα στο πούλμαν.

Οι χειραψίες και οι χαιρετισμοί μεταξύ μας σταμάτησαν για να κατέβουμε για τον έλεγχο των διαβατηρίων. Τις τελευταίες πινακίδες με ελληνικά γράμματα της αφήνουμε πίσω στο ελληνικό τελωνείο.

Αρχίζει μια περιοχή με απέραντο κάμφο. Τα μάτια μας τσούζουν από την αϋπνία του μέχρι τώρα ταξιδιού, αλλά μένουν ορθάνοιχτα από περιέργεια για την καινούργια χώρα που επισκεπτόμαστε.

Περνάμε τη γέφυρα πάνω από τον ποταμό Έβρο. Λίγο αργότερα βλέπουμε να κυματίζει ένα κόκκινο πανί, διακρίνεται το μισοφέγγαρο, είναι η τουρκική σημαία. Συναντούμε άνδρες με στρατιωτικές στολές (πιθανόν φαντάροι) απ' τη μια πλευρά του δρόμου. Σε λίγο φτάνουμε στο Τούρκικο Τελωνείο για τον έλεγχο των διαβατηρίων μας. Παντού υπήρχε το κόκκινο φόντο, η σημαία τους, μελαμψοί άνδρες, με το χαρακτηριστικό μουστάκι, με διάφορες στολές, Τελωνεικοί, Αστυνομικοί, Φαντάροι. Ο έλεγχος των διαβατηρίων τελειώνει γρήγορα. Όλοι μας παρατηρήσαμε το εξεταστικό βλέμμα του τελωνειακού στον έλεγχο διαβατηρίων, διαβάζοντας μάλλον τη χώρα προέλευσής μας, την Ελλάδα.

Το μακρύ ταξίδι μας αρχίζει. Ευθύς και μακρύν φαίνεται ο δρόμος μπροστά μας. Δεν υπάρχουν βουνά, μόνο απέραντος κάμπος, που και που βλέπουμε κάτι

μεγάλες αποθήκες, μάλλον αγροτικές.

Μετά από αρκετή ώρα ταξιδιού βλέπουμε τα πρώτα κτίρια. Ψιλές πελώριες πολυκατοικίες, επιβλητικές, που έχουν κάτι παράξενο. Κάποιος έκανε μια παρατήρηση: "Κοιμάστε οι πολυκατοικίες δεν έχουν καθόλου μπαλκόνια, είναι σαν σπιρτόκουτα". Στη διαδρομή μας βλέπαμε το ίδιο ακριβώς μοτίβο σπιτιών, λες και τα σχεδίασε όλα ο ίδιος αρχιτέκτονας. Υπήρχαν ολόκληρα χωριά με τα σπίτια τους ζυγισμένα - στοιχισμένα, που είχαν και ένα άλλο χαρακτηριστικό: ήταν όλα ακατοίκητα. Μερικοί σηκώθηκαν στο διάδρομο του λεωφορείου και τα κοιτούσαν με περιέργεια.

Η ψιλή βροχή που έπεφτε, δυνάμωσε.

Έτσι κάποιοι παραπονέθηκαν ότι δε θα μπορέσουμε να κάνουμε μια απογευματινή βόλτα στην Πόλη μας, την Κωνσταντινούπολη.

Ήταν περασμένες τέσσερις η ώρα το απόγευμα όταν φτάσαμε κοντά στην είσοδο της κοσμοπολίτικης Πόλης. Το πρώτο πράγμα που παρατηρήσαμε ήταν τα επιβλητικά τείχη, που άρχισε να τα χτίζει το 330 μ.Χ. ο Κωνσταντίνος με την ίδρυση της Πόλης και την συντήρηση και αναστήλωσή τους από το Θεοδοσίο.

Το ξενοδοχείο μας βρισκόταν στο κέντρο της πόλης. Παρόλη την κούρασή μας η τακτοποίηση των αποσκευών, των πραγμάτων μας και το αναζωογονητικό μπάνιο έγιναν αστραπιαία. Η περιέργειά μας να γνωρίσουμε την πόλη ήταν μεγάλη. Κάποιοι από την παρέα έδωσαν παραγγελία στο ταξί να μας πάει στο ΤΑ-

ΞΙΜ, περιοχή στο κέντρο της πόλης. Παυτού υπάρχουν τεράστια αγάλματα του ΚΕΜΑΛ ΑΤΑΤΟΥΡΚ. Μέσα στην οχλαγωγία ακούγεται και το παραδοσιακό τρενάκι. Μικροπωλητές πουλάνε βραστό καλαμπόκι, ωμά Μύδια και σ' ένα στενό δρομάκι δυό γυναίκες με τον παραδοσιακό παλιό τρόπο ψήνουν και σερβίρουν Μπασλαμάδες.

Η έκπληξη και η συγκίνησή μας ήταν μεγάλη, όταν καθίσαμε σε ένα ταβερνάκι και ακούσαμε τον μάγειρα να μιλά ελληνικά -ήταν έλληνας- και όταν κάποιοι πλανόδιοι μουσικοί μας έπαιξαν ένα παραδοσιακό Καππαδόκιμο σκοπό, το Κόνιαλι.

Την επόμενη στις 31 Αυγούστου 1997 και ημέρα Κυριακή, άρχισε η περιήγηση και η ξενάγησή μας στην πόλη από τον ξεναγό μας. Σαν Κυριακή, πρώτο μας μέλημα ήταν να πάμε στο Πατριαρχείο, στο Φανάρι. Περνώντας τον Κεράτιο Κόλπο φτάσαμε σε μια συνοικία που μας φάνηκε κάπως παραμελημένη. Υπήρχαν στη συνοικία αυτή παλιά αρχοντικά σπίτια. Σε λίγο φτάσαμε στην εκκλησία του Αγ. Γεωργίου, στο Φανάρι.

Μόλις φτάσαμε ακουγόταν η θεία Λει-

τουργία από το εσωτερικό του Ναού. Αισθανθήκαμε δέος και συγκίνηση συνειδητοποιώντας ότι βρισκόμαστε στο Κέντρο της Ορθοδοξίας. Μπροστά μας δεσπόζουν τρεις μεγάλες ξύλινες Πύλες, οι οποίες οδηγούν στο Πατριαρχείο, στο ναό και στη Βιβλιοθήκη. Στη μεσαία Πύλη απαγχονίστηκε στις 10 Απριλίου 1821 από τους Τούρκους ο Πατριάρχης Γρηγόριος ο Ε΄. Από τότε η Πύλη αυτή δεν ανοίχτηκε ποτέ. Τα καρφιά απ' όπου στερεώθηκε το σχοινί για τον απαγχονισμό υπάρχουν ακόμη.

Οι λίγοι πιστοί που έρχονταν στην εκκλησία μας κοιτούσαν με ένα βλέμμα ευχαρίστησης και χαμογελούσαν ακούγοντάς μας να μιλάμε ελληνικά, να κάνουμε τον σταυρό μας και να προσκυνούμε τις άγιες εικόνες στο ναό του Αγ. Γεωργίου. Η συγκίνησή μας ήταν μεγάλη, όμως ο χρόνος μας ήταν λίγος. Ήρθε η ώρα να φύγουμε.

Απέναντι απ' το Μπλε τζαμί δέσποζε επιβλητικά ο ναός της Αγίας Σοφίας. Τα βήματά μας γίνονταν πιο γοργά μέσα στο πλήθος για να φτάσουμε στο ναό. Από μακριά κοιτούσαμε τον τεράστιο και επιβλητικό τρούλο. Από τα θαυμαστότε-

Ψηφιδωτή αγιογραφία στο εσωτερικό της Αγίας Σοφίας

ρα βυζαντινά μνημεία της Πόλης η ΑΓΙΑ ΣΟΦΙΑ έγινε τζαμί μετά την Άλωση της Πόλης και μουσείο το 1925.

Τα μωσαϊκά και οι αγιογραφίες που τώρα άρχισαν να αποκαλύπτονται μετά από τη βεβήλωση πύυ υπέστησαν, είναι μαγευτικά. Όλοι όσοι την επισκέπονται μένουν άφωνοι και ενθουσιασμένοι μπροστά στο αρχιτεκτονικό της μεγαλείο και την αρμονία του εσωτερικού της.

Μπαίνοντας, αριστερά αντικρίσαμε τα παλιά θεμέλια της Αγίας Σοφίας και φτάνοντας στην είσοδο μένεις έκθαμπος. Βλέπεις ένα τεράστιο κτίριο και πανύψηλο. Παντού υπάρχουν αραβικές επιγραφές, που όπως μας είπαν καλύπτουν τις υπέροχες αγιογραφίες και τα ψηφιδωτά. Μάλλον, λόγω της τουριστικής ανάπτυξης και την πληθώρα των επισκεπτών αποφάσισαν να ξαναφέρουν στο προσκήνιο τις αγιογραφίες. Σε λίγα σημεία μπορείς να δεις τα αριστουργήματα αυτά.

Σηκώνοντας ψηλά το κεφάλι αντικρίζεις τον Παντοκράτορα, που η μορφή του καλύπτει ολόκληρο τον τρούλο του ναού.

Ανεβαίνοντας στο Γυναικωνίτη έβλεπες αφ' υψηλού το εσωτερικό του ναού. Υπάρχουν ακόμη οι κολόνες στο σημείο εκείνο όπου καθόταν η αυτοκράτειρα για να παρακολουθήσει τη Θεία Λειτουργία. Οι αγιογραφίες στο σημείο αυτό ήταν πιο καθαρές και διέκρινες πιο εύκολα τις μορφές των αγίων.

Μετά την περιήγηση στο χώρο της ΑΓΙΑΣ ΣΟΦΙΑΣ και το προσκύνημα στον ιερό αυτό χώρο, επόμενος σταθμός μας

ήταν το ΤΟΠ ΚΑΠΙ.

Στο ΤΟΠ ΚΑΠΙ διέμενε ο Σουλτάνος της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας. Κάλυπτε ένα τεράστιο χώρο και τα κτίριά του σχημάτιζαν ένα Π (πι).

Υπάρχουν τα μαγειρεία, όπου βρίσκονταν όλα τα σκεύη που χρησιμοποιούνταν, τοποθετημένα με τάξη. Στους υπόλοιπους χώρους υπήρχαν τα προσωπικά είδη του Σουλτάνου: ενδυμασίες, χρυσά δαχτυλίδια, τα σπαθιά του, η πολεμική πανοπλία του, διάφορα δώρα που του πρόσφεραν, πορσελάνες, χρυσά αντικείμενα. Όλα ήταν τοποθετημένα σε γυάλινα φωτιζόμενα εκθετήρια. Ανάμεσα σ' όλα αυτά τα εκθέματα υπήρχε κάτι που μας έκανε μεγάλη εντύπωση. Ήταν το άγιο χέρι του Ιωάννη του Προδρόμου. Όταν φτάσαμε στο σημείο αυτό όλοι νιώσαμε ένα ρίγος, μια κατάνυξη και αυθόρμητα κάναμε το σταυρό μας, μη δίνοντας σημασία στο περίεργο βλέμμα των μουσουλμάνων επισκεπτών.

Επίσης τα παλάτια του Ντολμά-Μπαξέ και του Σαράϊ-Μπουρνού, που σήμερα είναι εθνολογικό μουσείο, αφήνουν κατάπληκτο τον επισκέπτη, με την πολυτέλειά τους. Ήταν το τελευταίο σημείο της ξενάγησής μας. Το απόγευμα μετά την επίσκεψή μας στην κεντρική αγορά του ΤΑΞΙΜ επιστρέφουμε στο ξενοδοχείο και το βράδυ γνωρίζουμε τη νυχτερινή ζωή μιας ελληνικής συνοικίας, την Θεραπιά.

Στις 1 Σεπτεμβρίου 1997, ημέρα Δευτέρα και μετά την πρωινή περιοποίηση του ξενοδοχείου επισκεφθήκαμε την μεγάλη σκεπαστή αγορά της Κωνσταντινούπολης,

το Καπακλί Τσαρτσι. Καθένας μας αγόρασε κάτι παραδοσιακό για να μας θυμίσει την επίσκεψή μας στην Κων/πολη.

Το επόμενο μέρος που έπρεπε να δούμε και να προσκυνήσουμε ήταν η εκκλησία της Ζωοδόχου Πηγής στο Μπαλουκλί. Ο ψηλός μαντρότοιχος την προστατεύει από κάθε τι εχθρικό. Ο παπάς της εκκλησίας μας καλωσόρισε με μεγάλη συγκίνηση και μας ξενάγησε στο χώρο. Με την καθαρή ελληνική φωνή του μας ανέφερε πως στο σημείο που βρισκόμασταν ήταν ολόκληρο ένα κοιμητήριο. Τους τάφους των Πατριαρχών απ' όλη την επικράτεια τους μετέφεραν μετά τον ξεριζωμό σ' αυτό το σημείο που βρισκόταν ο ναός της Ζωοδόχου Πηγής. Ήταν τόσοι πολλοί που και στο δάπεδο που πατούσαμε αναγράφονταν με ελληνική γραφή τα ονόματα των Πατριαρχών. Σε μια ταφόπλακα διάβασα το όνομα του Αθηναγόρα. Ο Πατριάρχης Αθηναγόρας καταγόταν από τα μέρη μας, απ' το Βασιλικό Πωγωνίου.

Δίπλα από την εκκλησία υπήρχε η θαυματουργή πηγή. Η παράδοση λέει πως ένας καλόγερος δεν πίστευε ότι η Πόλη έπεσε στα χέρια των Τούρκων. Εκείνη τη στιγμή που του το ανακοίνωσαν τηγάνιζε δυο ψάρια. Είπε πως θα πίστευε ότι η Πόλη έπεσε μόνο αν τα ψάρια που τηγάνιζε θα ζωντάνευαν. Τα ψάρια τινάχτηκαν από το τηγάνι σπαρταριστά και πήδηξαν στην πηγή που σώζεται μέχρι σήμερα. Έτσι με θλίψη πίστεψε στην Άλωση της Πόλης. Ακολούθησε το προσκύνημά μας στο ναό.

Λίγο αργότερα ξεκίνησε η πορεία μας για την Πρωτεύουσα της χώρας, την Άγκυρα. Περνώντας την καινούργια γέφυρα πάνω από το Βόσπορο αφήνουμε την Ευρωπαϊκή Κων/πολη και περνάμε στην Ασιατική. Η διαφορά του βιοτικού επιπέδου είναι εμφανής απ' την πρώτη κιόλας ματιά.

Ανεβαίνουμε, στην ασιατική πλέον Κων/πολη, σε μια πανοραμική τοποθεσία, που ονομάζεται Πανόραμα, για να δούμε από ψηλά την κοσμοπολίτικη αυτή πόλη. Από εκεί πάνω έβλεπες ολόκληρη την Κων/πολη, ευρωπαϊκή και ασιατική, καθώς και τον Βόσπορο. Είναι μια εικόνα που σου μένει στο νου και σου θυμίζει μια ιστορία αιώνων.

Στο λεωφορείο είμαστε όλοι βουβοί και συγκινημένοι που αφήνουμε την Πόλη. Ο Χρόνος μας ήταν πολύ λίγος για να δούμε όλα τα αξιοθέατα και τα μνημεία των προγόνων μας.

Ο δρόμος τώρα είναι χωρίς πολλές στροφές. Ταξιδεύουμε προς την Άγκυρα. Περνάμε από τη Νικομήδεια και την βλέπουμε μόνο από την Κεντρική Λεωφόρο. Ο χρόνος μας είναι λίγος και δεν μπορούμε να δούμε από κοντά την ελληνική αυτή πόλη.

Αργά το βράδυ φτάνουμε σε μια ήσυχη πόλη, χωρίς πολυκοσμία, χωρίς πολλά αυτοκίνητα. Δεν φανταζόμασταν, ότι φτάσαμε στην Άγκυρα, σε μια πόλη 6 εκατομμυρίων. Το ταξίδι ήταν μακρύωρο και κουραστικό. Προλάβουμε όμως να κάνουμε μια νυχτερινή βόλτα.

(συνέχεια στο επόμενο)

Ο ΜΕΓΑΛΟΣ ΤΟΥΡΚΟΣ ΠΟΙΗΤΗΣ ΝΑΜΙΚ ΚΕΜΑΛ ΠΟΥ ΚΑΤΑΓΟΝΤΑΝ ΑΠΟ ΤΗΝ ΚΟΝΙΤΣΑ

ΤΟΥ ΓΙΑΝΝΗ ΛΥΜΠΕΡΟΠΟΥΛΟΥ

Ο Μακαρίτης Νίκος Τσάκας, που έζησε στα τέλη του περασμένου αιώνα, νέο παιδί, στην Κωνσταντινούπολη, ανέφερε τακτικά μεταξύ άλλων Κονιτσιωτών που ακούγονταν σαν σημαντικές προσωπικότητες στην Πόλη την εποχή του ή λίγο γρηγορότερα και τους Κεμάλ μπεν (μεγάλο ποιητή) και τον Ισμαήλ Πασιά υπουργό του Αβδούλ Χαμήτ, με τους οποίους είχε συναντηθεί και είχε συνομιλήσει (μάλλον ελληνικά).

Ο Τάσιος Ευθυμίου αναφέρει και τους δυο παραπάνω. Ειδικότερα για τον Κεμάλ μπεν γράφει (“Σελίδες από την Ιστορία της Κόνιτσας” Έκδοση Πνευματικού Κέντρου Δήμου Κόνιτσας, σελ. 108)”. Η μητέρα του μεγάλου Τούρκου ποιητή Ναμικ Κεμάλ, η Ζεχρά κανούμ, ήταν

θυγατέρα του Κονιτσιώτη Αμπντουλάτιφ Πασιά. Ο ίδιος ο ποιητής γεννήθηκε το 1840 στο Τεκίρ Ντάγ και πέθανε ως Μουτεσαρίφης (υπονομάρχης) του Σαχίζ Αντασί στα 1888. Υπήρχε και Κεμάλ Βέης εκ Κονίτσας δημοσιογράφος. Στα 1870-71 ήταν φυγάς στο Λονδίνο και εξέδιδε την αντικυβερνητική εφημερίδα “Χουριέτ” - Σύμβαμα. Στα 1872 ο Κεμάλ βέης αυτός εξορίστηκε στην Κύπρο διότι έγραψε και ανέβασε στη σκηνή προσβλητικό για την αυτοκρατορική Κυβέρνηση θεατρικό έργο. Υποθέτουμε ότι ο δημοσιογράφος και ο ποιητής Κεμάλ Βέης ήταν ένα και το αυτό πρόσωπο”.

Ο Συμεών Σολταρίδης μεταφραστής από τα τούρκικα του βιβλίου “Ομιλίες του Κεμάλ Ατατούρκ” (Έκδοση Νέα Σύνορα, Λιβάνη, σελ. 12, στον πρόλογο) γράφει: “Μεταξύ των νέων αξιωματικών που δεν αποδέχονταν τη λύση αυτή, του διαμελισμού της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας και που είχαν επηρεαστεί από τις ιδέες του Ναμικ Κεμάλ και του Ζιά Γκιουκάλπ ήταν και ο Μουσταφά Κεμάλ Ατατούρκ.

Και στη σελίδα 17 του ίδιου βιβλίου γράφει: “Κατά την διάρκεια των σπουδών του στην Κωνσταντινούπολη (ο Μουσταφά Κεμάλ) μυήθηκε στο επαναστατικό κίνημα “Βατάν” (Πατρίδα) και άρχισε να αναπτύσσει την πολιτική του σκέψη και να μελετά, κυρίως τα έργα του Ναμικ Κεμάλ. Έτσι ενώ ακόμα φοιτούσε στο τρίτο έτος, η πολιτική ωριμότητά του τον οδηγούσε σε συζητήσεις που είχαν ως κύριο θέμα την ελευθερία και τα προβλήματα της πατρίδας του”.

Με την ευκαιρία καταχωρούμε εδώ μικρό κείμενο του Κεμάλ Ατατούρκ που αναφέρεται στον ποιητή Ταμικ Κεμάλ, και τη μεγάλη επίδραση που άσκησαν τα ποιήματά του στη διαμόρφωση μιας φιλελεύθερης νεολαίας στην Τουρκία, τέλη του 19ου

αιώνα, αρχές εικοστού. Το κείμενο αυτό είναι δημοσιευμένο ως πρόλογος στην έκδοση "NAMIK KEMAL, η ζωή και έργο, ISTANBUL 1984, SEYIT KEMAL KARAALIOGLU" (στα τούρκικα):

"Αν έμαθαν να πεθαίνουν για την πατρίδα και τη λεφτεριά οι σημερινοί νέοι, αυτό οφείλεται στον Ναμίκ Κεμάλ. Αυτός είναι ο εμπνευστής των ιδεών τους. Στην εποχή του Σουλτάν Χαμίτ διαβάζαμε τα βιβλία του Ναμίκ Κεμάλ. Η παρακολούθησή μας από τα όργανα της Ασφάλειας κείνης της εποχής ήταν πάρα πολύ σφικτή και σκληρή. Μόνο στους στρατώνες κατά τις ώρες του ύπνου βρίσκαμε καιρό να διαβάσουμε τα βιβλία του. Μας κυνηγούσαν πάρα πολύ... Αλλά τίποτα απ' αυτά δεν μας εμπόδιζε γιατί κυριαρχούσε μέσα μας η μαγεία που νιώθαμε από τη φωνή του Ταμίκ Κεμάλ. Αυτή η φωνή σαν κεραυνός ταρακουνούσε την ψυχή μας. Αυτή η φωνή δεν έμοιαζε με τη φωνή που έβγαινε απόλα τάλλα βιβλία που διάβαζα, ή που έχω διαβάσει μέχρι σήμερα. Η φωνή του Ναμίκ Κεμάλ που ήταν ηρωική, άνοιξε μπροστά μου ένα πολύ μεγάλο και φωτεινό δρόμο. ΚΕΜΑΛ ΑΤΑΤΟΥΡΚ".

Στην παραπάνω έκδοση αναφέρεται απ' τον εκδότη (σελ. 7) ότι ο Ναμίκ Κεμάλ είναι ο μεγαλύτερος ποιητής του τουρκικού Έθνους... Ο πατέρας του είναι ο Μουσταφά Ασίμ, κι η μητέρα του η Φατιμέ Ζεχρά Χανούμ, με τους οποίους πήγε στη Σόφια όπου έτυχαν μιας ιδιαίτερης φροντίδας για μόρφωση και παιδεία, από τον πατέρα της μητέρας του Αβδουλλατίφ Πασά. Στη Σόφια έχασε τη μητέρα του. Κι όταν γύρισε στην Ισταμπούλ το 1857 μιλούσε γαλλικά κι εμφανίστηκε σαν ένα ποιητής μοντέρνος (του λεγόμενου Ντιβάν). Παντρεύτηκε την Νασίμ Χανιμντάν με την οποία έκανε δυο παιδιά, την Φαριντέ και τον Αλή Εκρέμ..."

Από τα άλλα κείμενα του παραπάνω βιβλίου βγαίνει ότι ο Ναμίκ Κεμάλ υπερασπίστηκε την ιδέα ότι ο άνθρωπος είναι ένας δημιουργός. Χτύπησε με δυναμισμό τη Σουλτανική καταπίεση. Δούλεψε μ' όλη του την ψυχή για τον εκσυγχρονισμό της Τουρκίας και την εισαγωγή στη νεολαία της των ρευμάτων που κυριαρχούσαν τότε στην Δύση (Ευρώπη).

Ο Ναμίκ Κεμάλ, που είναι αναμφισβήτητα το ίδιο πρόσωπο με τον Κεμάλ βέη, ήταν μια πολύ μεγάλη φυσιογνωμία για την Τουρκία, λυρικός και δραματικός ποιητής και δυναμικός δημοσιογράφος που διακρίθηκε για τις φιλελεύθερες ιδέες του.

Επειδή ο ίδιος κατά τον Νίκο Τσάκα ένωθε Κονιτσιώτης, για το λόγο αυτό δημοσιεύουμε παρακάτω απ' την τούρκικη μεγάλη Εγκυκλοπαίδεια, τη βιογραφία του σε ελεύθερη μετάφραση της κυρίας Ελπίδας Φραγκοπούλου.

Η ίδια έκανε και τις άλλες μεταφράσεις του κειμένου.

NAMIK KEMAL, το πραγματικό του όνομα είναι ΜΕΧΜΕΤ ΚΕΜΑΛ (ημερ. γέννησης 21/12/1840 στο Τεκιρντάρ και θανάτου 2/12/1888, στο Σακίζ) Οθωμανός ποιητής και πεζογράφος πατριώτης... ο οποίος έχει επηρεάσει τους Νεότουρκους. Έχει παίξει σπουδαίο ρόλο στον εξευρωπαϊσμό της Τούρκικης Λογοτεχνίας. Είναι παιδί του Μουσταφά Ασίμ μπεν, ο οποίος ως οικονομολόγος μπήκε στην Τούρκικη βουλή. Τα παιδικά του χρόνια τα πέρασε δίπλα στον παππού του Αβδουλλατίφ Πασά ο οποίος επηρέασε πολύ τη μόρφωση και την παιδεία του. Έχει ζήσει στην Ανατολή και στη Ρούμελη (Βαλκανική Χερσόνησο Ελλαδικό χώρο). Έμαθε αραβικά και

γαλλικά. Αργότερα γύρισε στην Πόλη, δίπλα στον πατέρα του, όπου δούλεψε ως μεταφραστής στους εκδοτικούς οίκους της Κωνσταντινούπολης. Γνωρίστηκε με φημισμένους ποιητές και έγραψε ποιήματα επηρεασμένα από το Ευρωπαϊκό πνεύμα. Επηρεάστηκε από τον ποιητή Σινασί και τα πρώτα του έργα δημοσιεύτηκαν στην εφημερίδα του Σινασί Τασβίρ-Εφκάρ. Όταν ο Σινασί το 1865 δραπέτευσε στη Γαλλία, ο Τ. Κεμάλ πήρε τη διεύθυνση της εφημερίδας του. Την ίδια χρονιά μπήκε στις παράνομες οργανώσεις των Οθωμανών Νέων. Το 1867, όταν δημοσιεύτηκε στην εφημερίδα Τασβίρ-Εφκάρ ένα έντονο άρθρο του διατάχτηκε το κλείσιμο της εφημερίδας και για να απομακρύνουν τον Ναμίκ Κεμάλ από την Πόλη τον διορίσανε αντινομάρχη στην Ερζερούμ. Αυτός όμως δεν πήγε στην Ερζερούμ και τόσκασε μαζί με τον Ζιγιά Πασά για το Παρίσι.

Η Γαλλική Αστυνομία αργότερα, με την ευκαιρία της επίσκεψης του Αβδούλ Αζίμ στη Γαλλία, υποχρέωσε τον ίδιο αλλά και τους Ζιγιά Πασά και Σινασί να εγκαταλείψουν το Παρίσι. Έτσι οι παραπάνω βρέθηκαν στο Λονδίνο όπου με τη βοήθεια του Μουσταφά Φαζίλ Πασά, και εν ονόματι των Νεοτούρκων έγραψαν το Μουχμπήρ. Διεφώνησαν με τον Αλή Σουαβί και πάλι με τη βοήθεια του Μουσταφά Φαζίλ Πασά άρχισαν να εκδίδουν την εφημερίδα ΧΟΥΡΙΕΤ. (1868) κάτω από το έμβλημα ΠΑΤΡΙΔΑ ΚΑΙ ΠΙΣΤΗ. Ενυπόγραφα ο Ναμίκ Κεμάλ αρθρογραφούσε εκεί προτρέποντας την τούρκικη Βουλή να βάλουν φραγμούς στις δραστηριότητες του Πατισάκ. Το Σεπτέμβρη 1869 ο Τ. Κ. έρχεται σε σύγκρουση με τον Ζυγιά Πασά και αποχωρεί απ' τη Χουριέτ. Τον επόμενο χρόνο δεχόμενος την πρόσκληση του Χουσί Πασά, επιστρέφει στην Ισταμπούλ. Το 1872 μαζί με τον Εμπουζιγιά Τεβφίκ και τον Νουρί Μπέη εκδίδουν την εφημερίδα ΙΜΠΡΕΤ (Υπόδειγμα), που αντιπολιτεύονταν την τότε κυβέρνηση. Μετά από μικρό χρονικό διάστημα η Κυβέρνηση κλείνει την ΙΜΠΡΕΤ και ο Ναμίκ Κεμάλ φεύγει απ' την Πόλη και καταφεύγει στην Καλλίπολη.

Όταν σε λίγο επανεκδίδεται η ΙΜΠΡΕΤ ο Ναμίκ Κεμάλ γυρίζει στην Πόλη και συνεργάζεται με την ΙΜΠΡΕΤ. Αυτό το διάστημα γράφει το έργο του "Πατρίδα ή Σιλιστρία" (1873) αναφερόμενος σε επεισόδια του 1854, όπου εξαίρει την αγάπη για την πατρίδα. Το 1873 στο Θέατρο Γκεντίκ Πασά ξεσηκώνει τον κόσμο και γίνονται επεισόδια. Μ' αυτή την αφορμή τον εξορίζουν στην Κύπρο, όπου ο Ναμίκ Κεμάλ μένει 3 χρόνια και γράφει τα περισσότερα έργα του. Όταν κατέβασαν από το θρόνο τον Αβδούλ Αζίλ ο Ναμίκ Κεμάλ ξανάρχεται στην Πόλη (Ιούνιος 1876) και γίνεται μέλος της Γερουσίας. Ο Αβδούλ Χαμίτ ο Β διατάσσει την σύλληψή του. Κρατιέται φυλακισμένος πέντε μήνες και εν συνεχεία εξορίζεται στην Μυτιλήνη όπου σε λίγο (1879) διορίζεται Νομάρχης (Μουτασερίφης). Και το 1884 γίνεται Νομάρχης Ρόδου, όπου και πεθαίνει, θάβεται δε κατά την τελευταία επιθυμία του στην Καλλίπολη.

Ο Ναμίκ Κεμάλ ήταν ένας μεγάλος μεταρρυθμιστής, που πάλεψε για την Ενότητα του τούρκικου λαού και την Ελευθερία, μην παραμερίζοντας την Ισλαμική ιδέα. Στην εφημερίδα Χουριέτ και σ' όλα τα άλλα γραφτά του έδειχνε σεβασμό στη Μουσουλμάνικη θρησκεία. Πολέμησε την Κυβέρνηση των Αλή και Φουάτ πασά.

Απ' τα παιδικά του χρόνια είχε αρχίσει να γράφει ποιήματα νεωτεριστικά. Όταν

όμως γνωρίστηκε με τον Σινασί στην ποίησή του μπόκαν τα στοιχεία της “Πατρίδας, Ελευθερίας και Έθνους” Και μ’ αυτά επηρεάστηκαν πάρα πολύ οι επόμενες γενιές. Αυτό ήταν η αιτία να θεωρείται ως κατ’ εξοχήν πατριώτης ποιητής, ή ο ποιητής της Πατρίδας.

Ο Ναμίκ Κεμάλ επηρέασε πάρα πολύ το Τούρκικο Θέατρο και εισήγαγε σ’ αυτό πολλά στοιχεία Ευρωπαϊκού Θεάτρου. Στο έργο του “Καημένο παιδί” (1873) αντιτίθεται στο γάμο από προξενιό μιας νέας κοπέλας μ’ έναν μεγάλης ηλικίας άντρα. Στο έργο του “ΑΚΗΦ ΜΠΕΗ” (1874) θεωρεί ότι η αγάπη προς την πατρίδα είναι παραπάνω από την αγάπη προς μια γυναίκα.

Στο έργο του “ΓΚΙΟΥΛΝΙΧΑΛ” (1875) εκφράζει το μίσος του για την καταπίεση. Στο έργο του “ΤΖΕΛΑΛΕΝΤΙΝ ΧΑΡΕΣΜΣΑΧ” (1875) που είναι ιστορικό, αναφέρεται στην Ισλαμική Ενότητα. Τα πιο γνωστά μυθιστορήματά του είναι “ΙΝΤΙΒΑΗ ΥΑΗΥΤ SERGUZEST-I ALI BEY (1874)” και “ΤΣΕΣΜΙ” (1880) Στο “ΤΣΕΣΜΙ” πούναι ιστορικό μυθιστόρημα γίνεται λόγος για τον αρχηγό της Κριμαίας Αντίλ Τζιράϊ. Στο έργο του “ΡΟΥΓΙΑ” (1887) υμνεί την Φιλελεύθερη κι αδέσμευτη ζωή”.

Επανερχόμαστε τελειώνοντας στο μακαρίτη Νίκο Τσάκα, που μας έλεγε ότι ο Ναμίκ Κεμάλ ένωθε Κονιτσιώτης, ήξερε τα πάντα για την Κόνιτσα κείνων των χρόνων, έφερνε με μεγάλη συγκίνηση στο μυαλό του τον Κονιτσιώτη παππού του Αβδουλατίφ Πασά, ο οποίος μετά το θάνατο της μάνας του Φατμέ Ζαχρά Χανούμ (τον άφησε ορφανό 2 ετών) ανέλαβε την ανατροφή και το μεγάλωμά του δέκα πέντε ολόκληρα χρόνια, επιμελήθηκε της παιδείας του, η οποία ήταν πάρα πολύ φροντισμένη, γενόμενος κι ο πρώτος του δάσκαλος για ξένες γλώσσες (αραβικά-γαλλικά κλπ) και με τον οποίο έζησε (τους καημούς και την νοσταλγία της Κόνιτσας, και τη θλίψη για τον πρόωρο χαμό της Κονιτσιώτισσας μάνας του.

Το παραπάνω σκεφτικό, οδηγεί και μας σήμερα να καταχωρίσουμε στο περιοδικό “Κόνιτσα” αυτές τις λίγες γραμμές, για το μεγαλύτερο Τούρκο Ποιητή που οι ρίζες του και η αγωγή του είχαν μεγάλη σχέση με την ΚΟΝΙΤΣΑ.

Αι μεταβολαί λυπηρόν

του Φιλολόγου ΑΓΑΘΑΓΓΕΛΟΥ ΠΟΛΙΤΗ

Πριν ακόμα τελειώσει ο πόλεμος, 'ο εμφύλιος και πριν ακόμα ανοίξει ο δρόμος για τα αστικά κέντρα, τα χωριά της επαρχίας μας, της Κόνιτσας, άκμαζαν σε πληθυσμό και ζωντάνια.

Στα βουνά ηκούσαν τα κουδούνια από τα κοπάδια και στους κάμπους οι φωνές των γεωργών, που καλλιεργούσαν τα χωράφια τους. Η γεωργία και η κτηνοτροφία, παρόλο που ο προς καλλιέργειαν κλήρος ήταν πολύ μικρός δεν έλειπε από κανένα σπίτι.

Αλλ' όση προσπάθεια κι αν καταβάλλονταν με δυσκολία λίγες οικογένειες έβγαζαν το γέννημα της χρονιάς. Με τον επιτυχημένο τούτο όρο "Γέννημα" ονομάζαμε τη γεωργική παραγωγή σε σπάρη και καλαμπόκι. "Άμα έκανες το γέννημα της χρονιάς" ήσουν καλός νοικοκύρης.

Το οικογενειακό εισόδημα, το φτωχό, στις περισσότερες οικογένειες του χωριού μου, ενισχύονταν με το μεροκάματο των αντρών, που άφηναν την οικογενειακή εστία στις αρχές της Άνοιξης και γύριζαν μόλις έπιανε ο Χειμώνας.

Μαστόροι κατά το πλείστον που δεν δούλευαν μόνο στα Ζαγοροχώρια αλλά έφθαναν ως τη Πελοπόννησο σε παρέες συντεχνιακές, που τις έδενε η κοινή μοίρα της ξενιτιάς και η νοσταλγία της επιστροφής στο χωριό.

Και σαν πλησίαζε ο Αϊ-Δημήτρης άρχιζαν λίγο-λίγο να καταφθάνουν οι ταξιδεμένοι. Γέμιζαν τότε τα δυο καφενεία του χωριού μου με συζητήσεις και χαριτόλογα. Πόσα είχαν να διηγηθούν! Διάνθιζαν τότε τις κουβέντες τους με υπερβο-

λές και υπονοούμενα με αστεία και άλλα πολλά.

Και όταν σε λίγο έφθαναν τα Χριστούγεννα η Εκκλησία γέμιζε. Στο γυναικωνίτη όλος ο γυναικείος πληθυσμός, αθέατος, σεργιάνιζε με τα μάτια όλο το πλήρωμα της εκκλησίας. Εις μάτην ο Παπα-Γιώργης έριχνε προς τα εκεί καμμιά απειλητική ματιά για να σωπάσουν. Τα στασίδια των ηλικιωμένων γεμάτα, οι διάδρομοι με τους νέους γέμιζαν ως τις πόρτες δεξιά και αριστερά της Ωραιάς Πύλης και ο μαθητόκοσμος με τάξη εκάλυπτε τους χώρους. "Ένθεν και ένθεν" του δεξιού και αριστερού ψάλτη. Ανάμεσά τους κρυβόταν η αγωνία εκείνου, που είχε σειρά να πει "το πιστεύω" Και ακουόταν η μεταλλική, γλυκύτατη φωνή του μαθητή και καμάρωνε ο ίδιος και οι δικοί του που το "είπε σωστά".

"Μπράβο", τούλεγε με βραχνή γεροντίστικη φωνή ο δεξιός ψάλτης και θαρρώ πως μόνο τότε σταματούσε ο θόρυβος στο γυναικωνίτη. Και όταν φθάναμε στο "δι ευχών των Αγίων" όλος τούτος ο πληθυσμός, ο γυναικείος από τη δική του πόρτα και όλοι οι άλλοι από την κεντρική του Αϊ-Γιώργη μας, ξεχυνόμαστε έξω, οι άντρες για τη πρέφα και το πικέτο και οι γυναίκες να ετοιμάσουν το ευλογημένο Χριστουγεννιάτικο τραπέζι.

Και ζούσαμε έντονα τα συναισθήματα που καλλιεργεί ο αγνός τούτος τρόπος ζωής, ο αληθινός και αλησμόνητος.

Και ενισχύονταν ο πόθος για κάτι καλλίτερο, για πρόοδο και προκοπή. Άλλωστε στο προαύλιο του Αϊ-Γιώργη έστεκε και ακόμα εκεί, περίπου έναν αιώ-

να, στέκει ο πανύψηλος Έλατος.

Αμίλητος και σιωπηλός έστελνε το μήνυμά του, σ' όλους εμάς τους μαθητές τότε.

“Παιδί μου! Έχε τις ρίζες στο τόπο σου, αλλά προχώρα. Μπορείς να ανεβείς και να φθάσεις ψηλά.

Και σήμερα, μισόν αιώνα από τότε, πόσο άλλαξαν όλα. Αλλ' όπως οι αρχαίοι παρατήρησαν “Αι μεταβολαί λυπηρόν”.

Και από τις αλλαγές, αυτή που μου προκαλεί τη μεγαλύτερη λύπη είναι που παιδική φωνή δεν ακούγεται πια στον Αι-Γιώργη παρά μόνο το καλοκαίρι, όταν έρχονται στο πανηγύρι του χωριού οι απανταχού ταξιδεμένοι Αμαραντιώτες.

Και πάλι καλά που δεν αποκόπηκαν οι ρίζες. Και πάλι καλά, που το καλοκαίρι γεμίζει η εκκλησία. Τι κρίμα που οι γυναίκες εγκατέλειψαν το δικό τους χώρο, το γυναικωνίτη. Ας μη ξεχνούν όμως ότι σοφότεροι ήταν εκείνοι που τις είχαν τοποθετήσει πιο ψηλά από τα αντρικά στασίδια των οποίων έκαμαν κατάληψη.

Αλλά ποιός δίνει σημασία σήμερα σ' αυτά;

Και βέβαια προσαρμοζόμαστε στις νέες συνθήκες. Αλλά πόσο πρέπει να προσαρμοζόμαστε;

Ο νέος προκαθήμενος της εκκλησίας μας δίνει την απάντηση.

“Νέε μου ας φοράς σκουλαρίκια - δεν πειράζει - Έλα στην εκκλησία” Μήπως πειράχτηκαν μερικοί με τούτο το κάλεσμα; Ποιός μπορεί να δώσει απάντηση;

Θυμάμαι δίδασκα σε μια τάξη την κάθοδο των μυρίων του Ξενοφώντα. Ήταν τα χρόνια, που δειλά-δειλά τότε, εμφανίζονταν η μόδα με τα σκουλαρίκια στους άρρενες μαθητές. Η τάξη ξαφνιασθηκε

με το μένος μου, γιατί δεν με είχαν γνωρίσει με τέτοιο ύφος δασκάλου. Στο Γ' βιβλίο κεφ. 1 της Ανάβασης ο Ξενοφώντας ήθελε να πείσει τους μύριους (δέκα χιλιάδες άνθρωποι) μετά τη δολοφονία των στρατηγών τους, αν θέλουν να γυρίσουν στη γλυκειά τους πατρίδα, πρέπει να το πάρουν απόφαση πως μόνο απόλυτη πειθαρχία σε ό,τι αποφασίζονταν από τους πολλούς (στοιχείο δημοκρατικό) θα το πετύχαιναν. Από το συγκεντρωμένο πλήθος ακούστηκε κάποια φωνή διαμαρτυρίας. Και σε λίγο όταν επισημάνθηκε ο αντιρρησίας, ο Ξενοφώντας επανέρχεται. Αλλά στρατιώτες μη δίνεται σ' αυτόν σημασία. Δεν τον βλέπετε; Δεν είναι καν Έλληνας. Φοράει σκουλαρίκια. Πράγματι ήταν κάποιος Λυδός.

Και τώρα, φοβάμαι σ' αλήθεια μήπως με συναντήσει κάποιος από εκείνους τους αλησμόνητους μαθητές μου και αδυσώπητα μου πει; Τι έχω τώρα να πω;

Και με τούτο το ερώτημα ας κλείσω εδώ την παρένθεσή μου. Και για να συρράψω τις σκόρπιες σκέψεις ας επανέλθω στις νοσταλγικές μου αναμνήσεις από τα Χριστούγεννα τα παιδικά στο χωριό μου τον Αμάραντο.

Όταν περνούσαν κι αυτά δεν θ' αργούσε νάρθει η Άνοιξη. Και τότε στο σκίρτημά της την επόμενη του Αγίου Γεωργίου πάλι ο αντρικός πληθυσμός με βαριά καρδιά θάπαιρνε το δρόμο της ξενιτιάς. Ως που νάρθει ο Αι-Δημήτρης για να τους φέρει πάλι στη ζεστή εστία. Πόσο ένιωσε τούτη την αντίθεση ο λαϊκός ποιητής που φαντάστηκε τους δυο Αγίους να μαλώνουν. Αγιώργη - Γιώργη φοβερέ (λέει ο Αϊ-Δημήτρης)

και σκορποφαμελίτη
Εγώ μαζώνω φαμελιές

και Συ μου τις σκορπίζεις
μαζώνω και τ' αντρόγυνα
τα πολυαγαπημένα.

Εγώ φέρνω την Άνοιξη (του απαντάει
ο Αϊ-Γιώργης)

και Συ μου τη στεγνώνεις
εγώ φέρνω τα πρόβατα
και Συ τα ξεδιαγμίζεις.

Και εμείς στο χωριό μου τον Αμάρα-
ντο τους δυο νέους και όμορφους καβα-
λάρηδες Αγίους που χτυπούν με το κο-
ντάρι τους το δράκοντα του κακού ο Αϊ-
Γιώργης και τον πεσμένο και νικημένο
Λυαίο ο Αϊ-Δημήτρης τους τιμούμε και
τους λατρεύουμε.

- Έχουμε στο κέντρο στο επάνω μέ-
ρος του χωριού την κεντρική εκκλησία
στον Αϊ-Γιώργη και στον κάτω μαχαλά
τον Αϊ-Δημήτρη, όπως ακριβώς θέλει η
παράδοση. Προς τα βουνά και τα λιβά-
δια τον ένα και προς τα χειμαδιά τον άλ-
λο. Και σεβόμαστε όσο μπορούμε την
παράδοση. Βέβαια τώρα δεν έχουμε
κοπάδια και πιστικούς που κατ' εξοχήν
τους είχαν προστάτες στη δουλειά τους,
τόσο που για εγγυητές της συμφωνίας
που έκαναν επεκαλούνταν αυτούς τους
Αγίους και τις ημέρες που γιόρταζαν ε-

πικύρωναν τα συμφωνητικά τους.

Η συμφωνία γινόταν τ' Αϊ-Γιωργιού
για το α' εξάμηνο και τ' Αϊ-Δημητρού για
το β.

Και αυτά τότε που άκμαζαν τα χωριά
και είχαν δυσκολίες πολλές και στερή-
σεις. Όμως παρ' όλες τις δύσκολες συν-
θήκες με τον ένα ή τον άλλο τρόπο η
πορεία ήταν δημιουργική και διέπρεψαν
οι χωριανοί μου σ' όλους τους τομείς
της ιδιωτικής και δημόσιας δραστηριό-
τητας.

Και κάθε καλοκαίρι στο πανηγύρι του
δεκαπενταύγουστου χαιρόμαστε τη χαρά
της δημιουργίας που είναι καθαρή -
διαρκής και άλυπη, όπως τονίζει ο Πλά-
τωνας και μαζί με το δάκρυ της χαράς
σμίγουμε και το δάκρυ της λύπης, γιατί
μας έφυγαν οι προσφιλείς δικοί μας και
δεν μας βλέπουν και δεν βλέπουν και τα
δικά μας επτεύγματα που δεν είναι λίγα.

Και μένει μόνο σταθερός και αμίλη-
τος ο Έλατος στο μεσοχώρι και ίσως α-
κούει τα παράπονα των γύρω βουνών
που δεν πατάνε κοπάδια στις πλαγιές
τους και δεν ακούει το χαρούμενο βουη-
τό των παιδιών που περνούσαν δίπλα
του πηγαίνοντας στο σχολείο.

ΠΩΛΕΙΤΑΙ

Στο χωριό Δίστρατο Κόνιτσας η
περιουσία του Νόλα Καραγιάννη

Πληροφορίες:

Τηλ. 0297 - 22370

0651 - 29513

ΑΝΘΟΜΕΛΟ ΓΡΑΜΜΟΥ
ΓΥΡΗ ΒΑΣΙΛΙΚΗΣ ΠΟΛΤΟΣ

ΖΑΡΡΟΣ ΓΡΗΓΟΡΗΣ

ΚΟΝΙΤΣΑ ΤΗΛ

0655 99089

0665 27597

ΔΙΑΦΟΡΑ ΑΝΕΚΔΟΤΑ ΣΚΟΡΠΙΑ ΚΑΙ ΑΝΑΚΑΤΑ

Ο κακός βασιλιάς που έγινε καλός άνθρωπος

ΤΟΥ ΑΝΑΣΤΑΤ. ΕΥΘΥΜΙΟΥ

Ηταν κάποι' ένας κακός Βασιλιάς (μου μολογούσε η Μαρίνα του Νάτσι από την Κόνιτσα) που είχε βγάλει αυστηρή διαταγή, τους γερόντους που δεν μπορούσαν πλέον να δουλέψουν, να τους σφάζουν, για να μη τρών το ψωμί τζάμπα.

Αναγκάστηκαν όλοι να υπακούσουν και μοναχά ένα καλό παιδί που αγαπούσε πολύ τον πατέρα του τον έκρυψε σε μια πολύ μυστική κρυψώνα του σπιτιού του, που ήταν αδύνατο να τον βρουν και να τον φύλαγε εκεί.

Μια χρονιά έκανε τόσο μεγάλη ξηρασία και πείνα, που οι άνθρωποι αφού έφαγαν, όχι μόνο χορταρικά και τα ζωντανά τους ακόμη, στο τέλος έφαγαν και το λιγοστό σπάρι που είχαν αφήσει για σπόρο. Και στο παλάτι ακόμα πεινούσαν, τότε ο γέροντας είπε στο γιό του.

- Ξέρεις που μπορείς να βρείς σπόρο σιταριού;

- Πού;

- Στες μυρμηγκοφωλιές. Τα μυρμηγκία αποθηκεύουν κι έχουν για το χειμώνα για να τρών.

Πήγε τότε το παιδί του με το τσαπί και χαλώντας τις μυρμηγκοφωλιές ήβρε ακετό σπάρι, τόσο που όχι μόνο του έφτασε να σπείρει τα χωριάφια του, αλλά να φάει και ο ίδιος.

Απόρεσαν όλοι που το ήβρε, απόρησε κι ο ίδιος ο βασιλιάς και τον φώναξε στο παλάτι.

- Καλά ωρέ, του λέει, εγώ έκανα έρευνα παντού, εσύ που το ήβρες το σπάρι;

- Θα σου πω μεγαλιότητα, στις μυρμηγκοφωλιές το ήβρα.

- Και ποιός σ' ορμήνεψε να το κάνεις αυτό. Εμείς τόσοι και τόσοι δεν το σκεφτήκαμε.

- Για έτσι μούρθε στο νου.

- Όχι δεν το πιστεύω, θάχεις κανένα που σε ορμήνεψε, θάχεις κανένα γέροντα κρυμμένον.

- Μαρτύρα το και σου ορκίζομαι ότι δεν έχεις να πάθεις τίποτε, ούτ' εσύ ούτ' αυτός που σε ορμήνεψε.

- Ο πατέρας μου είναι, αλλά μη μας κάνεις κακό.

- Σου έδωκα το λόγο της τιμής μου, σύρε φέρε τον.

Και ο βασιλιάς σηκώθηκε όρθιος και υποδέχτηκε το γέροντα μόλις τον έφερε και τον έβαλε να καθήσει δίπλα του.

Τον ευχαρίστησε και κουβέντασε ώρα πολλή μαζί του. Του έδωσε και πολλά δώρα.

Σκέφτηκε δε ο βασιλιάς, ότι και οι γέροντες είναι χρήσιμοι για την πείρα τους, κι έβγαλε διαταγή στο εξής να μην τους πειράζει κανένας και να τους σέβονται.

* * *

Ο Νάσιο Γελαδάρης από το Κεράσοβο της Κόνιτσας ήταν κτηνοτρόφος. Ένα απόγευμα έκλεισε τα γίδια του στο μαντρί και κατέβηκε στο χωριό για ν' αλλάξει και να πάρει ψωμί. Γυρίζοντας νύχτα, ήβρε το μα-

ντρί ανοιχτό και γίδια και σκύλα πουθενά...

“Θα μου τα κλέψαν φαίνεται, σκέφτηκε, αλλά πώς τους άφηκε να ζυγώσουν η σκύλα που ήταν θεριό μοναχό. Καθώς αρχίνησε να ψάχνει, άκουσε ένα ξέμακρο βέλασμα. Πηγαίνει προς τα κει και βλέπει απάνω σε μια πέτρα ένα ξένο τραϊ όμορφο και παρδαλό. Ρίχνει την κλίτσα του για να το πιάσει, τίποτε του ξέφυγε. Το παίρνει στο κοντό. Εδώ τόχει, εκεί τόχει ρίχνει και ξαναρίχνει την κλίτσα για να το πιάσει από κανένα πισινό ποδάρι, αλλά αδύνατο. Εκείνο του ξέφευγε σαν αγέρας. Φτάνουν κοντά σ’ ένα γκρεμό, κι εκεί παρουσιάζεται άξαφνα η σκύλα του Νάσιου αγριεμένη και κώνεται καταπάνω στο παράδοξο τραϊ που εξαφανίζεται και χάνεται από μπροστά του. Τότε ο Νάσιος συνήλθε και κατάλαβε πως το τραϊ αυτό ήταν, μακριά από δω, ο δαίμονας.

Οπιστοχώρησε κάνοντας το σταυρό του και μουρμουρίζοντας ό,τι προσευχές ήξερε.

Η δε σκύλα του χοροπηδούσε χαρούμενη τριγύρω του και τον οδήγησε και ξανάβρε τα γίδια του.

* * *

Μετά το φόνο του δερβέναγα Νετζήπ Μπουρντάνη στον Αηλιά της Φούρκας κατά το 1879 από τους λησταντάρτες του καπετάν Γιώργη Νταβέλη και λοιπών, διορίστηκε αντικαταστάτης του ο εξάδερφός του ο Ζαλιόμπενς, ο οποίος παίρνοντας όλους τους διαθέσιμους τουρκαλβανούς βασιβουζούκους (παλληκάρια) τράβηξε για τη Φούρκα, έχοντας εντολή - διαταγή να συλλάβει τους συνεργάτες των ανταρτών και να κάψει τα σπίτια τους.

Έφτασε λοιπόν στη Φούρκα και κατάλυσε στο σπίτι του Μουχτάρη (Πρόεδρου) και ταχτοποίησε το ασκέρι του σε διάφο-

ρα σπίτια (κονάκια) και άρχισε τις ανακρίσεις.

Ήταν όμως αρκετά δειλός, νεαρός και άπειρος. Ενώ του υποδείχτηκαν τα πιθανά λημέρια των κλεφτών δεν τόλμησε να πάει προς εκεί. Αρκέστηκε σε δυο φορτώματα βούτυρο και κάμποσες λίρες για τον ευατό του και φανέλλες και τσιουράπια για το ασκέρι του. Έκαναν και μια αναφορά - πρακτικό που έγγραφε ότι όλοι οι νέοι της Φούρκας έπασχαν από ευλογία και κανένας δεν πλησίασε τους αντάρτες.

- Τώρα καλά κανονίσαμε τις δουλειές μας ίσια μ’ εδώ, είπε ο Ζαλιόμπενς στους δημογέροντες του χωριού, τώρα δεν έχει και κανένα γκούφτο να του παίρνω το κεφάλι να το παγαίνω στην Κόνιτσα;

- Δεν έχουμε γύφτους στο χωριό μας αφέντη.

Οι φίλοι του Ζαλιόμπεν τον θεώρησαν δειλό και με το ακόλουθο τραγούδι τον κοροϊδεύανε:

Νε Κονίτσα γιοκλαμά, νεφούρκ σκέλν αντάρτ

Γκιάστ σται καπεντιάν, Νταβέλη, με τεβλάν.

Παλιομπέου νιέ ντιάλι γκιάτ, σπάθι του μάνει σι γκράτ.

Μετάφραση.

Στην Κόνιτσα γίνεται επιστράτευση (καταγραφή εθελοντών), στη Φούρκα κυριεύουν (καταπατούν) οι αντάρτες έξι, εφτά καπεταναίοι, ο Νταβέλης με τον αδερφό του.

Ο Ζαλιόμπενς ένας ψηλός νεαρός, φόρεσε τουμάνια σαν οι γυναίκες.

Ο Ζάλιος όμως δεν έδινε πεντάρα για τους σκωπτικούς αυτούς στίχους. “Ζάλιο γιέσια, ζάλιο γιάμ, έλεγε: Κολωνάρετ (τους κατοίκους της περιοχής Κολώνιας) περπάρα εκάμ Δηλαδή. Ο Ζάλιος ήμουν. Ο Ζάλιος είμαι. Τους Κολωνιάτες μπροστά μου, (δικούς μου), τους έχω.

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΕΚΔΡΟΜΗ ΣΤΟ ΧΩΡΙΟ ΚΑΣΤΑΝΕΑ

ΣΤΕΦΑΝΟΥ ΟΥΡΑΝΙΑ

Την Πέμπτη στις 13 Νοεμβρίου 1998, η Πρώτη και η Τρίτη τάξη του Ενιαίου Λυκείου Κόνιτσας επισκέφτηκαν το χωριό Καστανιανη. Είναι ένα από τα πολλά χωριά της επαρχίας μας που διατηρεί ακόμα το παραδοσιακό του χρώμα.

Η ανακοίνωση για την εκπαιδευτική εκδρομή έγινε από τους καθηγητές μας μια εβδομάδα πιο πριν. Την Πέμπτη το πρωί, αφού όλα τα παιδιά συγκεντρώθηκαν στο δημαρχείο στις 8.30 το πρωί επιβιβαστήκαμε στα λεωφορεία και άρχισε η εκδρομή μας. Η διαδρομή ήταν υπέροχη. Μπορούσε κανείς να θαυμάσει το επιβλητικό τοπίο και τις δαντελωτές κορφές που υψώνονται τόσο επιβλητικά και δίνουν στη μικρή μας επαρχία την ομορφιά και την απεραντοσύνη του φυσικού περιβάλλοντος.

Αφήσαμε πίσω μας την εθνική οδό και πήραμε το δρόμο προς το χωριό μέσα στα πανύψηλα πεύκα και τις πολλές δρυς. Το τοπίο σου δημιουργούσε την αίσθηση πως βρισκόσουν σε ένα διαφορετικό κόσμο, πέρα από τα καθημερινά και συνηθισμένα.

Μετά από μια ώρα δρόμο άρχισαν να φαίνονται τα πρώτα σπίτια του χωριού. Το χωριό βρίσκεται στους πρόποδες του βουνού Γύφτισσα, μέσα σ' ένα πανέμορφο φυσικό περιβάλλον γεμάτο δέντρα, πλατάνια και καρυδιές, αλλά και παντός είδους οπωροφόρα.

Στη μικρή πλατεία μας περίμεναν μερικοί κάτοικοι, ο αντιπρόεδρος, ο γραμματέας, ο δάσκαλος, ο παπάς αλλά και άλλοι χωριανοί. Αφού μας καλωσόρισαν στο όμορφο χωριό τους όλοι μαζί κατευ-

θυνθήκαμε προς το σχολείο του χωριού. Είναι ένα διώροφο πέτρινο κτίριο χτισμένο από το 1700 όπως μας είπαν, το σχολείο αυτό απαριθμούσε κάποτε 180 μαθητές. Στη συνέχεια ο δάσκαλος, που τώρα είναι συνταξιούχος μας καλωσόρισε και είπε λίγα λόγια για την ιστορία του χωριού και τις δραστηριότητες των κατοίκων.

Η ιστορία του χάνεται στα βάθη των αιώνων. Το χωριό πήρε την ονομασία Καστανιανη επειδή εκεί κοντά υπήρχε ένα δάσος με καστανιές. Εκτός όμως από τα ιστορικά γεγονότα, μας μίλησαν και για τις δραστηριότητες των κατοίκων. Κατά τους θερινούς μήνες γίνονται διάφορες εκδηλώσεις στο χωριό, όπως συναυλίες, διαλέξεις και θεατρικές παραστάσεις.

Οι δραστήριοι Καστανιανίτες έχουν ιδρύσει και διάφορους συλλόγους, όπως ο σύλλογος "Άγιος-Νικόλαος Καστανιωτών" στην Αθήνα, με πρόεδρο το συνταξιούχο δάσκαλο κ. Στεργίου, που ανέλαβε και την ξενάγησή μας στο όμορφο

χωριό του. Ένας άλλος σύλλογος με τον ίδιο όνομα έχει ιδρυθεί και στην Αμερική, γιατί μετά την Τουρκοκρατία οι κάτοικοι του χωριού άρχισαν να κάνουν ταξίδια προς την Νέα Ήπειρο καθώς και προς άλλες χώρες στην Ευρώπη, γεγονός που βελτιώνει την οικονομική κατάσταση των Καστανιωτών. Έτσι άρχισαν να χτίζουν εντυπωσιακά σπίτια και παράλληλα, να χρηματοδοτούν και να ενθαρρύνουν τις προσπάθειες εξωραϊσμού με δημόσια κτίρια του χωριού. Με αυτά τα χρήματα που συγκέντρωσαν από την ίδρυση αυτών των συλλόγων χτίστηκε ο μεγάλος ναός που δεσπόζει στο κέντρο του χωριού από το 1927.

Η εκκλησία είναι ένα ξεχωριστό κομμάτι, για το οποίο οι χωριανοί είναι περήφανοι. Το εντυπωσιακό τέμπλο και οι βυζαντινές εικόνες σου δίνουν την εντύπωση πως βρίσκεσαι σε ένα μεγαλοπρεπέστατο οίκο του Κυρίου. Το τέμπλο που υπάρχει αυτή τη στιγμή είναι νέας κατασκευής· από το παλιό έμειναν μόνο οι εικόνες, που είχαν τοποθετηθεί δεξιά και αριστερά στους πλαϊνούς τοίχους της εκκλησίας. Αυτό που είναι σημαντικό είναι ότι οι περισσότερες από τις βυζαντινές εικόνες είναι μεγάλης ιστορικής αξίας.

Ένα άλλο σημαντικό χαρακτηριστικό του χωριού, όπως τονίζουν και οι κάτοικοί του, είναι τα πολλά γεφύρια, που αυτή τη στιγμή αριθμούνται σε έξι. Αυτό είναι ένα σημαντικό στοιχείο που αποδεικνύει τον πλούτο του χωριού.

Κάνοντας έναν περίπατο στο χωριό,

μπορεί κανείς να θαυμάσει τα μεγάλα πέτρινα σπίτια. Υψώνονται επιβλητικά, μεταφέροντας το διαβάτη σε μια άλλη εποχή. Όλα είναι λιθόκτιστα και διώροφα, έχουν αυλή και είναι περιποιημένα. Η εξωτερική τους εμφάνιση προκαλεί θαυμασμό στον επισκέπτη.

Ένα από τα μεγάλα αρχοντικά σπίτια της Καστανιανής είναι το "Γκοσαίικο" με το οποίο όλα τα παιδιά εντυπωσιάστηκαν. Ένα χαρακτηριστικό των σπιτιών αυτών είναι τα πολλά τζάκια, πάνω στα οποία είναι σκαλισμένες ποικίλες παραστάσεις από διάφορα ζώα, όπως ελάφια, ζαρκάδια κ.α. Όλα αυτά μαρτυρούν την δεξιοτεχνία και την ικανότητα των τεχνιτών εκείνης της εποχής.

Ένα από τα παλιότερα σε χρονολογία σπίτια μέσα στο

χωριό είναι το σπίτι του Γκάσιου, όπως το ονομάζουν οι χωριανοί. Είναι ένα τετραώροφο σπίτι που η πρόσοψή του είναι φτιαγμένη από ξύλο. Όπως λένε οι κάτοικοι είναι κτισμένο από τον καιρό της Τουρκοκρατίας. Η ιστορία λέει πως οι ιδιοκτήτες του, τον καιρό της Τουρκοκρατίας είχαν τοποθετήσει ξύλα στην πρόσοψη του σπιτιού για να φαίνεται σαν αποθήκη ενώ στο πίσω μέρος κατοικούσαν.

Ένα άλλο σημαντικό χαρακτηριστικό του χωριού είναι ότι υπάρχουν πολλά εξωκλήσια ένα από αυτά είναι οι Άγιοι Απόστολοι. Αυτό που μας έκανε εντύπωση ήταν το τέμπλο πάνω στο οποίο εκτός από τις βυζαντινές εικόνες υπήρχαν ζωγραφισμένα και στοιχεία από τη φύση όπως γλάστρες, λουλούδια. Σε εκείνη την

τοποθεσία και ακριβώς κάτω από την εκκλησία υπάρχουν οι πηγές που τροφοδοτούν το χωριό με πόσιμο νερό.

Μετά από μια περιήγηση τριών ωρών μέσα στα στενά καλντερίμια του χωριού, στο τέλος της ξενάγησης κατευθυνθήκαμε στο μικρό καφενείο. Εκεί οι κάτοικοι μας κέρασαν και μιλήσαμε λίγο για την κατάσταση που βρίσκεται σήμερα το χωριό. Αφού διασκεδάσαμε ξεφεύγοντας για λίγο από το φόρτο εργασίας των μαθημάτων μας, πήραμε το δρόμο της επι-

στροφής.

Στο τέλος της εκδρομής όλα τα παιδιά αποκόμισαν κάτι σημαντικό, από αυτήν την εκπαιδευτική εκδρομή σ' ένα από τα πιο όμορφα χωριά της επαρχίας μας, την Καστάνιανη.

Σημείωση Σ.

Η εκδρομή πραγματοποιήθηκε με έξοδα της Δωρεάς του κ. Ν. Τζουμέρκα, όπως αναφέρθηκε και στο προηγούμενο τεύχος του περιοδικού μας.

Π Ω Λ Ε Ι Τ Α Ι

Το τριώροφο κτίριο που στεγάζεται το Αστυνομικό Τμήμα Κονίτσης, πλήρως ανακαινισμένο και εκσυγχρονισμένο.

Εμβαδόν κτιρίου 380 τετρ. μέτρα.

Εμβαδόν οικοπέδου 1.300 τετρ. μέτρα.

Συντελεστής δομήσεως 0.80.

Οικοδομούνται συνολικά 1.040 τετρ. μέτρα συν τα ημιυπόγεια.

Πληροφορίες:

Τηλ. **01-7517136, 01-7525301**

ΔΙΑΓΝΩΣΗ

ΜΙΚΡΟΒΙΟΛΟΓΙΚΟ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ

ΕΛΕΥΘ. (ΚΛΑΙΡΗ) Α. ΔΕΣΚΑ - ΖΗΚΟΠΟΥΛΟΥ
ΙΑΤΡΟΣ ΜΙΚΡΟΒΙΟΛΟΓΟΣ (ΒΙΟΠΑΘΟΛΟΓΟΣ)

ΜΕΤΕΚΠΑΙΔΕΥΘΕΙΣΑ ΣΤΗΝ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑΚΗ ΑΝΔΡΟΛΟΓΙΑ ΣΤΟ
ANDROLOGY DEPT. ΤΟΥ UNIVERSITY HOSPITAL OF GENT, BELGIUM.

ΕΚΤΕΛΟΥΝΤΑΙ ΜΙΚΡΟΒΙΟΛΟΓΙΚΕΣ, ΒΙΟΧΗΜΙΚΕΣ, ΟΡΜΟΝΙΚΕΣ

ΑΙΜΑΤΟΛΟΓΙΚΕΣ, ΑΝΟΣΟΛΟΓΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ

ΓΙΝΕΤΑΙ ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗ ΑΝΔΡΙΚΗΣ ΓΟΝΙΜΟΤΗΤΑΣ.

ΤΗΛ.-FAX Ιατρείου: 47447

ΤΗΛ. Οικείας: 47124

ΔΩΔΩΝΗΣ 24, 45221
ΙΩΑΝΝΙΝΑ (έναντι ΞΕΝΙΑ)

ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ - ΜΕΤΑΚΟΜΙΣΕΙΣ

Σε όλη την Ελλάδα, τιμές προσιτές, πακετάρισμα, αμπαλάρισμα. Δωρεάν αποσυνδέσεις - συνδέσεις ηλεκτρικών συσκευών.

ΤΡΟΜΠΟΥΚΗΣ ΣΠΥΡΟΣ

Τηλ. οικ. 4512904 κιν. 093-458032

Π Ε Ι Ρ Α Ι Α Σ

Οι γαμπροί του Καραθάνου

Ο Μήτρο Καραθάνος από το Ψηλοχώρι είχε δυο γαμπρούς: το Γούλα από το Πεδινό και τον Ντίνο απ' το Δασοχώρι. Και οι δυο κοντούληδες και λεπτοκαμωμένοι, φιλότιμα παιδιά, αλλά πολύ γερά ποτήρια. (Το άτιμο πιστό, να μην τοβλεπαν σε ξένο στόμα, που λένε).

Ο Καραθάνος είχε και πολλές απιδιές και σουρβιές στ' αμπέλι του.

Ένα χινόπωρο που πήγε καλά η χρονιά για τα οπωροφόρα και τα δέντρα λύγισαν από το βάρος των καρπών του ο Καραθάνος μάζεψε δυο μεγάλες καλάθες από δαύτους και λέει στους γαμπρούς του.

- Δεν πάτε στο Λυκοβούνι (κοντινό χωριό) να π'λήσετε τα σούρβα και τ' απίδια;

- Ναι, ναι, είπαν αυτοί μ' ένα στόμα.

Άλλο που δεν ήθελαν, ευκαιρία γύρευαν να τσούξουν και κανα ποτήρι, μιας και υπήρχε και καφενείο στο διπλανό χωριό.

Παίρνουν λοιπόν τη φοράδα φορτωμένη με τα φρούτα και κατηφόρισαν χαρούμενοι για το Λυκοβούνι.

Δεν άργησαν να φτάσουν και ξεπέζεψαν δίπλα από το καφενείο στον ίσκιο της μεγάλης φλαμουριάς. Φώναξαν μερικές φορές, διαλαλώντας το εμπόρευσμά τους και περίμεναν.

Δεν άργησαν οι Λυκοβουνιώτες να το πάρουν μυρωδιά κι ως το βράδυ πουλήθηκαν τ' απίδια και τα σούρβα.

Όταν ξέκαναν το εμπόρευμα οι γαμπροί, ευχαριστημένοι για το τζίρο, σκέφτηκαν να γιορτάσουν το γεγονός με μερικά ρακιά στο κεφενείο.

Τόση ώρα, ώσπου να πουληθούν τα φρούτα εκείνη η μυρωδιά που 'ρχονταν από το παραθύρι, τους γαργαλούσε άσχημα τα ρουθούνια.

Μπήκαν μέσα λοιπόν και παράγγειλαν από ένα ποτηράκι. Τα δυο έγιναν τέσσερα και όπως συμβαίνει σε τέτοιες περιπτώσεις, τα λίγα

έγιναν πολλά και τα 'πιναν για τα καλά...

Νύχτωσε κι αυτοί ρουφούσαν με μεράκι το ρακί κι ο καφετζής άλλο που δεν ήθελε, με τα κελεπούρια που του 'τυχαν.

Έτσι γίνονταν δυο δουλειές μαζί: και τα φρούτα έμειναν στο Λυκοβούνι και τα λεφτά εκεί.

Με το πέραςμα της ώρας, ο καφετζής ήθελε να κλείσει αλλά δεν ήξερε πως να ξεφορτωθεί τους δυο μουσαφिरαίους που απ' το πολύ ρακί είχαν γείρει στον καναπέ και ροχάλιζαν του καλού καιρού.

Από τη δύσκολη θέση τους έβγαλε ένας χωριανός του που είχε πιεί κι εκείνος αρκετά.

- Ξέρω γω τι να τους κάνουμε, λέει στον καφετζή. Έλα βόηθα να τους βάλουμε μες στις καλάθες.

Αμ έπος, αμ έργον" λοιπόν, ένα φτου και μέσα τους έχουν.

Τους φορτώνουν στη φοράδα που περίμενε δεμένη κάτω από τη φλαμουριά και τους ξεπροβοδίζουν ως το μονοπάτι που οδηγούσε στο Ψηλοχώρι. Η φοράδα που γνώριζε το δρόμο, ξεκίνησε ολοταχώς για το χωριό.

Στο μεταξύ ο Καραθάνος ανησύχησε.

- Τι διάολο έγιναν αυτοί οι άνθρωποι, έλεγε και ξανάλεγε, καθώς μπαινόβγαινε στο σπίτι κι αφουκραζόταν μην έρθουν οι γαμπροί. Ξαφνικά, μες στη νύχτα, ακούεται το κουδουνάκι της φοράδας.

Τρέχει έξω με τις δυο του κόρες και βλέπουν τη φοράδα μονάχη, με τις καλάθες φορτωμένη.

Κάνουν να τις ξεφορτώσουν, μα τις νιώθουν πολύ βαριές. Κοπάνε μέσα και δεν πιστεύουν στα μάτια τους.

Από τις φωνές άρχισαν ν' αναδεύονται μέσα οι γαμπροί.

Όπως ήταν φυσικό επακολούθησε χαλασμός...

Πως παντρεύτηκε ο Μιχάλης "τη Λαμπρινή"

Έχουν περάσει περισσότερα από 75 χρόνια που στο χωριό μας είχαμε για γελαδαραίους δύο αδέρφια το Νάκο και το Μιχάλη. Αυτοί ήταν απ' το Ντέντσικο, τη σημερινή Απομηλίτσα. Ο Μιχάλης ήταν λίγο χαζούτσικος και με τις χαζομάρες που έλεγε μας έκανε όλους να γελούμε. Ανάμεσα σ' άλλα που είχε πει, είχε ξωμολογηθεί, ήταν και τούτο, ότι αγαπούσε και ήθελε να παντρευτεί τη Λαμπρινή. Η Λαμπρινή εκείνο τον καιρό ήταν ένα απ' τα ομορφότερα κορίτσια του χωριού μας.

Η Κυριακή της αποκριάς πριν το Πάσχα ήταν για το χωριό μας ένα μεγάλο πανηγύρι. Όλο το χωριό ντύνονταν τα γιορτινά του και οι νοικοκυρές έφτιαχναν ό,τι καλύτερο μπορούσαν από μπουρέκια, σαραγλιά, λαγκίτες, φύλαγαν και χοντρόγαλο.

Την Κυριακή αυτή στο χωριό ντύνονταν και μασκοφόροι. Εγώ θυμούμαι το Βαγγέλη Βενέτη που ντύνονταν Χότζας, ανέβαινε στη σκεπή, κι έλεγε ούτε αυτός ήξερε τι έλεγε. Στα νεώτερα χρόνια μασκαράδες ντύνονταν ο Κώτσιο Λάζος κι ο Κώτσιο Καλαντζής κι από τις γυναίκες η Λάμπραινα Βαδάση και η Λίγανα Τσίμα. Τις βραδινές ώρες άρχιζαν οι επισκέψεις απ' όλους σε συγγενικά και φιλικά σπίτια. Στα χέρια μας κρατούσαμε αναμένα δαδιά. Το χωριό παρουσίαζε φαντασμαγορική όψη και οι δρόμοι όλοι ήταν φωταγωγημένοι. Μετά το τέλος αυτής "της Ιεροτελεστίας" όλοι μαζευόμασταν στην πλατεία του χωριού για να απολαύσουμε τη "μπουτziuνίδα" μια μεγάλη φωτιά από τσάκνα και κέδρα.

Θα αναφέρω ένα φαιδρό περιστατικό με τους μασκαράδες. Εκείνη τη χρονιά το

λόγο στους μασκοφορεμένους τον είχε ο Κώτσιο Λάζος. Είχε ντυθεί Αρβανίτης καπετάνιος. Μπήκε στο χωριό, πήγε στο καφενείο του Λία Τσίμα, μάζεψε όλους τους άντρες και με τη σεντόρια φωνή του τους φοβέριζε ότι αν δεν κάνουν ό,τι λέει αυτός θα τους πάρει τα κεφάλια του. Έμαθε κάτι για το Μιχάλη και έστειλε να τον φωνάξουν. Σε λίγο ήρθε ο Μιχάλης, που ακούγοντας την άγρια φωνή "του Αρβανίτη" τρόμαξε. Ο "καπετάνιος" τον ρώτησε αν πραγματικά αγαπάει τη Λαμπρινή, κι ο Μιχάλης του είπε ότι όχι μόνο αγαπάει τη Λαμπρινή, αλλά θέλει να την κάνει γυναίκα του. "Ο καπετάνιος" δεν χάνει καιρό και στέλνει να του φέρουν τη Λαμπρινή. Σε λίγο ήρθε μπουλωμένη η "Λαμπρινή", "ο καπετάνιος" της λέει ότι ο Μιχάλης την αγαπάει και τη θέλει για γυναίκα του και τη ρωτάει αν τον θέλει κι αυτή. "Η Λαμπρινή" κάνει ότι ντρέπεται, αλλά του λέει ότι κι αυτή τον αγαπάει.

Δε χάνει καιρό "ο καπετάνιος" τους αγκαλιάζει και τους δίνει την ευχή του, παίρνει τα παλικάρια του και φεύγει, λέγοντας στο νιόπαντρο ζευγάρι ότι την πρώτη βραδιά του γάμου θα την περνούσαν στο καφενείο. Τα λέει αυτά και φεύγει. Πριν καλά-καλά προλάβει ο Μιχάλης "να βάλει χέρι" στη "Λαμπρινή" αυτή ξεμπουλώθηκε και φάνηκε ότι δεν ήταν άλλος απ' τον Κώτσιο Καλαντζή. Ο Μιχάλης που γνώρισε τον Κώτσιο Καλαντζή τα 'χασε, άνοιξε την πόρτα απ' το καφενείο και όπου φύγει-φύγει. Για την ιστορική αλήθεια, η Λαμπρινή παντρεύτηκε, δυστυχώς πέθανε, αλλά ζουν τρία παιδιά της σήμερα.

Καλή Σαρακοστή,

Καλό Πάσχα

Οξυά Θανάσης Πορφύρης

Εκδήλωση της Αδελφότητας Λυκόρραχης

Στις 16 Γενάρη 1999 τα μέλη της Αδελφότητας Λυκόρραχης που κατοικούν στην Αθήνα συγκεντρώθηκαν στην αίθουσα εκδηλώσεων του Δήμου Καλλιθέας για την κοπή πίτας. Πρέπει να τονίσουμε ότι ο Δήμος Καλλιθέας έχει υιοθετήσει το χωριό μας Κεφαλοχώρι (Λυκόρραχη) εδώ και μερικά χρόνια και στέκεται συμπαραστάτης των αιτημάτων μας.

Έγινε η ενημέρωση από τον Πρόεδρο της Αδελφότητας κ. Σδούκο Δημήτριο για τις εκδηλώσεις που πρόκειται να γίνουν δηλαδή: α) Η κοπή της πίτας των Ηπειρωτών στις 24 Γενάρη, β) ο ετήσιος χορός της Αδελφότητας (θα πραγματοποιηθεί στις 13 Φλεβάρη ημέρα Σάββατο στο ξενοδοχείο "STANLEY") με παραδοσιακά όργανα από τα μέρη μας.

Στην εκδήλωσή μας παραβρέθηκε για πρώτη φορά η χωριανή μας γιατρός Σδούκου Σταυρούλα του Νικολάου, η οποία μένει στην Πολωνία εδώ και 50 χρόνια. Αντάμωσε συγγενείς, χωριανούς και συμμαθητές.

Επίσης ο χωριανός μας Δημήτρης Σδούκος του Βασιλείου (ταξιτζής που εξυπηρετεί τους χωριανούς μας και συμπατριώτες) μας ενημέρωσε για τις αρχαιρεσίες που έγιναν στην Πυρσόγιαννη σχετικά με τον νέο Δήμο Μαστοροχωρίων. Ο χωριανός μας Νούτσος Γιώργος

του Ευαγγέλου, υπομηχανικός συνταξιούχος ΔΕΗ και θερμός υποστηρικτής για κάθε θέμα που αφορά το χωριό μας παρουσίασε δύο χάρτες που εμφανίζουν τις ονομασίες των θέσεων της περιφέρειάς μας καθώς επίσης το ρυμοτομικό σχέδιο του νέου χωριού.

Η εργασία αυτή είναι έργο της μακρόχρονης και επίπονης προσπάθειάς του.

Αξίζει να γνωρίσουν αυτούς τους χάρτες όλοι οι χωριανοί μας και συμπατριώτες μας.

Σε συνέχεια έγινε η κοπή της πίτας. Με συντροφιά δημοτικών τραγουδιών από το ραδιοκασετόφωνο, προσφέρθηκαν η πίτα και αναψυκτικά στους παραβρισκόμενους.

Οι χωριανοί αντάλλαξαν κουβέντες μεταξύ τους ενώ τα παιδάκια στριφογύριζαν ανάμεσα σε γονείς, γιαγιάδες και άλλους συγγενείς.

Ο τυχερός του φλουριού ήταν ο Κολωνιάρης Βασίλης, ο οποίος θα είναι συνδρομητής του περιοδικού της επαρχίας μας "Κόνιτσα" για το έτος 1999.

Η εκδήλωση τελείωσε με τις ευχές από το Δ.Σ. της Αδελφότητας το έτος 1999 να είναι ειρηνικό, δημιουργικό στον επαγγελματικό τομέα και με κάθε επιτυχία στην προσωπική ζωή του καθενός.

Δ. Σδούκος
Πρόεδρος της Αδελφότητας

ΧΡΟΝΙΚΟ ΤΗΣ ΕΠΟΧΗΣ

Τσιμπούσι στο Τσιπουράδικο

Όλα τα χωριά έχουν μια γιορτή που πανηγυρίζει όλο το χωριό, τ' Αν Λιώς, της Παναγίας, τ' Αν Δημήτρη, ακόμα και τ' Αν Μηνά. Επίσης το κάθε σπίτι γιορτάζει το δικό του Άγιο που γιόρταζε κι ο προπάππος του.

Το χωριό μου η ΟΞΥΑ, γιόρταζε τ' Αν Λιώς. Όλο το χωριό πήγαινε στον Αν Λιά κι εκεί ο κάθε νοικοκύρης έκανε κουμάντο και για ψητό. Τα τελευταία χρόνια το πανηγύρι μεταφέρθηκε στο δεκαπενταύγουστο γιατί στο χωριό είναι περισσότερος κόσμος και γιατί συνδυάζεται και με την ψυχαγωγική εκδήλωση που οργανώνει ο σύλλογος.

Τα τελευταία χρόνια οι χωριανοί μου που μένουν μόνιμα στο χωριό, "σκάρωσαν" το δικό τους πανηγύρι, όταν έβαζαν μπρος το ρακοκάζανο για να βγάλουν ρακί. Όσες βραδυές δούλευε το ρακοκάζανο τόσες βραδυές κρατούσε και το δικό τους πανηγύρι κι αυτό το πανηγύρι ξεκίνησε αυθόρμητα μόνο του, σιγά σιγά τράνευε, ανοίγοντας την όρεξη και σε άλλους χωριανούς να αγοράζουν σταφύλια για να βγάζουν κι αυτοί ρακί - κρασί κι όσο αυγάτιζαν οι κρασοπαραγωγοί τόσο αυγάτιζαν και οι μουσαφिरαίοι δηλαδή έρχονταν κι άλλοι στο χωριό να απολάψουν πώς δούλευε το ρακοκάζανο.

Θα προσπαθήσω να περιγράψω αυτό το τσιμπούσι που έγινε φέτος. Εκτός απ'

τους 'μπακατίσιους" δηλ. αυτοί που μένουν μόνιμα στο χωριό, φέτος άλλοι 7 χωριανοί μας αγόρασαν σταφύλια, τρύγησαν και τα δικά τους για να βγάλουν ρακί-κρασί και για να γίνει ο μούστος χρειάζονταν 40 μέρες κι άλλες 8 μέρες να δουλεύει συνεχώς το ρακοκάζανο. Ίσως οι 8 μέρες να σας φανούν λίγες, αλλά για ένα μικρό χωριό σαν το δικό μας είναι κάμποσες αφού το ρακοκάζανο δουλεύει μέρα νύχτα. Το ευχάριστο είναι όταν τα σταφύλια είναι γλυκά και η "παραγωγή" είναι πλούσια.

Λοιπόν σ' αυτό το οχταήμερο, το τσιμπούσι μέρα-νύχτα ήταν στη φόρμα του, όποιος έβγαζε ρακί η μέρα ήταν νύχτα, τα τραπέζια ήταν γεμάτα από λικουδιές. Τυρόπιτες, πρασόπιτες, λουκάνικα, οχταπόδια, ρέγγες, μπριζόλες και λαγγίτες, καθώς και άφθονα τρουσιά.

Το ρακί που έβγαине απ' το ρακοκάζανο κι έτρεχε στην κατσαρόλα το δοκίμαζαν όλοι. Δεν ήταν χωριανός ακόμα κι αν δεν έβγαζε ρακί να μην περάσει απ' το τσιπουράδικο να δοκιμάσει την καινούργια σοδιά και να πει τις ευχές του.

Όταν άρχιζε το καθεαυτό τσιμπούσι τα βράδυα, ο καθένας έπινε τι προτιμούσε κι αυτό το παραμύθι κρατούσε ως τις μικρές ώρες.

Φέτος το τσιμπούσι μας πήρε πανηγυρικό χαρακτήρα γιατί κάναμε και τα εγκαίνια στο νεόκτιστο τσιπουράδικο.

Δε θέλω να γράψω πολλά, γράφω μό-

Ο ΟΡΕΙΒΑΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΚΟΝΙΤΣΑΣ

Ενώ όλοι οι Σύλλογοι έκοψαν τις πίτες τους σε κλειστούς χώρους, ο Ορειβατικός Κόνιτσας προτίμησε το βουνό.

Έτσι την Κυριακή 24 Γενάρη 15 άτομα ανέβηκαν στη γειτονική Νεμέρτσικα σε μια χειμερινή εξόρμηση και κόψιμο της πίτας.

Η ανάβαση έγινε από την πλευρά του Κεφαλοβρύσου. Δυο αγροτικά αυτοκίνητα μας μετέφεραν ως ένα σημείο για εξοικονόμηση χρόνου κι απ' εκεί ύστερα από πεζοπορία στα χιόνια, η Ομάδα έφτασε στις κάτασπρες πλαγιές του βουνού όπου βόσκουν τα κοπάδια τους οι τσελιγκάδες τους θερινούς μήνες.

Το κόψιμο της πίτας έγινε σ' ένα οροπέδιο, όπου το στοιβαγμένο χιόνι ήταν παγωμένο και το κατάλευκο τοπίο αντανακλούσε τις ακτίνες του ήλιου προκαλώντας το θαυμασμό των ορειβατών.

Το φλουρί έπεσε στο Γιώργο Νούτσο. Μικροί και μεγάλοι, μετά από ένα ορεξάτο πρόγευμα κι ένα ζεστό τσάι, ανηφορίσαμε προς την κορυφή του βουνού από την Ανατολική πλευρά.

Ευτυχώς η μέρα ήταν ηλιόλουστη και το χιόνι επιφανειακά είχε αρχίσει να μαλακώνει διευκολύνοντας έτσι το βάδισμα στην απότομη πλαγιά.

Η Νεμέρτσικα δεν είναι πολύ φιλόξενη στους επισκέπτες, γιαυτό και η ανάβαση γίνεται πιο συναρπαστική σε όσους αγαπούν τα δύσκολα.

Η Βορεινή πλευρά που κοιτάει προς την Κόνιτσα είναι απροσπέλαστη (για την κορυφή μιλάμε) με τους κάθετους βράχους και τις απότομες χαράδες στις οποίες μόνο αγριόγιδα μπορούν να σκαρφαλώσουν.

Η Νοτιοδυτική έχει μεγάλες κλίσεις και αν το χιόνι είναι παγωμένο χρειάζεσαι τον κατάλληλο ορειβατικό εξοπλισμό για ν' ανέβεις στην κορυφή, αλλιώς κάνεις τσουλήθρα εκατοντάδες μέτρα, ως τα γούπατα που απλώνονται στη βάση της πλαγιάς...

Ευτυχώς για μας όπως προαναφέραμε, η μέρα ήταν ηλιόλουστη και με τη βοήθεια "πιολέ" και μπαστουνιών καταφέραμε ν' ανεβούμε στην ελληνική κορυφή 2.198 μ.

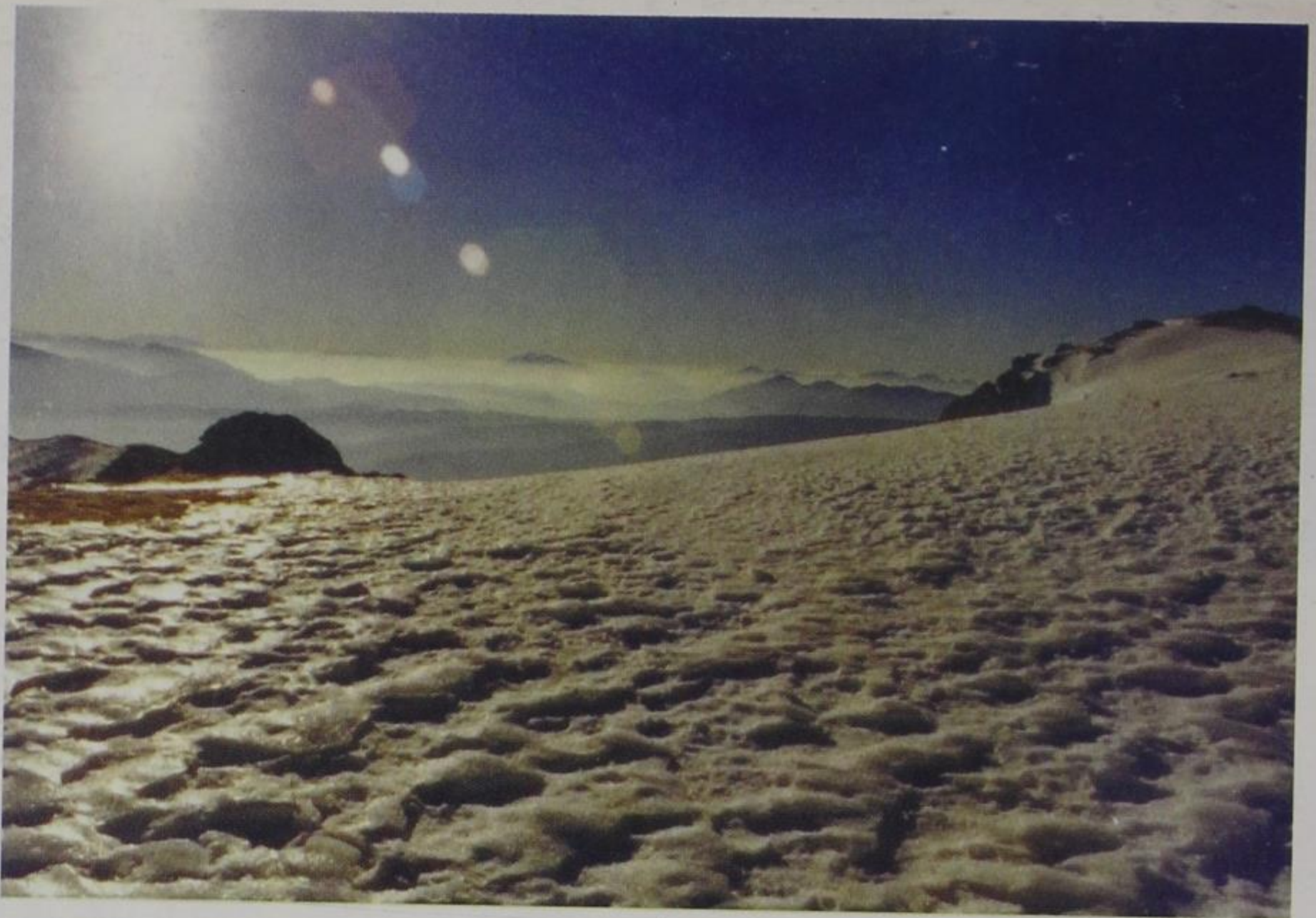
Από κει η θέα είναι απερίγραπτη. Στα Δυτικά αντικρίζεις την αλβανική κορυφή της Νεμέρτσικας, στα Βορειοανατολικά τον κάμπο του Αώου και τα βουνά της Τύμφης, του Σμόλικα, του Βόϊου Νοτιοαναλικά τη Μουργκάνα, την Ολύτσικα, τα Γιάννινα, το Μπισκέλι...

Απολαύσαμε ένα σπάνιο θέαμα και όλοι μείναμε καταευχαριστημένοι. Κι αυτό επικυρώθηκε με την υπόσχεση που δώσαμε μεταξύ μας· να επισκεφτούμε και πάλι τη Νεμέρτσικα. Αλλά τα λόγια είναι φτώχεια. Καλύτερα να θαυμάσουμε τις φωτογραφίες· έχουν να μας πουν περισσότερα...

Σ.Τ.

Φωτ. Σ.Τ.

Νεμέρτσικα 24/1/99

Προς κορυφή Νεμέρτσικας, 24/1/99

Νεμέρτσικα 24/1/99

Εντυπώσεις

απ' τη γενική συνέλευση του συλλόγου μας

Σε μια από τις αίθουσες του ξενοδοχείου STANLEY πραγματοποιήθηκε την Κυριακή στις 31 του Γενάρη η εκλογοαπολογιστική συνέλευση συλλόγου Οξυάς” ο Άγιος Νικόλαος”.

Ίσως είναι η πρώτη φορά που έφυγα με τις καλύτερες εντυπώσεις! Η πρώτη καλή εντύπωση ήταν η συμμετοχή μας. Για πρώτη φορά τα τραπέζια που διέθετε η αίθουσα ήταν όλα γεμάτα, κάτι που γίνεται ίσως για πρώτη φορά. Δεύτερη καλή εντύπωση ήταν ο έντονος προβληματισμός όχι μόνο απ' την εισήγηση του Κ.Σ. αλλά κι απ' όλους τους ομιλητές. Γενικά το πνεύμα που επεκράτησε ήταν από κάθε άποψη καλό. Το απερχόμενο Κ.Σ. μας άφησε μια πολύτιμη παρακαταθήκη από ένα φωτογραφικό λεύκωμα, συγκεντρώνοντας φωτογραφίες απ' όλα σχεδόν τα σπίτια που απεικονίζουν διάφορες φάσεις απ' τη ζωή όλων των χωριανών μας, ιδιαίτερα απ' τα παλιά χρόνια. Όσο κι αν αυτό μας φαίνεται ασήμαντο, όμως χρειάστηκε πολλή δουλειά γιατί οι περισσότερες φωτογραφίες ήταν ξεθωριασμένες, παλιές κι αν αυτή η προσπάθεια πέτυχε, αυτό το χρωστούμε στις φιλόπρονες προσπάθειές του πάντα ακούραστου και πάντα προθύμου Χρήστου Ζούκη που πραγματικά αυτός ο άνθρωπος είναι παράδειγμα για μίμηση για όλους μας και του Τάκη Μπίζιου στους οποίους αξίζει κάθε έπαινος. Σε συνέχεια έγινε η ψηφοφορία για την ανάδειξη νέου Κ.Σ. τα αποτελέσματα των οποίων θα ανακοινωθούν όταν θάρθουν τα αποτελέσματα των ψήφων κι από το

χωριό.

Το δεύτερο θέμα που απασχόλησε τη συνέλευσή μας ήταν το κόψιμο της βασιλόπιτας. Αυτή η εκδήλωση γίνεται προς “τιμήν” της νέας γενιάς του χωριού μας και της αξίζει. Όπως κάθε χρόνο το ίδιο και φέτος ήταν όλοι “παρών”. Το Κ.Σ. του συλλόγου είχε ετοιμάσει πέντε (5) μεγάλες καλοφτιαγμένες βασιλόπιτες. Το κόψιμο της βασιλόπιτας έγινε απ' το συγχωριανό παπά του χωριού μας Παπαδημήτρη Μαργαρίτη ο οποίος ευχήθηκε σε όλους μας ολόψυχα κάθε ευτυχία.

Εδώ το λόγο τον έχουν και οι νοικοκυρές μας οι οποίες φυσικά δεν μπορούσαν νάρθουν όλες, έστειλαν όμως τα δώρα τους. Έτσι, εννιά νοικοκυρές έφτιαξαν και έστειλαν από τυρόπιτες, πρασόπιτες, μπατσαρόπιτες, σαραγλιά, ακόμα και ζεστές μαμαλίγκες. Όλα αυτά δείχνουν το δεσμό μας με το σύλλογο.

Το φλουρί της βασιλόπιτας το βρήκε η Μάχη Ανδρονιάδη. Σε συνέχεια ακολούθησε χορός απ' τα παιδιά μας που δεν ήθελαν να τελειώσει αυτή η ευχάριστη πατριωτική εκδήλωση.

Έφυγα με τις καλύτερες εντυπώσεις, αλλά και με το σκεπτικό για τις ευθύνες και τα καθήκοντα με τα οποία επιφορτίζεται το νεοεκλεγμένο κεντρικό συμβούλιο του συλλόγου μας.

Είμαι όμως σίγουρος ότι θα ανταποκριθεί στα καθήκοντά του όσο δύσκολα κι αν είναι αυτά γιατί όλους τους διακρίνει η διάθεση για δουλειά.

Αθήνα Φλεβάρης 1999
Θανάσης Πορφύρης

νον ένα, ότι φέτος ήρθαν απ' την Αθήνα κι απ' αλλού χωριανοί μας- έστω και για μια μέρα- να ιδούν το καινούργιο σπίτι που φτιάξαμε για το ρακοκάζανο και να απολάψουν το θέαμα της υγροποίησης του ατμού και της μετατροπής του σε πόσιμο υγρό με το οποίο όταν το πίνουμε κατεβαίνει το πνεύμα. Τώρα, όσο για το τσιπουράδικο που χτίσαμε και τσοντάρουμε όλοι, είναι ευρύχωρο, άνετο και βολευτόμαστε όλοι ό,τι καιρό κι αν κάνει. Συνήθως όταν τελειώνει αυτή η εκδήλωση όλοι μένουμε με τις καλύτερες εντυπώσεις, λέγοντας τις καλύτερες ευχές με

πρώτη και καλύτερη και του χρόνου νάμαστε όλοι καλά, το μπερεκέτι νάναι καλοξοδεμένο, να το ξοδέψουμε σε χαρές και πανηγύρια.

Ένας που δεν ήρθε, κι αυτός έπρεπε νάρθει πρώτος, αυτό μας λύπησε όλους.

Εγώ είμαι σίγουρος ότι του χρόνου με το καλό, θάρθει κι αυτός.

Ας είμαστε καλά και του χρόνου περισσότερο μπερεκέτι, πιο πολλοί ρακοκρασopαραγωγοί περισσότερη διάθεση και ακόμα καλύτερη καρδιά.

Οξυά Νοέμβρης 1997
Θανάσης Πορφύρης

ΕΝΟΧΕΙΟ "Το Γεφύρι" Με 40 κλίνες, εστιατόριο, μπάρ, θέρμανση, πάρκινγκ. Στην ειδυλλιακή τοποθεσία της γέφυρας Αώου στην Κόνιτσα. Τηλ. 0655-23780

Dr ΚΩΣΤΑΣ Β. ΝΟΥΤΣΗΣ
ΔΕΡΜΑΤΟΛΟΓΟΣ - ΑΦΡΟΔΙΣΙΟΛΟΓΟΣ
Τ. ΙΑΤΡΟΣ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΟΥ 'ΑΝΔΡΕΟΥ ΣΥΓΓΡΟΥ'
ΕΠΙΜΕΛ. ΝΟΣΟΚ. "ΛΟΙΜΩΔΩΝ ΝΟΣΩΝ"

ΙΑΤΡΕΙΟ: ΣΟΛΩΝΟΣ 66
(ΑΠΕΝΑΝΤΙ ΑΠΟ ΤΗ ΝΟΜΙΚΗ ΣΧΟΛΗ)
ΤΗΛ. 3602 966 (106 80)
ΔΕΧΕΤΑΙ ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΑ 5-8 Μ.Μ.
ΕΚΤΟΣ ΑΠΟ ΤΟ ΣΑΒΒΑΤΟ

ΟΙΚΙΑ ΚΑΣΑΝΔΡΑΣ 10
ΑΝΘ ΗΛΙΟΥΠΟΛΗ
ΤΗΛ. 9701 285

ΕΙΡΗΝΗ ΣΤΑΜΑΤΑΚΗ - ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ

ΕΙΔΙΚΟΣ ΠΑΘΟΛΟΓΟΣ - ΚΑΡΔΙΟΛΟΓΟΣ
ΔΙΔΑΚΤΩΡ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΔΥΤ. ΒΕΡΟΛΙΝΟΥ
ΕΠΙΣΤ. ΣΥΝΕΡΓΑΤΗΣ ΤΟΥ "ΥΓΕΙΑ"

ΙΑΤΡ. ΘΕΜΙΔΟΣ 4 - 151 24 ΜΑΡΟΥΣΙ
ΟΙΚΙΑ ΦΛΟΙΑΣ 23 - 151 25 ΜΑΡΟΥΣΙ
ΔΕΧ. ΔΕΥΤ., ΤΕΤ., ΠΕΜΠ. 6 - 8 Μ.Μ.
ΜΕ ΡΑΝΤΕΒΟΥ

ΤΗΛ. ΙΑΤΡ. 61 22 823
ΤΗΛ. "ΥΓΕΙΑ" 68 27 940
ΤΗΛ. ΑΝΑΓΚΗΣ 36 47 021
ΟΙΚΙΑ - FAX 61 22 908
ΤΗΛ. ΚΙΝΗΤΟ 094 392 273

ΚΟΝΙΤΣΑ

ΣΥΝΕΡΓΕΙΟ ΔΟΜΙΚΩΝ ΜΗΧΑΝΗΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΑ

ΜΠΟΥΛΙΟΖΙΣ - ΦΟΡΤΩΣΕΙΣ ΤΣΑΠΗΣ
ΚΟΜΠΡΕΣΕΡ - GRADAR - ΟΞΥΣΤΡΩΤΗΡΕΣ
ΚΑΙ ΜΗΧΑΝΗΜΑΤΑ ΛΑΤΟΜΕΙΟΥ
ΗΛΕΚΤΡΙΚΕΣ ΕΡΓΑΣΙΕΣ - ΣΥΝΤΗΣΕΙΣ ΓΕΝΙΚΩΣ

ΣΩΤ. ΛΩΤΟΣ & Β. ΧΑΙΖΗΜΕΛΕΤΙΟΥ
ΑΝΤΙΓΩΝΗΣ 10 - ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΠΕΛΑΤΩΝΟΣ
ΤΗΛ. 5178315

... Σ' ένα σημείο του σταύλου που είχαμε το μουλάρι, ήταν μια τρύπα στον τοίχο, τη λέγαμε "Μπίμπσα" είχε μέσα ξύλα από πολλά χρόνια, όπως μου είχαν πει επί Τουρκοκρατίας έκρυβαν τα υπάρχοντά τους, να μην τα πάρουν οι Τούρκοι, όταν έκαναν επιδρομές στα χωριά και ο κόσμος κρύβονταν στο δάσος.

Με έκαιγε η περιέργεια για να δω τι είναι μέσα. Μια μέρα που έλειπε η μάνα, πήρα ένα λυχνάρι και μπήκα μέσα για εξερεύνηση. Το ταβάνι ήταν από χοντρά ξύλα· ανάμεσα στα δοκάρια είδα δυό όπλα και ένα κιβώτιο με σφαίρες. Κατέβασα τα όπλα και τα έβγαλα έξω, είχαν σκουριάσει αρκετά· ήταν ένας Γκρας και ένα Μαρτίι.

Ο Παπούς Πανταζής κάποτε ήταν και οπληρχηγός. Καθάρισα τα όπλα με ξύδι και πετρέλαιο, και τα λάδωσα. Ο Μηχανισμός τους λεπουργούσε κανονικά. Το απόγευμα πήρα το Γκρα και σφαίρες, έβαλα μια πλάκα για στόχο στο αμπέλι, και άρχισα τη σκοποβολή. Έριξα 7 σφαίρες, οι τρεις πήγαν στο στόχο, πήγε να μου φύγει ο ώμος από ο "κλώτσημα" του όπλου. Τώρα που το σκέπτομαι βλέπω πως είχα μεγάλη τύχη που δεν έσκασε η κάνη. Έθαψα τους κάλυκες στο χώμα, ξανάβαλα τα όπλα στη θέση τους, και σαν να μη συνέβη τίποτα, βγήκα βόλτα στη μουριά στο κούτσουρο για να συναντήσω κανένα φίλο για παιχνίδι.

Εκεί βρήκα τη θεία Τσάντα που καθόταν στον ίσκιο με μια γειτόνισσα, ήταν Ιούλιος και έκανε πολύ ζέστη.,

Σε λίγο είδαμε να έρχεται ένα απόσπα-

Περικοπές από το βιβλίο μου "Ιστορίες από τη ζωή μου"

Γ. ΖΗΜΟΥΡΑΣ

σμα, 4 χωροφύλακες και ένας ενωμοτάρχης ρώτησαν τη θεία αν άκουσε πυροβολισμούς. "ναι, άκουσα" τους είπε και γυρίζοντας με ρώτησε αν άκουσα και εγώ, "και εγώ άκουσα, ήταν από το Ρουμάνι". Τρέχανε οι άνθρωποι και ψάχνανε στο δάσος ενώ εγώ ήμουν ο ένοχος. Το απόσπασμα έψαχνε για ληστές. Κυκλο-

φορούσαν εκείνη την εποχή οι Κουμπαίοι και οι Ρεντζέοι, και ταλαιπωρούσαν την Ήπειρο. Η μάνα δεν έμαθε ποτέ αυτό το κατόρθωμά μου.

Το ίδιο καλοκαίρι ήμασταν με τη μάνα για κλαδί στο "Μελίσσι" όλη την μέρα, γυρίσαμε αργά, το βράδυ πεινασμένοι και διψασμένοι. Μου είπε η μάνα να πάω στον "Ισχουρέτο", έτσι λέγονταν η πηγή, να φέρω λίγο κρύο νερό. Είχε νυχτώσει και φοβόμουν, αλλά λυπόμουν και τη μάνα που ήταν κουρασμένη, άρρωστη. Έφυγα για νερό χωρίς φως, γνώριζα καλά το δρόμο, αλλά έπρεπε να περάσω από ένα νερόμυλο, και οι γιαγιές μας πιπίλιζαν τα αυτιά ότι οι διάβολοι είχαν την φτερωτή του μύλου για μόνιμη κατοικία. Όταν πλησίασα στο μύλο άκουσα ένα θόρυβο από την τρύπα του μύλου "ΙΟΥ ΙΟΥ ΙΟΥ", είπα "σίγουρα είναι διάβολος" και έκανα να γυρίσω πίσω, αλλά πάλι σκέφτηκα τη μάνα που διψούσε. Κάνοντας συνέχεια το σταυρό μου και ψιθυρίζοντας το "Πάτερ ημών" πέρασα τρέχοντας από το μύλο χωρίς να πάθω τίποτα.

Πήγα στη βρύση, έτρεχε λίγο νερό, έβαλα το βαρελάκι μου να γεμίσει. Κάθησα στο πεζούλι να γεμίσει το βαρέλι. Σε λίγο

είδα μια σκιά να έρχεται για νερό. Όσο ζύγωνε όμως η σκιά τόσο μαύριζε. Μαζεύτηκα στο πεζούλι κάνοντας από μέσα μου την προσευχή μου. Το μαύρο πράγμα ήρθε από πάνω μου, και άκουσα να μου λέει: "Γιώργη, εσύ είσαι;" Ξεκοκάλωσα, ήταν ο παπάς του χωριού, ο παπά Παναγιώτης. Σαν βρήκα τη μιλιά μου του είπα: "Αχ, παπούλη, εσύ είσαι; νόμιζα πως ήταν ο διάβολος". Ο αγαθός παπάς μου είπε: "παιδί μου δεν υπάρχουν διάβολοι, μόνο οι άνθρωποι είναι κακοί". "Τι λες παπούλη" του είπα, εγώ άκουσα στο μύλο διάβολο να σκούζει". Γέλασε ο παπάς και μου εξήγησε ότι ο μυλωνάς είχε βγάλει το λιθάρι και η φτερωτή γύριζε "τρελά" χωρίς φορτίο γιαυτό τσίριζε το σίδηρο. Στην επιστροφή δεν φοβόμουν τίποτα, το μυστήριο του μύλου είχε λυθεί.

Τι να πρωτοθυμηθεί κανείς από τα παιδικά του χρόνια. Πολλές στερήσεις, μας έλειπαν πολλά, ευτυχώς είχαμε λίγο γάλα να στυλωνόμασταν, ψωμί μπομποτά και σε καμιά γιορτή είχαμε σταρένιο. Η μεγαλύτερη χαρά μας ήταν αν μας έφερναν καμιά κουλούρα άσπρο ψωμί από την Κόνιτσα, "Χάσικο" το μοιράζαμε και ο καθένας το κομμάτι του το έτρωγε γρήγορα να το καταλάβει σιγά σιγά να του φανεί μεγάλο.

Πανηγύρι είχαμε στις 6 Αυγούστου του Σωτήρα. Ο μαχαλάς μας είχε την τμητική του γιατί η Εκκλησία ήταν όπως έγραφα πιο πάνω πιο ψηλά από τα σπίτια μας.

Από μια εβδομάδα πριν άρχιζε η ετοιμασία, ασβεστώματα, καθαριότητα, προμήθεια του απαραίτητου λουκουμιού για κέρασμα. Αυτή την περίοδο είχα αναλάβει το ρόλο του άντρα μια και δεν ήταν άλλος, βοηθούσα σε όλα.

Το πρωί λοιπόν του Σωτήρος πηγαίναμε στην Εκκλησία από ένα μονοπάτι

του Ρουμανιού που το γνωρίζαμε πολύ καλά. Μετά το τέλος της λειτουργίας κατεβαίναμε στον Αη Γιώργη, εκεί περίμεναν τα όργανα, και ο Νάσιος Δάλλας πούλαγε λουκούμι και νερό. Άρχιζε ο χορός από κάποιον ηλικιωμένο, το ζέσταμα να πούμε, και κατά τις 12 άρχιζαν οι επισκέψεις από το Μαλάμη πρώτα και στη συνέχεια και στα άλλα σπίτια.

Εγώ πήγαινα στο σπίτι και βοηθούσα τη μάνα στα κεράσματα, λουκούμι, τσίπουρο, αγγούρι τουρσί για μεζέ.

Όταν έφθαναν τα όργανα συνήθως με την πιο μεγάλη παρέα, σε μας που ταξίδευε ο πατέρας, έλεγαν το "ξενιτεμένο μου πουλί" και μετά χορεύαμε κατά προτίμηση οι του σπιτιού.

Πολλές φορές κρατούσαμε για φαγητό και τους οργανοπαίκτες καθώς και άλλους ξενομερίτες.

Το απόγευμα ο χορός γίνονταν στην πλατεία του χωριού το "Μεσοχώρι", διπλός χορός, στο εσωτερικό οι άνδρες και απ' έξω οι γυναίκες, αν στο χορό ήταν ανδρόγυνο χόρευαν μαζί, αν όχι όποιοι τύχαιναν. Γίνονταν και παραχωρήσεις σειράς για κάποιον ή κάποια που είχε προτίμηση.

Στο πανηγύρι γίνονταν και παντρολογήματα. Ήταν η ευκαιρία να δουν οι νέοι τις κοπελιές, και το αντίθετο.

Την δεύτερη μέρα η Λειτουργία γινόταν στον Αη Μηνά στον κάτω Μαχαλά, και εκεί τα ίδια. Χορός στον αυλόγυρο της Εκκλησίας και μετά επισκέψεις από τα πηγάδια μέχρι τον Αη Μηνά. Το απόγευμα πάλι στο μεσοχώρι, χορός ως το βράδυ. Αν τύχαινε η Σωτήρα να είναι Παρασκευή, γλεντούσαμε και την Κυριακή, δηλαδή τρεις μέρες.

Τα Χριστούγεννα πηγαίναμε στα κάλαντα ή κόλεντα, μας έδιναν κουλούρια

ή δεκάρες. Η λειτουργία των Χριστουγέννων άρχιζε στις 4 το πρωί, νύχτα και κρύο αλλά ήταν αδιανόητο να μην πάμε στην Εκκλησία.

Του Αγίου Βασιλείου μόλις τελείωνε η Εκκλησία μοιράζανε σημαιάκια, που ζωγραφίζαμε σε χαρτί από τετράδια του σχολείου, και μας έδιναν δεκάρες. Ούτε λέξη για πρωτοχρονιάτικα δώρα και παιχνίδια, ούτε ξέραμε αν υπάρχουν.

Καμιά φορά ο πατέρας σε κανένα δεμα μας έστελνε κανένα τόπι, δεν κρατούσε όμως πολλές μέρες γιατί το τρυπούσαν τ' αγκάθια.

Των Φώτων είχαμε τα παρακάτω έθιμα:

Το απόγευμα των Φώτων μαζεύονταν στο χαγιάτι του Αν-Νικόλα όλο το χωριό, για να γίνει η εκλογή του νέου Νουνού για την τρέχουσα χρονιά. Υπήρχαν δύο τρόποι για την εκλογή του νέου Νουνού. 1) να γίνει δημοπρασία και όποιος πλειοδοτούσε, έπαιρνε τον σταυρό, τα χρήματα πήγαιναν στο ταμείο της Εκκλησίας, 2) διά της τύχης. Ο Νουνός της προηγούμενης χρονιάς, έφτιαχνε μια μεγάλη πίτα. Την έκοβε κομματάκια και σε ένα από αυτά έκρυβαν ένα σταυρουδάκι. Μοίραζαν την πίτα και όποιος εύρισκε το σταυρό θα ήταν ο νέος Νουνός της χρονιάς. Τα όργανα περίμεναν το αποτέλεσμα και αμέσως άρχιζε ο χορός. Χόρευαν πρώτα ο παλιός νουνός μετά ο νέος νουνός και κατόπι όλοι οι άλλοι χωριανοί.

Το 1930 ήταν νουνά η Θεία Τσιάντα. Γι' αυτό την προμονή των Φώτων του 1931 δηλαδή του σταυρού, πήγα εκ μέρους της, με τον παπά για το "Έν Ιορδάνη". Ο παπα-Θύμιος ήταν πολύ γέρος και θεόκουφος, βοηθός του παπά ήταν ο Γιάννης ο Φουλίνας, εγγονός του πα-

πά. Γυρίζαμε το χωριό με άσχημη μέρα γιατί φιλοχιόνιζε, ο παπάς γλιστρούσε και τον κρατούσαμε από τα μπράτσα. Κατά το απόγευμα φθάσαμε στο σπίτι της θειάς και νουνάς. Φάγαμε φασολάδα χωρίς λάδι, ο παπούλης ήπια και λίγο κρασί και τον πήρε ο ύπνος.

Στο σπίτι μας όμως είχε συμβεί κάτι σημαντικό. Είχαμε ένα γάιδαρο, πολύ γέρο και αυτή την μέρα ψόφησε στον σταύλο μας. Φώναξε η μάνα εμάς καθώς και άλλους από την γειτονιά και σύραμε το γάιδαρο πάνω στο χιόνι και τον θάψαμε πίσω απ' το δεντρόπουλο.

Του Λαζάρου μια ομάδα παιδιά του σχολείου, γυρίζαμε στο χωριό και λέγαμε το Λάζαρο, τα αυγά που μαζεύαμε τα έπαιρνε ο δάσκαλος.

Στις 25 Μαρτίου, την εθνική εορτή, γυρίζαμε τις γειτονιές χτυπώντας κουδούνια τραγουδώντας. Ήταν ένας τρόπος να γιορτάσουμε και εμείς.

Για να πάμε στην Κόνιτσα ήταν σωστή ταλαιπωρία, κατσικόδρομος, έπρεπε να περάσουμε από την Σιουσνίτσα, βουνό με υψόμετρο 1300 μέτρα (το χωριό έχει 950 μέτρα στην πλατεία) κάναμε με καλό καιρό 5 ώρες για να φθάσουμε και άλλες τόσες για να γυρίσουμε. Από 8 χρονών με έστελνε η μάνα να ψωνίσω για το σπίτι, φυσικά πήγαινα με άλλους χωριανούς, η μάνα δεν πήγαινε από την αρρώστια της και η γιαγιά ήταν γριά.

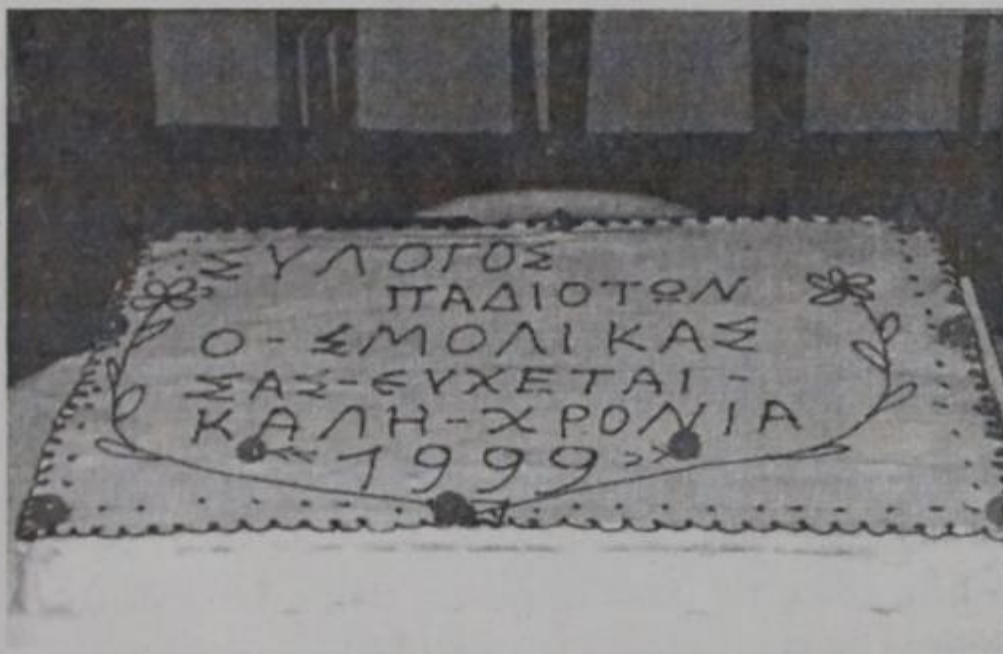
Το χειμώνα έπρεπε να κάνουμε το κουμάντο μας από το φθινόπωρο. Έπρεπε να έχουμε όλα τα χρειαζόμενα σε τροφές ανθρώπων και ζώων για τρεις μήνες. Απ' αυτό βγήκε και η παροιμία "ο καλός ο νοικοκύρης το χειμώνα χαίρεται". Υπήρχε περίπτωση να είναι η Σιουσνίτσα κλεισμένη δύο και τρεις μήνες.

(συνεχίζεται)

ΟΙ ΠΑΔΙΩΤΕΣ ΕΚΟΨΑΝ ΠΙΤΑ

Στο κέντρο "ΙΣΤΟΣ" της Λάρισας ο εκπαιδευτικός Σύλλογος Παδιωτών ο "ΣΜΟΛΙΚΑΣ" έκοψε την Πρωτοχρονιάτικη πίτα του Συλλόγου. Την πίτα έκοψε ο πρόεδρος του Συλλόγου αρχιτέκτων κ. Βασίλειος Μπέκος ο οποίος σε σύντομο χαιρετισμό ευχήθηκε στους α-

πανταχού Παδιώτες Καλή Χρονιά, με υγεία και οικογενειακή ευτυχία. Ακολούθησε συνεστιάση των πολυπληθών παρευρισκομένων Παδιωτών και γνήσιο Παδιώτικο γλέντι με τη συνοδεία Ηπειρωτικών οργάνων με τραγούδια και χορούς της ιδιαίτερας μας πατρίδος

ΑΠΟΚΡΙΑΤΙΚΟ

ΓΙΑΝΝΗ ΛΥΜΠΕΡΟΠΟΥΛΟΥ

Προπολεμικά. Υπολογίζω γύρω στο 1934 με 1935. Ήμουν μαθητής στο Ημιγυμνάσιο της Κόνιτσας. Το ενδιαφέρον μου για την Παλιά Κόνιτσα ήταν έντονο κι οι ιστορίες γύρω απ' αυτό με συγκινούσαν ιδιαίτερα.

Μάζευα ό,τι στοιχείο έβρισκα. Και κατέγραφα αφηγήσεις των ανθρώπων της περασμένης ή προπερασμένης γενιάς. Δεν είχα όμως καμιά προετοιμασία, καμιά προπαιδεία γι' αυτό που έκανα ... τρόπο καταγραφής, διατήρηση της τοπικής προφοράς, ιδιωτισμών κλπ. Έκανα το κέφι μου από ένστικτο και περιέργεια. Στα μαγαζιά. Στα σπίτια. Στις γειτονιές. Στα πεζούλια. Μόνος μου, μαζί με άλλους που έσπαγαν πλάκα, αλλά που δεν ένιωθαν την ανάγκη να βοηθήσουν, να πάρουν μολύβι και χαρτί, να ξεχυθούν στις γειτονιές, εκεί που εγώ δεν έφθανα. Υπήρχαν τότε πολλά πράγματα που μπορούσαμε να μαζέψουμε γιατί ζούσαν ακόμα συμπατριώτες που μεγάλο μέρος της ζωής τους το 'χαν περάσει στην Τουρκοκρατία. Και τότε δούλευε πάρα πολύ η μνήμη των ανθρώπων. Πολλά γεγονότα είχαν μυθοποιηθεί και κυκλοφορούσαν από στόμα σε στόμα. Εξ άλλου η ζωή τότε προχωρούσε με πολύ αργό ρυθμό κι οι καταστάσεις επαναλαμβάνονταν σε τρόπο που θα μπορούσε κανένας να ειπεί ότι δεκαετίες ή εκατονταετίες συμπυκνώνονταν σε κάποια γεγονότα συνταρακτικά που χρονικά δεν διακρίνονταν κι άκουγες να συγχρονίζονται εποχές που απείχαν μεταξύ τους δεκαετίες αν όχι περισσότερο. Έτσι όμως δεν γίνονταν και την εποχή του Ομήρου; Η μνήμη των ανθρώπων στη μυθολογική εποχή κάνει άλματα τεράστια, χρονικά, τα γεγονότα όμως που αναφέρονται έχουν πάντοτε μια πραγματική βάση.

Κύρια πηγή μου ο Παπαθωμάς (Γκότζος), εφημέριος Κάτω Κόνιτσας. Δυστυχώς ήρθε η Κατοχή και πολλά απ' αυτά τα στοιχεία που με τόσο κόπο και κέφι μαζεύτηκαν, χάθηκαν από δω κι από κει. Ό,τι έμεινε βρίσκεται καταχωρημένο σε ξεθωριασμένα φύλλα. Απ' αυτά τα φύλλα, δημοσιεύω παρακάτω ένα τραγούδι λίγο αισχρόλογο (και ζητάω συγνώμη γι αυτό) που τραγουδούσαν τις αποκριές οι Κάτω Κονιτσιώτες και ειδικότερα οι λεγόμενοι "μπλετισοπούτσηδες", αυτοί δηλαδή που έμεναν κάτω από τα Εργαστήρια της Κάτω Κόνιτσας, φτωχολογιά και μεροκαματιάρηδες, που τις άλλες μέρες του χρόνου δεν έβλεπαν ηλίου πρόσωπο, δεν ανέβαιναν καν στο Παζάρι της Κόνιτσας, κι έβρισκαν με τις Αποκριές και με το μασκάρωμα, στο Δέντρο, στο Παζάρι ή την Καθαροδευτέρα στην Αγία Βαρβάρα, ευκαιρία να ξεσπάσουν, βγάζονταν τ' απωθημένα τους. Σημειώνω για τους μη γνωρίζοντες ότι παλιότερα, άγνωστο για ποιούς λόγους, οι Κάτω Κονιτσιώτες γενικά αποκαλούνταν Κωλομάνηδες κι η Κάτω Κόνιτσα Κωλομανία.

Και τώρα το τραγούδι (καθ' υπαγόρευση του Παπα-Θωμά με τη βοήθεια του Σπύρου Ρούμπου) όπως καταγράφηκε τότε, χωρίς τους χαρακτηριστικούς Κονιτσιώτικους ιδιωτισμούς και τις συνηθισμένες αποβολές, συγκοπές των φωνηέντων.

Κονιτσιώτικο τραγούδι της αποκριάς

Βγήκε η ντροπή στο δρόμο, κι όλοι την κοιούν με τρόμο
βγήκε η ντροπή στη στράτα-και κανένας δεν της λέει, σταμάτα.
Στάκα-στάκα κύρ. Σταμάτα, θα φωνάξω αστυνόμο, μεσ' στο δρόμο για το νόμο.
Εγινήκαμ' ένα όλοι - και οι τσούρες και οι κώλοι
Τσίτσιδοι και μέ' το νόμο, σεριανάμε μεσ' στο δρόμο
Πόχτησε ο άβρακτος βρακί - κάθε πόρδο και το λυεί.
Κάθε πόρδο και το βγάζει - κι όλη η γειτονιά φωνάζει
- Ξαναβάλε το παλιό, για να βρεις λογαριασμό
- ποιό παλιό, ρε ποιό παλιό, που τ' αγγίζω και βρωμώ.
Τόνα σας βρωμάει τάλλο σας μυρίζει, και γυρίζει και γυρίζει
κι όλο η γκρίνια σας αρχίζει να τσιρίζει, να τσιρίζει
πότε το 'να πότε τ' άλλο το μικρό και το μεγάλο
να το βάλω, να το βγάλω, ούτε τούτο ούτε τ' άλλο
Ούτε λέτε πού να βάλω, το μακρύ τον παπαγάλο
που τον έχω και χολιάζει μεσ' στη βράκα αναστενάζει
και να κλαίει και να κλαίει κι όλο δάκρυα να στάζει
μη νογώντας ν' αλφαδιάζει καφερός ο Παπαγάλος
'Ό,τι τώρα θε να κάνω, μπλετισπούτσης θα πεθάνω
'Ό,τι τώρα θε να γίνω, μπλετισπούτσης θ' απομείνω
Βγήκε ο κώλος μάνι-μάνι και κλειστήκαμε στο χάνι.
Μάκα μούκα, μούκα μάκα κι όλοι βγήκαν στο σεριάνι
βγήκανε οι Βαροσλήδες, βγήκανε κι οι κωλομάνοι
Και το παν φυρί-φυρί να μας μπάσουν στο κουρί.
Κρύψου τώρα, χούγιαζε, χούγιαζε και κρύψου
Σαρκατή και μούλιαρο, θα σε ρίξουν στο γκουντούλιαρο
μια μπροστά και μία πίσω, δε σου βρίσκουμε τον ίσο
θε να πας και να γυρίσεις, την ασβεσταριά να σβήσεις.
Να μας κάνεις τον καμπόσο, μπρος εσύ και πίσω η Φρόσω
Βγές στο μαχαλά και χούγιαζε, με τραγούδια και ρακί
Θέλει η τσούτσου σου τριαντάφυλλο
που δεν έχει ο κώλος του βρακί.
Άπρο κώλο που έχει η νύφη
να 'χαμε και μεις οι γύφτοι
Πούντο -πούντο το απ' αυτό. Νάτο-νάτο
στην αμυγδαλιά από κάτω.
Αν είναι να κρατιέμαι,
απ' του κώλου σου την τρίχα
Χέσε με να φύγω, που από λίγο κι από λίγο
με κατάντησες κολλίγο
Και μου πήρες ό,τι είχα.

ΒΙΒΛΙΟΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΑΝΘΟΛΟΓΙΟ ΔΗΜΟΣΙΕΥΜΑΤΩΝ

Οκ. Χρήστος Δούσμπης, γνωστός στους Εκπαιδευτικούς, αλλά και την ευρύτερη κοινωνία του νομού μας, συγκέντρωσε και κυκλοφόρησε σ' ένα καλαίσθητο βιβλίο ένα μεγάλο αριθμό άρθρων και εργασιών που κατά καιρούς δημοσιεύτηκαν στον περιοδικό κυρίως τύπο.

Στο βιβλίο περιέχονται άρθρα και εργασίες:

α) ιστορικού και λαογραφικού περιεχομένου β) κοινωνικού περιεχομένου και γ) παιδαγωγικού περιεχομένου.

Όπως ο ίδιος σημειώνει "Δεν αποτελούν απλά καταγραφή γεγονότων, σκηνών και καταστάσεων. Υπάρχει σ' αυτά η κριτική διάθεση και η παράθεση διαπιστώσεων και ιδεών. Οι σκέψεις και οι απόψεις των θεμάτων μου γενικά προέρχονται από κάποια εσωτερική παρόρμηση, από τη διάθεση κριτικής θεώρησης της ζωής, από κάποια συναισθηματικό τόνο, που έχει σχέση με τα βιώματα και τις μνήμες του παρελθόντος".

Τα άρθρα και οι εργασίες που περιλαμβάνονται σε κάθε κατηγορία είναι:

α) *Ιστορικού λαογραφικού περιεχομένου:*

- 1) Μεσοβούνι-Ζαγορίου
- 2) Σκηνές από τον πόλεμο τον 1940 και την κατοχή στο χωριό Μεσοβούνι.
- 3) Ιστορική προσέγγιση του οικισμού της Κόνιτσας
- 4) Αλπικά τοπία γύρω στον ορεινό κορμό της Τύμφης
- 5) Το παραδοσιακό πανηγύρι στην περιοχή μας σε άλλους καιρούς
- 6) Έθιμα της Αποκριάς σε περασμένες εποχές.
- 7) Χριστούγεννα: Γιορταστικές σκηνές του παλιού καιρού.

β) *Κοινωνικού περιεχομένου:*

- 1) Αναμνήσεις από τα παιδικά μου χρόνια
- 2) Οι καινούργιος χρόνος 1988 στη θέση του παλιού.

γ) *Παιδαγωγικού περιεχομένου:*

- 1) Συντελεσταί σχολικής αγωγής πέραν της διδασκαλίας.
- 2) Απία της αντικοινωνικής συμπεριφοράς του παιδιού.
- 3) Η ελευθερία στο αναπτυσσόμενο άτομο.
- 4) Το σημερινό παιδί και η παιδευτική προσπάθεια
- 5) Το πρόβλημα των γραπτών εξετάσεων στα σχολεία
- 6) Οι βαθμολογητές.

ΗΛΙΑΧΤΙΔΕΣ ΠΟΛΥΓΥΡΟΥ

ΠΑΥΛΟΥ ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ

Η ποίηση ανοίγει διάπλάτα τις πόρτες της ψυχής του ποιητή και απ' αυτή την άποψη μπορούμε να ισχυριστούμε ότι, εντυφώνοντας στις σελίδες των ΗΛΙΑΧΤΙΔΩΝ ΠΟΛΥΓΥΡΟΥ, είχαμε την ευκαιρία και τη χαρά να γνωρίσουμε "εκ των ένδον" τον Παύλο Εμμανουήλ, τον καλότροπο και αγωνιόντα για τα κακώς κείμενα συγκαίρινά μας Χαλκιδικιώτη δικηγόρο.

Η ποίηση του Π.Ε., απλή, έμμετρη ή σε ελεύθερο στίχο, μιλάει κατευθείαν στο νου και την καρδιά, στέλνοντας μηνύματα αγάπης κι ελπίδας.

Ο Π.Ε. επαινεί όσους αγωνίζονται για δικαιοσύνη κι ελευθερία κι αισθάνεται θλίψη κι οργή για όσους βάζουν πάνω απ' όλα το προσωπικό τους συμφέρον, τη βόλεψη και το χρήμα, υμνεί την αγάπη και τον έρωτα και θλίβεται βαθιά γι' αυτούς που ταξίδεψαν στην αιωνιότητα προτού καλά-καλά χαρούν τη ζωή.

Οι ΗΛΙΑΧΤΙΔΕΣ ΠΟΛΥΓΥΡΟΥ είναι χωρισμένες σε δυο μέρη: Το πρώτο περιέχει "αγωνιστικά και πατριωτικά" ποιήματα και το δεύτερο "ερωτικά κι επιμνημόσυνα".

Το μικρό δείγμα ποίησης από τις "ΗΛΙΑΧΤΙΔΕΣ..." που παραθέτουμε ευχόμαστε ν' αποτελέσει την αφορμή για τον αναγνώστη ν' αναζητήσει την πηγή:

*"Να αγαπηθούν οι άνθρωποι
να σφίξουνε τα χέρια.*

Χορό να στήσουν γιορτινό

με Ειρήνης περιστέρια..."

"Ο Ποιητής", σελ. 31

*"Σα να 'μαστε χαμόραγκες
σε μαύρο γης σκοτάδι
σκάβουμ' εμείς τα σπλάχνα της
και θησαυρίζουν άλλοι"*

"οι Μεταλλωρύχοι", σελ. 35

*"... Ελπίδα φως στη δράση μόνο
αναζητούμε την αγωνία του κακού
την κάθε μπόρα τη διαλεί
μονάχα η πίστη στον αγώνα"*

"Μπόρα" σελ. 38

*"Ψες δεν μπόρεσα να κοινηθώ
έζωναν τύψεις την ψυχή μου.
Πήρα αμοιβή δώδεκα χιλιάδες
απόναν εργάτη-μετανάστη
Φυσικά δεν τις έκλεψα στα ίσια.
... Εγώ τις πήρα με το νόμο..."*

"Έξω από τύψεις" σελ. 60

*"Απόψε σε θυμήθηκα
και μάτωσε η καρδιά μου
δακρύσανε τα μάτια μου
αίμα μου και φωτιά μου"*

"Απόψε σε θυμήθηκα" σελ. 89

*"Τούτο το λεβεντόπαιδι
σαν το αγνό λουλούδι
έσβησε την ανάσα του
το εχθρικό το βόλι...
κι απόμεινε στη μνήμη μου
άστρο λαμπρό του κόσμου.*

"Στο νεκρό ανταρτόπουλο", σελ. 96

I.T.

Η ΚΑΤΩ ΜΕΡΟΠΗ

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ Δ. ΡΑΠΤΗ

Το βιβλίο "Η ΚΑΤΩ ΜΕΡΟΠΗ" αποτελεί μια σημαντική ιστορικολαογραφική έκδοση της Αδελφότητας Κάτω Μεροπαίων Ηπειρωτών Θεσσαλονίκης.

Όπως κάθε χωριό, η Κάτω Μερόπη, πρώην Φρασανά, έχει τη δική της ιστορία, που με μεγάλη προσπάθεια, αλλά και επιτυχία, καταγράφει ο Παναγιώτης Ράπτης.

Το βιβλίο περιλαμβάνει δεκατέσσερα κεφάλαια, που καλύπτουν ένα ευρύτατο φάσμα της ιστορικής, κοινωνικής και πολιτιστικής παρουσίας του χωριού.

Σε αντιστοίχιση με τα κεφάλαια γίνεται αναφορά στα:

α) Τοπίο και ιστορική διαδρομή β) Αρχαιότητες της Κάτω Μερόπης γ) Ίδρυση δ) Στους πρώτους αιώνες της Τουρκοκρατίας (1431-1800) ε) Χρόνια ανόδου (1900-1913) στ) Η πρώτη δεκαετία μετά την απελευθέρωση (1913-22).

ζ) Η ανάπτυξη στα χρόνια 1923-1940
η) Η συμμετοχή στο ηρωικό έπος 1940-1941

θ) Εθνική Αντίσταση 1941-1944

ι) Μεταπολεμικά χρόνια

ια) Κοινωνικές οργανώσεις

ιβ) Σχολείο και εκκλησιαστικά μνημεία

ιγ) Σπίτια και οικογένειες

ιδ) Σχέσεις και δεσμοί

Το περιεχόμενο είναι πλούσιο και δεν ενδιαφέρει μόνον τους Κάτω Μεροπαίους αφού γίνονται εκτεταμένες αναφορές στην ευρύτερη περιοχή του Πωγωνίου και σε γεγονότα που επηρέασαν γενικότερα τη ζωή του έθνους.

Η έκφραση συγχαρητηρίων τόσο στον συγγραφέα όσο και στην Αδελφότητα, που φρόντισε για την έκδοση είναι το λιγότερο που μπορεί να κάνει το περιοδικό μας.

Ευχόμαστε η συγκεκριμένη προσπάθεια να βρει και άλλους μιμητές.

I.T.

ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ ΚΑΙ ΕΦΗΜΕΡΙΔΕΣ

ΠΟΥ ΛΑΒΑΜΕ

1. "Εκ Χιονιάδων" α' τεύχος του περιοδικού του Πολιτιστ. Συλλόγου Χιονιαδιτών.
2. "Τα Ασημοχωρίτικα" β' τεύχος του περιοδικού του Συλλόγου Ασημοχωριτών Αθήνας.
3. "Η ΦΩΝΗ ΤΩΝ ΠΑΛΙΟΧΩΡΙΤΩΝ" του Συλλόγου Παλιοχωριτών Συρράκου
4. "ΤΟ ΚΕΡΑΣΟΒΟ" της Αδελφότητας Αγ. Παρακευής Κόνιτσας.
5. "Το Ζαγόρι μας" της Ιστορικής και λαογραφικής Εταιρείας Ζαγορίου
6. "Τα νέα του Βρυσοχωρίου" του Μορφωτ. και Ορειβ. Συλλόγου Βρυσοχωριτών.
7. "Δολιανίτικα νέα" της Αδελφότητας Δολιανιτών
8. "Ηπειρ. Νέα" του Συλλόγου Πλατανούσας Ιωννίνων.
9. "Το Βελβεντό" του Μορφ. Ομίλου Βελβεντού Κοζάνης.

Το Μπιζάνι

Του Χριστού το νέο έτος
που εκάναμε εφέτος
στα βουνά και στα λαγκάδια
σαν τ' άγρια λιοντάρια.

Πήραμε την Μανολιάσα
μα δεν πήραμε ανάσα.
Στα Πιστά και στο Μπιζάνι
μάννα μου τι κρύο κάνει.

Βροχή πέφτουν τα κανόνια
του Δαγκλή τα πυροβόλια
Μπιζάνι δώσε τα κλειδιά
Μπιζάνι αντρειωμένο.

Ακόμη δεν λαβώθηκαν
για να'σαι σκλαβωμένο
Μπιζάνι δώσε τα κλειδιά
στο καπετάν Λευτέρη.

Ο Κωσταντίνος έρχεται
με το σπαθί στο χέρι.
Πέφτουν τα βόλια σαν βροχή
και σφαίρες σαν χαλάζι.

Και ο στρατηγός Εσάτ Πασάς
Αλάχ! Αλάχ! φωνάζει.

Πρώτα πάει το ιππικό
ύστερα τα ευζωνάκια
μετά πάει το πεζικό
δεν άφησε ποδαράκια.

Με το κανόνι του Δαγκλή
και με το μαλιχαίρι
επήραμε τα Γιάννενα
επήραμε στ' ασκέρι.

Σημείωση: Το ποίημα αυτό το τραγου-
δούσε ο γνωστός βιολιτζής Τσούτας ο
οποίος πολέμησε στο Μπιζάνι.

(Για την αναγραφή Ραφαήλ).

Εξήντα χρόνια πριν....

Μια εκδρομή εις το δάσος

Μιαν καλοκαιρινή ημέρα που ο ουρανός ήτο αίθριος και ο ήλιος έκαie με τας καυτεράς ακτίνας του δεν ημπορούσαμεν να καθίσωμεν από την πολλήν ζέστην. Το απόγευμα είπαμε εγώ και η Λευκοθέα: δεν πηγένωμεν εις το δροσερόν δάσος διότι εις το χωριό θα ήτο ζέστη και ενώ εις το δάσος θα καθόμασταν γύρω από την σκιάν των πανύψηλων ελάτων και θα ήτο δροσερά, όχι μόνον δροσερά αλλά και θα τραβούσε γλυκό αεράκι. Τέλος πάντων εξκινήσαμε και εφθάσαμε εις τους πρόποδας του βουνού. Από εκεί εξκινήσαμε και εφτάσαμε εις το χωραφούλι· μόλις εφτάσαμε εκεί εκοιτάξαμε προς το χωριό και τα χωράφια που εκπρίνιζαν από το ωραίο σπάρι διότι ήτο έτοιμα να τα θερίσουμε. Εξεκάσαμε παιδιά να σας ειπούμε ότι εξεκινήσαμε ημέρα τετάρτη 8 Ιουλίου 1938. Τέλος πάντων εξεκινήσαμε και επήραμε τον ανήφορον και εμπήκαμε μέσα στο δροσερό δάσος. Μόλις εμπήκαμε μέσα στο σκοτεινό δάσος δεν εβλέπαμε ολόκληρο τον ήλιο διότι τον έκρυβαν τα πανύψηλα και γιγαντιαία πεύκα αλλά μόνον λίγες ακτίνες επρόβαλαν ανάμεσα α-

πό τα πεύκα και εκρύσωνε το καταπράσινο δάσος. Έπεπα επροχωρήσαμε σε μίαν καταπράσινη τοποθεσία δια να ξεκουρασθώμεν από την πολύν κούρασιν. Εκεί που εκαθώμασταν κάτω από τα ευθετενή πεύκα ακούσαμε τα κελαηδήματα πουλιών και το ποιό καλό κελάδημα ήτο της απδόνας. Αντίκρυ μας ήσαν οι κατακόκκινες και ωραίες φράουλες, τι όμορφη σπηνογραφία που απλώνονταν μπροστά μας.

Τί αέρα αναπνεύσαμε παιδιά! Άφθονον εβγάλαμε το ανθρακικό οξύ και αναπνεύσαμε το οξυγόνο. Εκαθήσαμε λίγες ώρες· αυτές ταις ώρες ταις επεράσαμε πολύ ευχάριστα. Έπεπα ηθέλαμε να φύγουμε από τον βαλσαμώδη αέραν και από το καταπράσινο δάσος, αλλά δε μας άρεζε. Το βράδυ, με μάγουλα κατακόκκινα και γεμάτες κέφι, γυρίσαμε στο χωριό.

Αθανασούλα Ν. Μακαρίου Της ΣΤ Τάξης του Δ.Σ. Μολίστης 1939

Σημείωση Σ.Ε.: Δε διορθώσαμε ορθογραφικά λάθη, για να έχουμε μια πιο γνήσια εικόνα της εποχής!

Δημοτ. Σχολείο Μολίστα 1936 (Αρχ. Αθ. Βαταβάλη)

Ο ΑΙΩΝΑΣ ΦΕΥΓΕΙ!

ΠΑΝ. Φ. ΝΑΤΣΗ Αξ/κού Δικ/κού ε.α.

Ο Αιώνας φεύγει σ' αλήθεια. Μπροστά όμως σ' αυτή την αλήθεια αρχίσαμε να τρέμουμε στον απολογισμό του και δυστυχώς δεν ξέρεις από που ν' αρχίσεις και που να τελειώσεις στο διάβα του (1912, 13, 20, 22, 35, 40, 41, 48, 49, 67, 73, 74 κλπ). Όχι! εγώ δεν θ' ασχοληθώ μ' αυτές τις λαμπερές χρονολογίες. Και γιατί; Γιατί γιαυτές έχει γράψει η Ιστορία της πατρίδος μας.

Εγώ αγαπητοί μου συμπατριώτες, αγαπητοί μου συγχωριανοί θα ασχοληθώ με το διάβα του αιώνα μόνον με τα προβλήματα και τα επιτεύγματα του αγαπημένου μας ακριτικού τόπου.

Αναγκάζομαι να ζητήσω την παραχώρηση της επιστολής μου στο αγαπημένο μου περιοδικό "Η ΚΟΝΙΤΣΑ" γιατί είναι το μόνο που με αντιπροσωπεύει στο εξωτερικό και όπως θα γνωρίζουν αυτοί που είναι τακτικοί αναγνώστες του περιοδικού σε επιστολή μου που έγραφα πριν τέσσερα χρόνια ανέφερα τα εξής: "Ένωσα ρίγος και βαθιά συγκίνηση όταν κρατώντας το περιοδικό και μιλώντας σε ξένους για την ΚΟΝΙΤΣΑ αυτοί γνώριζαν την ιστορική πόλη της Ελλάδος".

Όταν πριν είκοσι δύο (22) χρόνια στην Αθήνα, στο γραφείο του Δικηγόρου Μιχ. Μαρτσέκη από την Πυρσόγιαννη συναντηθήκαμε και κάναμε την πρώτη επιτροπή για την ίδρυση της ομοσπονδίας Αδελφοτήτων Κόνιτσας, πίστεψα ότι αυτός ο ακριτικός τόπος δεν θα χαθεί, τουλάχιστον πολιτιστικά.

Με το πέρας όμως του χρόνου διαψεύθηκα. Γιατί; Γιατί μείναμε μόνο λίγοι

να αγωνίζονται για το καλό της ΚΟΝΙΤΣΑΣ, όπου σκοπός μας ήταν η ανάπτυξη της Επαρχίας και ειδικότερα η ανάπτυξη του βιωτικού επιπέδου των εναπομεινάντων κατοίκων στα ερειπωμένα χωριά μας.

Στο σημείο αυτό θέλω να ευχαριστήσω για τους αγώνες του τον εκλεκτό και γνήσιο πατριώτη μας Δικηγόρο Μιχ. Μαρτσέκη.

Επίσης θα ήθελα να αναφερθώ σε έναν πολύ καλό φίλο από την Οξυά, τον Θανάση Πορφύρη, όπου τα τελευταία χρόνια στο εξωτερικό παρακολουθώντας το περιοδικό, βλέπω να είναι παρών πάντα στη στήλη του. Μπράβο του.

Αναφέρεται σ' όλα τα γίνεσθαι του χωριού του και με τον τρόπο αυτό έγινε ο πνευματικός πατέρας των ξενιτεμένων συγχωριανών του και ειδικότερα ένας συνδετικός κρίκος με την νεολαία του χωριού του. Σας λέγω μόνον ότι όταν έρχεται το περιοδικό περιμένω πάντα με ανυπομονησία τι το ωραίο θα γράφει πάλι ο Θανάσης Πορφύρης.

Όμως ήλθε η στιγμή, μια μικρή στιγμή στον αιώνα που φεύγει, ν' ασχοληθώ για λίγο με το αγαπημένο μου χωριό. Δεν τρέφω ψευδαισθήσεις. Δεν πίστεψα ποτέ μου ότι εγώ σαν φορέας όλων των τότε γίνεσθαι για το χωριό μου ήμουν τέλειος. Όμως θα ήθελα να γνωρίσω, μ' αυτή μου την επιστολή στους αγαπημένους συγχωριανούς μου, όπου και αν βρίσκονται, ότι από δέκα οκτώ ετών παιδί που έγινα για πρώτη φορά Γενικός Γραμματέας της Αδελφότητας, θέση την οποία είχα για δέκα πέντε συνεχή χρό-

νια - Το μέλημά μου ήταν η αναγέννηση του χωριού μας και πάντα σε πλήρη συνεργασία με τα άλλα χωριά. (Σε όλους τους τότε προέδρους, Γεν. Γραμματείς, Συμβούλους και φίλους των Αδελφοτήτων Κόνιτσας στέλνω τα θερμά μου χαιρετίσματα και την αγάπη μου).

Επίσης στους αγωνιστές προέδρους της Αδελφότητας Λαγκαδιωτών ΚΟΝΙΤΣΑΣ (Αριστείδη Μπλιθικιώτη, Νάτση Αχιλλέα, Δημ. Μανώλη και στους συμβούλους των τότε Διοικ. Συμβουλίων) στέλνω τα χαιρετίσματά μου και τους υπόσχομαι ότι με τον επαναπατρισμό μου κια πάλι θα προσπαθήσω για το καλύτερο του χωριού μας.

Το τελευταίο όμως για "το καλύτερο του χωριού μας" είναι αυτό που μ' έχει πληγώσει αφάνταστα τα χρόνια που βρίσκομαι στο εξωτερικό. Δεν θέλω να κουράσω το περιοδικό. Όμως δικαιούμαι την αγάπη του γιατί τόσα χρόνια είμαι μακριά και θέλω σήμερα να στείλω το μήνυμα προς τους συγχωριανούς μου και θ' αρχίσω με.. "ΠΡΟΣ ΘΕΟΥ" - "ΕΙΝΑΙ ΚΡΙΜΑ".

Ναι! Είναι κρίμα. Μία Αδελφότητα που επί τόσα χρόνια και μάλιστα δύσκολα χρόνια πρωταγωνίστησε σε πολλά κοινά στη' Επαρχία, σήμερα να βρίσκε-

ται στα πρόθυρα διάλυσης. Και όχι μόνον. Είναι θλιβερόν να σέρνονται Διοικ. Συμβούλια και Εξελεγκτικές Επιτροπές στον Εισαγγελέα. Θλίβομαι βαθύτατα για τα τεκτενόμενα. Ας αναλάβει ο καθένας τις ευθύνες του και ας δώσουν ξανά την Αδελφότητα στην αγάπη των απανταχού Λαγιαδιωτών. Δυστυχώς η επικοινωνία μου είναι συχνή με μέλη του τωρινού Διοικ. Συμβουλίου και μαθαίνοντας τα νέα θλίβομαι γιατί μερικοί δεν αναλαμβάνουν τις ευθύνες τους και προτιμούν να σέρνουν την Αδελφότητα ενώπιον των πυλών της Εισαγγελείας.

Πολλές φορές παλαιότερα έγραψα στο περιοδικό ότι για να πάμε μπροστά σαν χωριό θα πρέπει να έχουμε αγάπη μεταξύ μας ομόνοια, προγραμματισμό και παραγωγικότητα. Δυστυχώς όμως. Ο αιώνας φεύγει και εμείς είμαστε έναν αιώνα πίσω. Το γιατί; Γιατί πάντα προσπαθούμε ο ένας να βγάλει το μάτι του άλλου. Εγώ όμως αυτό δεν θέλω να το πιστέψω και θ' ευχηθώ ο καινούργιος αιώνας να μας βρει αγαπημένους, προοδευτικούς και παραγωγικούς για το καλό του χωριού μας και το καλό των οικογενειών μας.

Σας ευχαριστώ για την Φιλοξενία.

Λευκωσία 210.2.99

ΕΝΟΙΚΙΑΖΟΜΕΝΑ ΔΩΜΑΤΙΑ
ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΔΕΜΕΡΤΖΙΔΗΣ

ΚΟΝΙΤΣΑ

(Πάνω στον Εθνικό Δρόμο)

Τηλ. 0655/22867

Σολόχοισπα
Βοζαρτινής & Λαϊκής Τέχνης
Γιάννης Σινάνης
Επταχώρι
Τηλ. 0467-84137 & 84127

Ας κάνουμε τις ευχές μας πράξη

Επί ευκαιρία του νέου έτους ακούσαμε απ' όλους τους πολιτικούς, συλλόγους, επιτροπές Δήμους και βεβαίως από την Εκκλησία να εκφράζουν όλοι τους την αγάπη προς τους φτωχούς και ανήμπορους ανθρώπους.

Η προσπάθεια αυτή είναι καλή και την επαινούμε.

Χαιρόμαστε δε που παίρνουν την πρωτοβουλία αυτή και νέοι άνθρωποι.

Είναι παρήγορο γεγονός η διάθεση αυτών των ανθρώπων να προσφέρουν.

Όμως όλοι αυτοί οι φτωχοί και αδύνατοι συνάνθρωποι μας θέλουνε να μας βλέπουν τακτικά μαζί τους και να δείχνουμε πραγματικό ενδιαφέρον για τα προβλήματά τους.

Να μην τους σκεφτόμαστε δυο φορές το χρόνο, Χριστούγεννα και Πάσχα αλλά κάθε ημέρα να τους έχουμε στον νού μας.

Για σκεφθείτε τι ψυχική αγγαλλίαση

νιώθει κάποιος όταν βοηθήσει έναν συνάνθρωπό του που έχει ανάγκη.

Τα παραπάνω ισχύουν για τους πολίτες που βγάζουν χρήματα από το πορτοφόλι τους, πράξη που έχει μέσα της πολύ αγάπη και φιλανθρωπία.

Η προσπάθεια αυτή θα πρέπει να συνεχιστεί και από την Πολιτεία και από την εκκλησία και από όλες τις φιλάνθρωπες Οργανώσεις και σωματεία.

Είναι καλά, εμείς οι πολίτες, ο απλός λαός έστω και από το υστέρημά μας, να στηρίζουμε αυτή την προσπάθεια για ανακούφιση και παρηγοριά των φτωχότερων ανθρώπων.

Ε, λοιπόν, ας σταθούμε όλοι μαζί στο πλευρό τους και μ' αυτόν τον τρόπο θα έχουμε ψυχική γαλήνη και ήρεμη συνείδηση.

Ας προσπαθήσουμε να μην χάσουμε τον καινούργιο χρόνο.

Εζνεπίδης Λουκας

ΜΑΡΙΚΑΛΗ-ΝΙΚΟΛΟΠΟΥΛΟΥ-ΜΑΤΣΗ

ΜΑΙΕΥΤΗΡ - ΧΕΙΡΟΥΡΓΟΣ ΓΥΝΑΙΚΟΛΟΓΟΣ - ΟΓΚΟΛΟΓΟΣ
ΔΡ. ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΑΘΗΝΩΝ
ΜΕΤΕΚΠΑΙΔΕΥΘΕΙΣΑ ΣΤΗΝ ΟΓΚΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΚΟΛΠΟΣΚΟΠΗΣΗ
ΣΤΟ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΟ
"THE BIRMINGHAM AND MIDLAND HOSPITAL FOR WOMEN"
BIRMINGHAM ΑΓΓΛΙΑ
ΣΥΝΕΡΓΑΤΗΣ ΜΑΙΕΥΤΗΡΙΟΥ "ΛΗΤΟ"

ΔΕΧΕΤΑΙ ΔΕΥΤΕΡΑ - ΤΕΤΑΡΤΗ - ΠΕΜΠΤΗ 8 - 8 Μ.Μ. ΚΑΙ ΜΕΤΑ ΑΠΟ ΡΑΝΤΕΒΟΥ

ΑΙΤΡΙΟ
ΤΕΡΠΑΝΔΡΟΥ 2 & ΜΕΝΑΝΔΡΟΥ
ΓΚ 151 26 ΠΕΡΙΟΧΗ Ν. ΛΕΙΒΟΣ ΑΜΑΡΟΥΣΙΟΥ
ΤΗΛ. 8331 52

ΧΡΗΣΤΟΣ ΓΚΟΓΚΟΣ ΧΕΙΡΟΥΡΓΟΣ ΟΔΟΝΤΙΑΤΡΟΣ

Ερμού 73 - Πλατεία Αγ. Σοφίας
Τηλ. 269342 - Θεσ/νίκη.

ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΒΟΥΡΜΠΙΑΝΗΣ ΑΘΗΝΩΝ

Προσφορές για ανασπίλωση Εκκλησιών

Εκδηλώνοντας την μεγάλη αγάπη για το χωριό τους τη Βούρμπιανη, αλλά και τον σεβασμό στην παρακαταθήκη των προγόνων τους, να προστατεύουν τα μνημεία από την καταστροφική μανία του χρόνου, πρόσφεραν για την ανασπίλωση του ιερού ναού Αγίου Γεωργίου, διάφορα χρηματικά ποσά και οι παρακάτω Συγχωριανοί μας.

	Δρχ.
1. Ανώνυμοι	75.000
2. Ανδρονιάδη Χρυσάνθη	5.000
3. Γιώση Χρυσάνθη	5.000
4. Δημάρατου Αικατερίνη	10.000
5. Ευθυμίου Αθανάσιος	10.000
6. Ευθυμίου Παύλος	5.000
7. Κούρτης Ευγένιος	5.000

8. Μιχαλακάκου Γαριφαλιά	5.000
9. Μορφάκη Μάρθα	5.000
10. Μπερνασκόνη-Μποζώνα Ελένη	10.000
11. Νταλαγιώργος Απόστολος	25.000
12. Ντίνης Παρασκευάς	7.000
13. Παναγιώτου Παναγιώτης	10.000
14. Παπαναστασίου Γεώργιος	30.000
15. Ρεμπέλη Ευτυχία	5.000
16. Τράντας Αντώνιος	10.000
17. Τέρτση Εριφύλη	5.000
18. Τσέλιγκας Θεόδωρος	5.000
19. Χατζή Ευδοκία	5.000

Το Δ.Σ. του Συνδέσμου, αισθάνεται την υποχρέωση να ευχαριστήσει θερμά τους καλούς Συγχωριανούς μας κι εύχεται το παράδειγμά τους, να μιμηθούν όλοι οι Συγχωριανοί μας, για να παραμείνει η Βούρμπιανη ζωντανή, σύμφωνα με την επιθυμία των Ευεργετών της.

ΦΥΛΑΞΗ ΣΥΝΟΡΩΝ

Το Δ/κό Συμβούλιο της "ΗΠΕΙΡΩΤΙΚΗΣ ΕΣΤΙΑΣ" Θεσσαλονίκης έστειλε επιστολή στους Υπουργούς της Ελληνικής Κυβέρνησης, με την οποία εκφράζει τη συμπάραστασή της στους δοκιμαζόμενους ακρίτες της Ηπείρου, την αγανάκτηση και την οργή για τις ληστείες και κάθε είδους βιαιοπραγίες σε βάρος τους και ζητάει να ληφθούν το γρηγορότερο δραστικά μέτρα πάταξης της εγκληματικότητας στην ηπειρωτική μεθόριο.

Η επιστολή, με αριθ. πρωτ. 399-411 και ημερομηνία 2-12-1998 προφανώς γράφτηκε πριν ολοκληρωθούν οι διαδικασίες πρόσληψης συνοριακών φρουρών, που ήδη εκπαιδεύονται στη Νάουσα, με πιθανότητα, όταν κυκλοφορήσει το περιοδικό, να χουν αναλάβει υπηρεσία.

Ασφαλώς στην επίσπευση της όλης διαδι-

κασίας θα βοήθησε και η συγκεκριμένη επιστολή.

Επειδή, λοιπόν, η επιστολή έφτασε στα χέρια μας κάπως καθυστερημένα και λόγω πληθώρας ύλης, περιοριζόμαστε στη δημοσίευση κάποιων αποσπασμάτων της:

"Το Διοικητικό Συμβούλιο της "ΗΠΕΙΡΩΤΙΚΗΣ ΕΣΤΙΑΣ Θεσσαλονίκης" σας απευθύνει την παρούσα επιστολή μελών του Σωματείου μας, που έχουν τα πατρικά τους σπίτια στην ελληνοαλβανική μεθόριο και λόγω της ανεξέλεγκτης εισόδου εγκληματικών στοιχείων από τη γειτονική Αλβανία, έχουν πέσει θύματα διαρρήξεων, κλοπών και ληστειών.

Ενώνουμε κι εμείς ως Διοίκηση των Ηπειρωτών Θεσσαλονίκης τη φωνή μας με τη φωνή διαμαρτυρίας που ύψωσαν οι ακρίτες της Ηπείρου

"...Παρακαλούμε, λοιπόν, να λάβετε όσο το δυνατόν γρηγορότερα δραστικά μέτρα για την πάταξη της εγκληματικότητας στην ηπειρωτική μεθόριο ...".

ΕΙΔΗΣΕΙΣ

Με παγωνιές μας ήρθε ο καινούριος χρόνος.

- Στις αρχές του Γεγάρη οι περισσότεροι Σύλλογοι της πόλης έκοψαν την καθιερωμένη πίτα.

- Στις 12/1, σεισμική δόνηση 4,1 ρίτερ με επίκεντρο το Λεσκοβίκι (Αλβανία) έγινε αισθητή στην περιοχή της Κόνιτσας.

- Έγιναν οι προσλήψεις των μεθοριακών φρουρών οι οποίοι εκπαιδεύονται και σύντομα θα αναλάβουν υπηρεσία στα σύνορα. Για την περιοχή μας είναι γύρω στα 80 άτομα. Ας ελπίσουμε ότι στο μέλλον θα έχουμε καλύτερη φύλαξη στην παραμεθόριο.

- Δημοπρατείται η γέφυρα του Αώου μεταξύ Παλιοσελίου - Βρυσοχωρίου, προϋπολογισμού 400 εκατομμυρίων. Ας ελπίσουμε ότι θα γίνει γρήγορα γιατί η επικοινωνία μεταξύ των δυο επαρχιών (Κόνιτσας Ζαγορίου) είναι ζωτικής σημασίας.

- Με πολλή παγωνιά πέρασε ο Γενάρης και μας αποχαιρέτησε με αρκετά χιόνια, παραδίδοντας την σκυτάλη στον κουτσοφλέβαρο.

- Στις 4/2 έγινε στο Δημ. Μέγαρο Κόνιτσας η ορκομωσία των Δημ. Συμβούλων, παρέδρων και τοπ. Συμβούλων του διευρυμένου Δήμου Κόνιτσας που περιλαμβάνει 24 κοινότητες.

- Την Κυριακή 7/2 στο Πνευματικό Κέντρο του Δήμου Κόνιτσας, έδωσε ρεσιτάλ πιάνου με έργα επιφανών συνθετών, η πολυβραβευμένη πιανίστα Αλεξάνδρα Παπαστεφάνου.

- Η Νομαρχιακή Επιτροπή της ΝΑΙ ε-

νέκρινε το πρακτικό δημοπρασίας για την κατασκευή 30 συμβατικών κατοικιών στην επαρχία Κόνιτσας. (Κόνιτσα - Πηγή - Δίστρατο - Ελεύθερο - Παλιοσελί).

- Στις δημοπρασίες του Δήμου Κόνιτσας εκλέχτηκαν. Πρόεδρος Δημ. Συμβουλίου ο Χρόνης Καλτσούνης.

Αντιπρόεδρος, Γιώργος Ρόμπολος. Γραμματέας, Χριστόφορος Μπάρμπας.

Δημ. Επιτροπή: Γιάννης Σταυρίδης, Σταύρος Γαϊτανίδης, Δημ. Βλάχος.

Με απόφαση του Δημάρχου ορίστηκαν

Αντιδήμαρχοι: ο Χρυσόστομος Λάκκας και ο Μιχάλης Ντίνος.

Στο Δήμο Μαστοροχωρίων: Πρόεδρος, Βασίλης Παπαγεωργίου. Αντιπρόεδρος Βασίλης Ντίνης, Γραμ. Θωμάς Ζαφείρης.

Δημ. Επιτροπή: Δήμαρχος Παπανώτης και οι Νικολ. Παπαδιαμάντης-Γεωργ. Παπαγεωργίου.

- Στις 11/2 η Λέσχη ηλικιωμένων Κόνιτσας πραγματοποίησε τον ετήσιο χορό της στο Κέντρο "Πλατανάκια", όπου τα μέλη της χόρεψαν με την "ψυχή τους" με την κομπανία του Μιχ. Πανουσάκου και Αθ. Χριστόπουλου.

- Στις 16/2 έγιναν εκλογές στον Εμποροεπαγγελματικό Σύλλογο Κόνιτσας.

- Αρκετούς επισκέπτες είχαμε τις Απόκριες στην Κόνιτσα και ξενοδοχεία-ξενώνες ήταν γεμάτα.

Στην Κόνιτσα δεν είχαμε καρναβαλικές εκδηλώσεις αλλά στο Πεκλάρι έγιναν και είχαν μεγάλη επιτυχία. Παρευρέθηκε ο Δήμαρχος κ. Χατζνεφαιμίδης και πολλοί Κονιτσιώτες.

- Στις 21/2 έγινε ο ετήσιος χορός της Αδελφότητας Λαγκαδιωτών στην Αθήνα

με το εκλεκτό συγκρότημα του Κώστα και Γιώργου Χαλκιά από τη Βούρμπιανη.

• Στις 23/2, στη διασταύρωση εθνικής οδού με την επαρχιακή οδό προς Κεράσοβο, από Αστυνομικούς του μεταβ. αποσπάσματος Πυρσόγιαννης, βρέθηκαν σε εγκατελειμμένο Ι.Χ. αυτοκίνητο 6 σάκοι (158 κιλά) ακατέργαστης κάνναβης και ένα καλάσνικωφ με 30 σφαίρες.

Ο ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΑΣΗΜΟΧΩΡΙΤΩΝ

Μεγάλη επιτυχία είχε στην Αθήνα η Αποκριάτικη χοροεσπερίδα του Συλλόγου Ασημοχωριτών. Οι Ασημοχωρίτες χόρεψαν ως τις πρωινές ώρες με Κονιτσιώτικα όργανα (Μ. Πανουσάκος - Ν. Φιλίπιδης κλαρίνο) αποδεικνύοντας ότι όσα χρόνια κι αν ζουν μακριά από το χωριό τους, δεν ξεχνούν ούτε τα έθιμα, ούτε τις παραδόσεις τους.

ΝΕΑ ΑΠΟ ΤΗ ΘΕΣ/ΝΙΚΗ

Με επιτυχία έγινε στις 31-1-99 στο ενζευκτήριο της Ηπειρωτικής Εστίας, το κόψιμο της Πρωτοχρονιάτικης πίτας του Συνδέσμου Βουρμπιανικών Θεσ/νίκης. Το νόμισμα κέρδισε το κομμάτι της Βούρμπιανης.

Τους ευχόμεθα όλους και του χρόνου. Σε όλους τους ταξιδεμένους Βουρμπιανίτες ευχόμαστε ο καινούργιος χρόνος 1999 να είναι ειρηνικός και Ευτυχημένος. Ο Σύνδεσμος Βουρμπιανικών ανακοίνωσε πως θα πραγματοποιήσει τριήμερη εκδρομή το Μάη στο Καρπενήσι.

Γιώργος Ψύλλας

ΕΤΗΣΙΟΣ ΧΟΡΟΣ Μ.Ε.Σ. ΕΛΕΥΘΕΡΟΥ

Όπως κάθε χρόνο έτσι και φέτος πραγματοποιήθηκε με μεγάλη επιτυχία στις 30-1-99 ο ετήσιος χορός τους Μορφωτικού Εξωραϊστικού Συλλόγου Ελευθέρου. Ο χορός έγινε στο κέντρο "ΛΑΠ-ΠΑΣ" όπου μας τίμησαν με την παρουσία τους πλήθος κόσμου.

Μεταξύ άλλων παρευρέθησαν και οι κύριοι Κοσοβίτσας Αλκίνοος Νομαρχιακός σύμβουλος και εκπρόσωπος του Νομάρχη Ιωαννίνων, Μουτσόπουλος Γεώργιος υποψήφιος πολίτευτής και ο Δήμαρχος Κόνιτσας με πολλούς δημοτικούς συμβούλους.

Το γλέντι είχε πολύ κέφι και ζωντάνια και κράτησε μέχρι τις πρώτες πρωινές ώρες με την ορχήστρα του συντοπίτη μας Γιώργου Γιαννακού.

Το Δ.Σ. του Συλλόγου λυπάται για τη μη προσέλευση των χωριανών μας από τα Γιάννενα, κίνηση που δεν βοηθάει στην ανάπτυξη και υλοποίηση των υψηλών στόχων του Συλλόγου.

Τέλος ευχαριστούμε όλους όσους μας τίμησαν με την παρουσία τους και ευχόμαστε ο επόμενος χορός να μας βρει όλους με υγεία και να έχει την ίδια επιτυχία.

Με εκτίμηση
το Δ.Σ.

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ

ΓΕΝΝΗΣΕΙΣ

Ο Απόστολος και η Αγγελική Λέτσιου απόκτησαν στις 6/12/98 αγοράκι στην Αθήνα.

• Στις 29/1/99 ο Μιχάλης και η Τούλα Βελογιάννη απόκτησαν στα Γιάννενα

αγοράκι.

- Ο Τώνης και η Τζούλια Νίκου αποχτησαν στην Αθήνα αγοράκι στις 9/2.

ΒΑΠΤΙΣΕΙΣ:

Ο Αναστάσης Τασίδης και η Χρύσα Κολώκα στην Κομοτηνή βάφτισαν τα τρίδυμα τέκνα τους στις 24/1/99, που πήραν τα ονόματα: Ισίδωρος - Παναγιώτης - Αικατερίνη.

ΓΑΜΟΙ

Ο Θανάσης Νίκου και η Βαρβάρα Μπούκα παντρεύτηκαν στην Αθήνα 9/1.

- Στην Κόνιτσα έγιναν οι γάμοι του Κώστα Ν. Χατζηρούμνη και της Ευαγγελίας Ι. Δασκάλου από τα Καβάσιλα στις 16/1.

- Στις 6/2 παντρεύτηκαν στο Καλπάκι ο Κώστας Τσουμάνης και η Μαργαρίτα Χ. Πάντου.

- Στις 14/2 έγιναν στην Κόνιτσα οι γάμοι του Θεόδωρου Μαλάμη και της Αναστασίας Χουρσάν. Επακολούθησε παραδοσιακό γλέντι στο Κέντρο Λάππα (Μάζι) με τη δημοτ. ορχήστρα των αδελφών Χαλκιά από τη Βούρμπιανη.

ΘΑΝΑΤΟΙ

Πέθανε στις 5/1 στα Γιάννινα ο Ζήσης Μπισογιάννης ετών 75 και κηδεύτηκε την άλλη μέρα στο χωριό του Πάδες.

- Στις 20/1 πέθανε στην Αθήνα η Πηνελόπη, χήρα Φωτίου Κωστούλα, ετών 74.

- Στις 3/2 πέθανε στην Κόνιτσα ο Αθανάσιος Βασιλείου από τα Καβάσιλα ετών 81.

- Στις 9/1 πέθανε στην Πυρσόγιαννη η Μαριάνθη Γκάσιου ετών 70.

- Πέθανε στα Γιάννινα και κηδεύτηκε

στην Πυρσόγιαννη στις 4/2 η Ευθυμία Γαλάνη ετών 81.

- Στην Κόνιτσα πέθανε στις 4/2 η Ουρανία Απ. Ευαγγέλου ετών 36.

- Στις 15/2 πέθανε ο Σπύρος Αγγέλης 85 ετών.

- Στις 23/2 πέθανε στα Γιάννινα και κηδεύτηκε στην Κόνιτσα ο Δημήτριος Σταυρίδης ετών 74.

- Η Πολυξένη Χαρίτων και ο γιός της Αγαμέμνων, στη μνήμη του θείου τους Δημητρίου και της θείας τους Νίτσας Παπαγιάννη από το Μαυροβούνι, προσφέρουν στο περιοδικό "ΚΟΝΙΤΣΑ" το ποσό των 10.000 δρχ.

- Στη μνήμη του Κώστα Ζήδρου, έξι χρόνια από το θάνατό του, η σύζυγος και τα παιδιά του προσφέρουν στο περιοδικό "ΚΟΝΙΤΣΑ" το ποσό των 15.000 δρχ.

- Στη μνήμη του Αποστόλη Ευαγγέλου από την Κλειδωνιά που έφυγε πρόωρα από τη ζωή στα 26 χρόνια, το 1987, η μητέρα του Ελένη Ε. Ευαγγέλου προσφέρει στο περιοδικό "ΚΟΝΙΤΣΑ" το ποσό των 5.000 δρχ.

- Ο Τζώρζ Μάρραιν με τη συμπλήρωση 11 χρόνων από το θάνατο της αγαπημένης του μητέρας Ευαγγελίας στη μνήμη της προσφέρει 10.000 δρχ. για ενίσχυση του περιοδικού μας.

ΑΥΤΟΙ ΠΟΥ ΦΕΥΓΟΥΝ

ΙΩΑΝΝΗΣ ΧΡ. ΚΟΥΤΣΟΜΗΤΗΣ

Γεννήθηκε τον Οκτώβριο του 1935 στο Δίστρατο Κόνιτσας και άφησε ξαφνικά και αναπάντεχα την τελευταία πνοή στην Αθήνα στις 12 Φεβρουαρίου 1999.

Στα 64 χρόνια η καρδιά του χωρίς καμιά προειδοποίηση τον πρόδωσε. Παρά τις δυσκολίες και τα ανηλέπτα χτυπήματα της μοίρας στα νεανικά του χρόνια, αγωνίστηκε αντιστάθηκε και πέτυχε σαν οικογενειάρχης και επαγγελματίας.

Στη δίνη του εμφυλίου, η κατάρα της εποχής, το 1944, του στέρησε τον πατέρα του. Το χτύπημα επαναλήφθηκε όταν το 1965 έχασε απροσδόκητα και αναίτια τον ηλικίας 17 χρόνων, αδελφό του Βασίλη. Το 1985 έφυγε και η πολυαγαπημένη μάνα του Φανή.

Η ορφάνια και η φτώχεια της κατοχής τον δυσκόλεψαν αλλά δεν τον σταμάτησαν.

Μεγάλωσε σε ορφανοτροφείο των Γρεβενών όπου και τέλειωσε το Γυμνάσιο. Ανήσυχος από τον χαρακτήρα του ενώ φοιτούσε στην Σχολή Μονίμων Αξιωματικών της Αεροπορίας συνέχισε τις σπουδές στο Βόλο και πήρε το πτυχίο του Πολιτικού Υπομηχανικού.

Εγκατέλειψε την Στρατιωτική Σχολή και διορίστηκε στο Πανεπιστήμιο Αθηνών απ' όπου και συνταξιοδοτήθηκε.

Γνήσιος και φλογερός Ηπειρώτης εν-

διαφέρονταν, αγωνιούσε και υπεραγαπούσε το χωριό του. Ήταν συνέχεια στην σκέψη του και αποτελούσε σημείο αναφοράς σε όλες τις φάσεις της ζωής του. Μαζί με την γυναίκα του την Ελένη, τα παιδιά του Βασίλη και Ηλία, στους οποίους είχε μεταδώσει την διαρκή και ατέλειωτη αγάπη για το Δίστρατο, ήταν από τους τακτικότερους επισκέπτες σε κάθε εποχή και ευκαιρία.

Το τελευταίο καλοκαίρι η χαρά του ήταν ανείπωτη όταν η οικογενειακή παράδοση συνεχίστηκε και από την Τρίτη γενεά.

Ο εγγονός του Γιαννάκης 4 μόλις μηνών, γιόρτασε μαζί του στο χωριό τον 15αύγουστο.

Για την αγάπη του αυτή οι συγγενείς και φίλοι αντί για στεφάνια συγκέντρωσαν χρήματα τα οποία θα διατεθούν για κοινωφελές έργο στο αγαπημένο του Δίστρατο.

Αγαπημένε μας Γιάννη, σύζυγε, πατέρα, αδελφέ, θείε, παππού, και φίλε το σώμα σου μπορεί να μην είναι κοντά μας, μαζί μας όμως θα είναι η αγάπη σου.

Τούτο το καλοκαίρι δεν θα απολαύσουμε όλοι μαζί τον ίσκιο στα καραγάτσια της πλατείας, στον Μανώλη, στον Μπαρπούρα. Θα είσαι όμως στη σκέψη μας. Δεν μπορεί να γίνει αλλιώς.

Δίστρατο 21-2-1999

Κώστας Γ. Παγανιάς

Υ.Γ. Στην μνήμη του προσφέρω στο περιοδικό "ΚΟΝΙΤΣΑ" 10.000 δρχ.

ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ

Δάφης Ευάγγελος U.S.A. Δολ.	60	Πασχάκη Θεοδώρα Πάτρα	5.000
	Δρχ.	Παπαθεμιστοκλέους Π. Κέρκυρα	2.000
Γερομίχαλος Ιωαν. Γερμανία	20.000	Κουτσούκης Αντ. Ηγουμενίτσα	2.000
Οικονόμου Αύρα U.S.A.	5.000	Κατσαντώνη Ευαγγελία Θήβα	2.000
Μήτσιος Ανδρέας Γερμανία	5.500	Περλέρου Φωτεινή Λάρισα	1.500
Πρόκος Αθαν. Γερμανία	10.000	Σιώρος Βασ. Πάτρα	2.000
Ζουμπουλιά Γλυκερία Καναδάς	6.000	Ζαχαράκη Σάννα Λαμία	3.000
Κοντάκος Δημ. Καναδάς	6.000	Τζώτζης Δημ. Πάτρα	5.000
Λάλου Εριφύλη Αθήνα	10.000	Εξάρχου Ιωαν. Φιλιάτες	2.000
Μήτσης Δημ.	5.000	Σπανός Αθαν. Πηγή	2.000
Δάγκος Θωμάς Αθήνα	2.500	Πορφυριάδης Δημ. Εξοχή	1.500
Τσόγκα Μαρία Αθήνα	2.000	Κατσαούνης Νικ. Γανναδιό	5.000
Καραμπέτσι Ευαγγ. Αθήνα	5.000	Μιχαλόπουλος Βασ. Εξοχή	5.000
Παναγιωτίδης Δημ. Αθήνα	2.000	Λάκκας Θεόφιλος Καλλιθέα	2.000
Κορδικόρης Γεωργ. Αθήνα	1.500	Παπαδημητρίου Χαραλ. Ζέρμα	2.000
Ζούκης Αντ. Αθήνα	2.000	Πορφυριάδης Γεωργ. Μακρυχώρι	2.000
Λώλου Μαρία Αθήνα	3.000	Οικονόμου Ευαγγ. Δίστρατο	2.000
Μανουσιουδάκη Ειρήνη Αθήνα	2.000	Ντίνης Σπύρος Καλλιθέα	1.500
Τζιάτζιος Γεωργ. Αθήνα	5.000	Μήτσικα Φαίδρα Νικάνορας	2.000
Βασιώτη Αικ. Αθήνα	3.000	Πάντος Α. Κων. Ηλιόρραχη	1.500
Κούσιος Δημ. Αθήνα	10.000	Φασούλης Νίκος Κεφαλοχώρι	2.000
Κουτρούλη Ουρανία Αθήνα	2.000	Ρούβαλης Χρ. Ελεύθερο	2.000
Παπαθεμιστοκλέους Απ. Αθήνα	2.000	Δάσκαλος Ιωάννης Καβάσιλα	5.000
Σδούκος Δημ. Αθήνα	2.000	Κυπαρίσσης Βασ. Θεοτόκος	2.000
Σδούκου Μαρία Αθήνα	2.000	Καλλιντέρης Αχιλ. Αετόπετρα	2.000
Τζίνας Κώστας Αθήνα	3.000	Γρέντζιος Θ. Γεωργ. Παλιοσέλι	1.500
Μεσσή Νίκη Αθήνα	2.000	Χριστοδούλου Γλυκ. Πάπιγκο	5.000
Κιτσαντά Ελευθ. Αθήνα	2.000	Δήμος Χρυσόστ. Πηγή	2.000
Κουμπής Δημ. Θεσ/νίκη	10.000	Κωτσίνας Κων. Δροσοπηγή	1.500
Χριστοδουλίδου Φρόσω Θεσ/νίκη	2.000	Τσουμάνης Ηλίας Τσεπέλοβο	2.000
Βλάχος Ευαγγ. Θεσ/νίκη	1.500	Μάκκας Γεωργ. Αμάραντος	5.000
Βυρτσώνη Μελλομένη Θεσ/νίκη	3.000	Ζούνης Γιάννης Θεοτόκος	2.000
Παπαθεμιστοκλέους Ιωαν. Θεσ/νίκη	2.000	Τσελίφης Βασ. Νικάνορας	2.000
Παπαβασιλείου Θεοδ. Θεσ/νίκη	2.000	Τόσκας Γιάννης Πάδες	2.000
Παπακώστας Στεργ. Θεσ/νίκη	3.000	Οικονόμου Πέτρος Αρίστη	5.000
Καρβέλης Επαμ. Θεσ/νίκη	2.000	Μπουζούλας Γεωργ. Εξοχή	2.000
Σπανός Αποστ. Θεσ/νίκη	2.000	Ζούκης Α. Αθαν. Οξυά	2.000
Μαίπας Σωτ. Αίγινα	2.000	Σπυρίδωνος Βασ. Γιάννινα	5.000
Ευαγγέλου Δημ. Ηράκλειο	2.500	Γιαννάκος Χρ. Γιάννινα	2.000
Πηγαδά Χαρίκλεια Λαμία	1.500	Σμύρη Μαριάνθη Γιάννινα	2.000
Μαυραγάνης Γεωργ. Κόρινθος	1.500	Παπακώστας Συμών Γιάννινα	1.500

Κούγκουλης Βασ. Γιάννινα	5.000	Πασχάλη Ελένη Κόνιτσα	1.500
Λαζαρίδης Κων. Γιάννινα	3.000	Φασούλης Αποστ. Κόνιτσα	10.000
Τσούκας Περικλής Γιάννινα	5.000	Οικονόμου Σπυρ. Κόνιτσα	2.000
Γκρέστας Γιάννης Γιάννινα	4.000	Νούτσος Γεωργ. Κόνιτσα	3.000
Σίμος Αλκιβ. Γιάννινα	2.000	Ράγγας Φώτης Κόνιτσα	2.000
Εθνική Τραπ. Κόνιτσας	20.800	Στέφος Κων. Κόνιτσα	2.000
Εμπορική Τράπεζα Κόνιτσας	5.000	Σπανός Πασχ. Κόνιτσα	1.500
Σταυρίδης Δημ. Κόνιτσα	1.500	Παπαθεμιστοκλέους Δ.Κόνιτσα	2.000
Ζακόπουλος Απόστ. Κόνιτσα	2.000	Καραφέρη Ελισάβετ Κόνιτσα	2.000
Τσιρώνης Γεώργ. Κόνιτσα	5.000	Παγανιάς Κώστας Κόνιτσα	5.000
Πηγαδάς Ανατ. Κόνιτσα	3.000	Δελλή Ουρανία Κόνιτσα	2.000
ΚΕΦΟ Κόνιτσας	2.000	Γαϊτανίδης Φίλιππας Κόνιτσα	2.000
Θαλασσοχώρη Ελένη Κόνιτσα	2.000	Σινάνης Γιάννης Κόνιτσα	4.000
Γκόντος Ιωάννης Κόνιτσα	1.500	Κρέτσης Κων. Κόνιτσα	2.000
Ευαγγέλου Ευάγγ. Κόνιτσα	2.500	Κουκέσης Παντελής Κόνιτσα	2.000
Γκότζος Αλέκος Κόνιτσα	1.500	Καραβελίδης Ιορδ. Κόνιτσα	2.000
Ντεντοπούλου Χριστ. Κόνιτσα	2.000	Καλησώρας Γεωργ. Κόνιτσα	2.000

ΠΕΤΡΟΣ ΑΠ. ΠΑΠΑΝΩΤΗΣ
ΔΙΚΗΓΟΡΟΣ ΠΑΡ' ΑΡΕΙΩ ΠΑΓΩ

Ομήρου ό. 2ος όροφος
ΑΘΗΝΑΙ Τ.Κ. 105 64

τηλ.: 3242626
τηλ. - Fax: 3244988
κιν.: 094-676109

RADIO-TAXI
A 84

ΚΟΝΤΟΓΙΑΝΝΗΣ ΑΝΕΣΤΗΣ
ΤΗΛ. ΚΕΝΤΡΟΥ

0 9 4 - 6 8 0 6 4 2

ΛΑΡΙΣΑ

ΟΙΚΙΑ ΤΗΛ.

5 5 2 4 2 2

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΚΑΛΜΙΝΤΕΡΗΣ
ΟΡΘΟΠΕΔΙΚΟΣ

ΜΕΣΟΓΕΙΩΝ 421B
ΠΛ. ΑΓ. ΠΑΡΑΣΚΕΥΗΣ
ΑΘΗΝΑ

ΤΗΛ. 6 3 9 0 0 4 9

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ Γ. ΡΕΝΤΖΟΣ
Χειρουργός Οδοντίατρος

ΚΟΡΑΗ 8
ΙΩΑΝΝΙΝΑ

ΤΗΛ. ΙΑΤΡΕΙΟΥ 39817
ΤΗΛ. ΣΠΙΤΙΟΥ 70153

Δέχεται καθημερινά: Πρωί 9.30 - 12 -- Απόγευμα 5.00 - 9.30
και Σάββατο 8.30 π.μ. - 1.30 μ.μ. με ραντεβού

Ενοικιαζόμενα δωμάτια με ατομικά
μπάνια και με ιδιωτικό πάρκιν

• Παραδοσιακό Στυλ

ΧΟΥΣΟΣ ΚΩΝ)ΝΟΣ

Τηλ. (0655) 23 2 88

Κόνιτσα

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ 10ου ΤΟΜΟΥ

Τεύχη 78-83 - 1998

- ΑΝΔΡΕΑΔΗΣ ΧΡ. Στην Κόνιτσα την αγαπημένη. Σελ. 311
ΑΝΔΡΕΟΥ Η. Σχόλια, 56
ΑΡΑΜΠΑΤΖΗΣ Δ. Στην 55η επέτειο της Ε.Π.Ο.Ν., 13
ΒΙΛΛΗΣ Ι. Στη μνήμη Κ. Μπαλτογιάννη, 238
ΒΟΥΡΔΟΥΚΑΣ ΕΥ. Το χωριό μου Πεκλάρι, 117
ΒΡΥΖΩΝΗΣ Ν. Ο ευεργέτης Έξαρχος, 205, 267, 326
ΓΑΛΑΝΗ ΛΕΝΑ Πολιτιστ. εκδηλώσεις, 193
ΓΑΛΑΝΗΣ Ν. Ξηρόβαλτο, 289
ΓΚΙΩΚΑΣ Γ. Εκδηλώσεις στη Βούρμπιανη, 280
ΓΚΟΥΤΟΣ ΧΑΡΙΛ. Αλή Πασάς και Χάμκω, 335
ΕΖΝΕΠΙΔΗΣ Λ. Προσέχοντας το περιβάλλον, 44. Σχόλια 121, 173, 296, 362
ΕΞΑΡΧΟΥ ΧΡ. Τοπωνυμίες Φούρκας, 35
ΕΥΘΥΜΙΟΥ ΑΝΑΣΤ. Μαθητές Ζωσιμ. Σχολής, 49, 102, 174, 217, Το φάντασμα του Νεκροταφείου, 263. Μαθ. Ζωσιμ. Σχολής, 290. Διάφορα ανέκδοτα, 331, 353.
ΖΑΚΟΠΟΥΛΟΣ ΑΧΙΛ. Πάσχα στον Αμάραντο, 65
ΖΙΩΓΑΣ ΘΩΜΑΣ Η κλωρίδα του τόπου μας, 105, 158, 199, 253, 317,
ΚΑΖΑΣΙΔΟΥ Ε. Ευαγγ. Νικολάου, 194.
ΚΑΝΑΤΣΗΣ ΤΑΣΟΣ Ανταπόκριση, 28. Ζωή απ' άλλη ζωή, 284.
ΚΑΡΑΦΛΙΑΣ ΑΛ. Στους Αγ. Αναργύρους, 228
ΚΟΛΙΟΣ ΑΧΙΛ. Απάντηση σε επιστολή, 54. Τα κορακίστικα, 115
Κ.Π.Ε. ΚΟΝΙΤΣΑΣ 246. Επιστολή, 316.
ΛΑΖΑΡΟΠΟΥΛΟΣ Π. Η τριανταφυλλιά και τ' απδόνη, 111. Ο τραχανάς, 349.
ΛΥΜΠΕΡΟΠΟΥΛΟΣ Ι. Βιώσιμη Επαρχία - επιστροφή κατοίκων στα χωριά μας, 2. Ποιότητα ζωής, 65, 242. Ο Αλή Πασάς, 191. Αποκέντρωση - Αυτοδιοίκηση "ΚΑ-ΠΟΔΙΣΤΡΙΑΣ" 305.
ΜΗΤΣΙΟΥ ΧΡ. 25 Μαρτίου, 80.
ΜΙΧΑΗΛΙΔΟΥ Ε. Επίσκεψη μαθητών στην Καστανέα, 325.
ΝΙΚΟΛΑΚΗΣ ΒΑΣ. Πανηγυρική εκδήλωση, 338
ΝΙΚΟΥ ΒΑΣ. Ο Αϊ Βασίλης στην Καλόβρυση, 40.
ΝΤΙΝΟΣ ΜΙΧ. Διασυνοριακή ζώνη, 211.
ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ Γ. Η παλιά γέφυρα Αώου, 75.,
ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ ΜΙΧ. Αθλητισμός, 80
ΠΑΠΑΖΗΣΗΣ Η. Τα εικονίσματα Παλαιοσελλίου, 31. Κοσμάς ο Απωλός, 188. Οι Ναοί Παλαιοσελλίου, 332. Το παράξενο ελάφι, 265.
ΠΑΠΑΜΙΧΑΗΛ Ε. Γυναίκα και αυτοδιοίκηση, 136.
ΠΑΠΑΝΑΣΤΑΣΙΟΥ Γ. Τα κάστρα της Επαρχ. Κόνιτσας, 288
ΠΑΣΧΑΛΗ ΑΓΝΗ Παιδική ζωγραφική, 113
ΠΟΛΙΤΗΣ ΑΓΑΘ. Η διάσωση των εθίμων, 196. Ο μπάρμπα Κύρκας, 273.
ΠΟΡΦΥΡΗΣ ΑΘ. Εκδήλωση Συλλόγου Οξυάς, 45. Το αξιόλογο έργο των Συλλό-

- γων, 98. Μια αξιέπαινη πράξη, 119. Ενιαίο ψηφοδέλτιο 135. Ευθυμογράφημα, 171. Η ομόνοια κάνει θαύματα, 187. Η γιορτή τ' Αϊ Λιώς, 226. Πώς βγάλαμε το ρακί, 341. 264, 285. Ευχόμαστε καλή πρόοδο, 344.
- ΡΑΓΓΑΣ ΣΩΚ. Παναγιά Μολυβδοσκεπάστη, 194, 345.
- ΡΕΜΠΕΛΗΣ Ν. Εκκλησιαστικές φράσεις, 29. Τα λιανοτράγουδα, 149. Άνεμοι και ανεμοστρόβιλοι, 249.
- ΡΙΣΤΑΝΗΣ ΑΠ. Κοινωνικά θέματα, 41.
- ΣΥΝΤ. ΕΠΙΤΡ. 1985-98, σελ. 1. Διεθνές συνέδριο στην Κόνιτσα, 129. Εύαθλος Κόνιτσα, 156. Μερικές σκέψεις πριν από τις εκλογές 185. Ο Αρχιεπίσκοπος στην Κόνιτσα, 186. Ώρες αγωνίας και ευθύνης 241.
- ΤΖΟΚΑΣ ΕΛΕΥΘ. Αδελφότητα Αηδονοχωρίου, 167. Βιβλιοκρισία, 168.
- ΤΟΥΦΙΔΗΣ ΣΩΤ. Καταστροφή γέφυρας, 34. Αξιέπαινη πρωτοβουλία, 39. Εκδρομή στη Βασιλίτσα, 43. Το βιβλίο, 47. Μια θαυμάσια εκδήλωση, 79. Σχόλια, 121. Τιμή στους Ήρωες, 164. Νέο περιοδικό, 164. Γάμος στο Κεράσοβο, 169. Μια αποδημητική οικογένεια, 229. Απονομή επάθλου, 242. Εκδήλωση Εθνικής μνήμης, 294.
- ΤΣΑΓΚΑΣ Ι. Συλλογή δημ. τραγουδιών, 19, 84, 140. Ονομασία Δήμων Μαστοροχωρίων, 222
- ΤΣΙΑΓΚΗΣ ΙΚ. Το βιβλίο, 231. Βραδιά τσίπουρου, 310.
- ΤΣΙΠΑΣ ΝΙΚ. Πυρσογιαννίτικο θαύμα, 93.
- ΦΑΣΟΥΛΗ Η. Η γιαγιά με τα λουλούδια, 172
- ΦΑΣΟΥΛΗΣ Ν. ΝΕΟΙ ΔΗΜΟΙ, 69. Για την κτηνοτροφία, 154.
- ΧΑΒΕΛΑΣ Β. Από την Αναγνωστοπούλειο, 348.
- ΧΑΤΖΗΣ Π. Εντύπωση ξενπεμένου, 302.
- ΧΗΤΟΣ ΘΕΟΔ. Νέα είδη φυτών, 260.
- ΧΟΥΨΙΑ ΟΛΓΑ. Το παράπονο μιας χωριανής, 170. Αντάμωμα Πεκλαριτών 276.

ΜΕΤΕΩΡΟΛΟΓΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ		
	Ιανουάριος	Φεβρουάριος
Ελαχ. θερμ.	-3,8°	-6,4°
Μεγ. θερμ.	14,2°	17,4°
Σχ. υγρ.	71%	77%
Ύψος βροχής	75m.m	78,2m.m

**Για τις διαφημίσεις
σας τηλεφωνήστε
στον υπεύθυνο του περιοδικού**

**Τηλ.: (0655) 22.464
22.212**